

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

Katedra anglistiky a amerikanistiky

**ANALÝZA VÝCHOZÍHO A CÍLOVÉHO TEXTU JAKO
SOUČÁST PŘEKLADATELSKÉHO PROCESU**

**SOURCE AND TARGET TEXT ANALYSIS AS A PART OF
TRANSLATION PROCESS**

(bakalářská práce)

Autor: Jitka Grycová, Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

Vedoucí práce: Mgr. Jitka Zehnalová, Ph.D.

Olomouc 2011

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla úplný seznam citované a použité literatury.

V Olomouci dne 12. května 2011.

.....

Děkuji Mgr. Jitce Zehnalové, Ph.D. za odborné vedení při zpracování mé bakalářské práce a za užitečné rady, které mi v průběhu psaní práce poskytla.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AJ – anglický jazyk

CJ – cílový jazyk

CT – cílový text

ČJ – český jazyk

MP – můj překlad

např. – například

PP – publikovaný překlad

př. – příklad

přel. JG – přeložila Jitka Grycová

tj. – to jest

tzv. – takzvaný

Ú – úryvek

VT – výchozí text

OBSAH

1. Úvod.....	6
2. Teoretický úvod do problematiky.....	8
2.1 Překladačský proces.....	8
2.2 Přístupy různých teoretiků překladač k analýze.....	12
3. Překlad.....	16
4. Překladačská analýza.....	51
4.1 Kontextové parametry.....	51
4.1.1 Účel textu a záměr autora.....	51
4.1.2 Autor.....	52
4.1.3 Příjemce.....	53
4.1.4 Médium.....	54
4.1.5 Místo a čas komunikace – kulturní aspekt.....	54
4.1.6 Typ textu, funkční styl, motiv komunikace.....	63
4.2 Textové parametry.....	64
4.2.1 Téma a obsah.....	64
4.2.2 Styl.....	64
4.2.3 Komunikace v textu.....	65
4.2.4 Neverbální jazykové prostředky – grafické prostředky.....	67
4.2.5 Jazykové prostředky lexikální.....	68
4.2.6 Jazykové prostředky fonetické.....	70
4.2.7 Jazykové prostředky morfologické.....	71
4.2.8 Jazykové prostředky syntaktické.....	72
4.2.9 Struktura a kompozice textu.....	74
4.3 Publikovaný překlad.....	75
4.3.1 Informace o PP.....	75
4.3.2 Překladač PP.....	76
4.3.3 Srovnání MP a PP.....	76
4.3.4 Zastarávání překladač.....	82
5. Závěr.....	84
Příloha 1 – Publikovaný překlad.....	85
Summary.....	105
Bibliografie.....	107
Anotace.....	112

1. ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá překladem vybraných úryvků z knihy *The Growing Pains of Adrian Mole* (v českém překladu Heleny Hartlové *Hořké zraní Adriana Molea*) současné britské spisovatelky Sue Townsendové a komplexní překladatelskou analýzou.

Tuto knihu jsem si vybrala, protože je překladatelsky zajímavá a literární překlad humoristické knihy vždy pro překladatele představuje výzvu. K překladu jsem přistupovala z jiného úhlu pohledu než autorka publikovaného překladu, a tudíž vznikly dvě překladové verze, na nichž můžeme vidět různé překladatelské přístupy a strategie. Při krátkém porovnání těchto dvou verzí, které je součástí analýzy, také poukážu na fakt, jak rychle překlad zastarává.

Samotná práce je rozdělena do tří částí – teoretický úvod do problematiky, vlastní překlad a analýza, která má v překladatelském procesu důležité místo, protože „[č]ím dokonalejší je překladatelovo poznání díla, tím důsledněji je jím předurčován výběr překladatelských řešení“ (Levý, 1983, s. 79).

První část se skládá z teoretického úvodu, ve kterém nejprve definuji překladatelský proces z pohledu různých zahraničních i českých teoretiků překladu, a dále se zde také zabývám odlišnými přístupy k překladatelské analýze. Poté následuje samotný překlad.

Poslední – třetí částí – je analýza, která vychází z modelu překladatelské analýzy Christiany Nordové. Součástí analýzy je také medailon Sue Townsendové, kde bude čtenář seznámen s jejím autorským stylem a dosavadní tvorbou. Dále se zde zabývám ostatními relevantními kontextovými parametry. Velká pozornost je věnována kulturním rozdílům, jejich řešením a případným překladatelským úskalím z nich plynoucích. Druhá část analýzy je zaměřena na textové parametry a na rozbor vybraných překladatelských problémů na jednotlivých jazykových rovinách. V poslední části analýzy se zabývám publikovaným překladem a jeho srovnáním s mou překladovou verzí.

V komentáři, ale i při vlastním překladu, vycházím z teoretických publikací o překladatelské problematice, zejména z knih *Překlad a překládání* (2010) od Dagmar Knittlové, *Umění překladu* (1983) od Jiřího Levého a *Text*

Analysis in Translation (2005) od Christiane Nordové. V teoretické části čerpám z různých publikací včetně současných teoretiků překladu.

Pro vlastní překlad jsem vybrala 28 co možná nejpestřejších úryvků v rozsahu 24 normostran. Vybrané úryvky jsem volila na základě možných problematických a překladatelsky zajímavých míst.

2. TEORETICKÝ ÚVOD DO PROBLEMATIKY

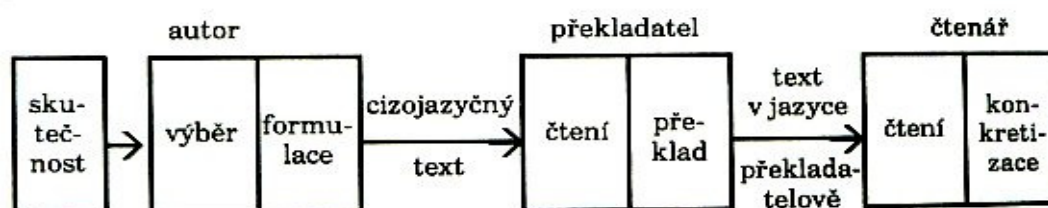
2.1 Překladatelský proces

Jednou z otázek, kterou se teoretikové překladač zabývali a stále zabývají, je chápání překladač jako produktu nebo procesu. **Roger T. Bell** uvádí dokonce tři významy slova překladač: 1) překladač jako proces (činnost), 2) překladač jako produkt překladačského procesu, 3) překladač jako abstraktní pojem, který zahrnuje jak proces, tak samotný produkt tohoto procesu (Bell, 1991, s. 13). Moderní přístupy se zaměřují na překladač spíše jako na proces než na produkt. Mezi zastánce nahlížení na překladač jako na proces patří např. **Basil Hatim** a **Ian Mason**, kteří upozorňují na problém zaměřování se pouze na produkt překladač a kritizují přístup, při němž se srovnávají VT a CT jako dva produkty bez toho, aniž by se vzal v potaz komunikační aspekt, jehož nedílnou součástí je i sociální a kulturní kontext (Hatim, Mason, 1990, s. 3).

Podle **Zbyňka Fišera** je překladačský proces „svébytný komunikační projev“, při němž by měl překladač využívat obou dvou přístupů, protože „překladač přistupuje k výchozímu textu jako hotovému, který musí umět interpretovat, a k cílovému textu jako k předmětu tvorby, který musí umět realizovat“ (Fišer, 2009, s. 1, 49). **Jiří Levý** chápe překladač jako rozhodovací proces. Překladač definuje jako proces sdělování, při němž „překladač dešifruje sdělení, které je obsaženo v textu původního autora a přeformulovává (zašifrovává) je do svého jazyka. Sdělení v překladačovém textu obsažené pak dešifrovává čtenář překladač“ (Levý, 1983, s. 42).

Obrázek č.1

Dvojčlenný komunikační řetězec podle Jiřího Levého (1983, s. 42):

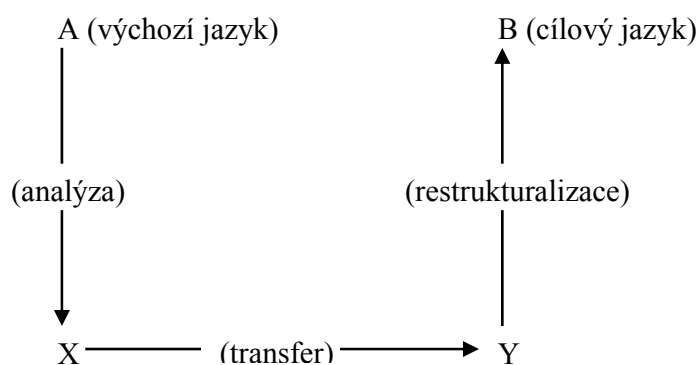

Christiane Nordová uvádí, že většina teoretiků překladau chápe překladatelský proces jako dvou nebo tří fázový. Dvoufázový model funguje na bázi záměny jednoho jazykového znaku za druhý. Skládá se z analýzy (dekódování), při níž překladatel text analyzuje, a syntézy (kódování), při které dochází k vyjádření smyslu v cílovém jazyce. Zastáncem tohoto modelu je např. **Wolfram Wills**, který říká, že dvojí funkce překladatele jako příjemce VT a vysilatele CT je v tomto modelu blíže k reálné situaci než v případě třífázového modelu. Nordová ale poukazuje na fakt, že podle dvoufázového modelu překladateli k úspěšnému překládání stačí pouze osvojení receptivních a reprodukčních schopností (Nord, 2005, s. 34-35).

Mezi zastánce třífázového modelu patří např. **Eugene Nida**, který uvádí, že „překladatel nejprve rozebere hlavní myšlenku VÝCHOZÍHO jazyka do co nejjednodušší a strukturálně nejsrozumitelnější podoby, na této úrovni ji převede a poté ji restrukturalizuje na takovou úroveň CÍLOVÉHO jazyka, která je nejvhodnější pro příjemce, jimž je určená“ (Nida, 1975, s. 79-80, přel. JG).¹ Za nejdůležitější část překladatelského procesu Nida považuje transfer, při němž se může vyskytnout celá řada problémů, např. až příliš detailní znalost tématu a mylný předpoklad, že cílový čtenář ji má také, neschopnost odpoutat se od výchozího jazyka a další (Nida, Taber, 1982, s. 99-101).

Obrázek č. 2

Překladatelský proces podle Nidy a Tabera (1982, s. 33):

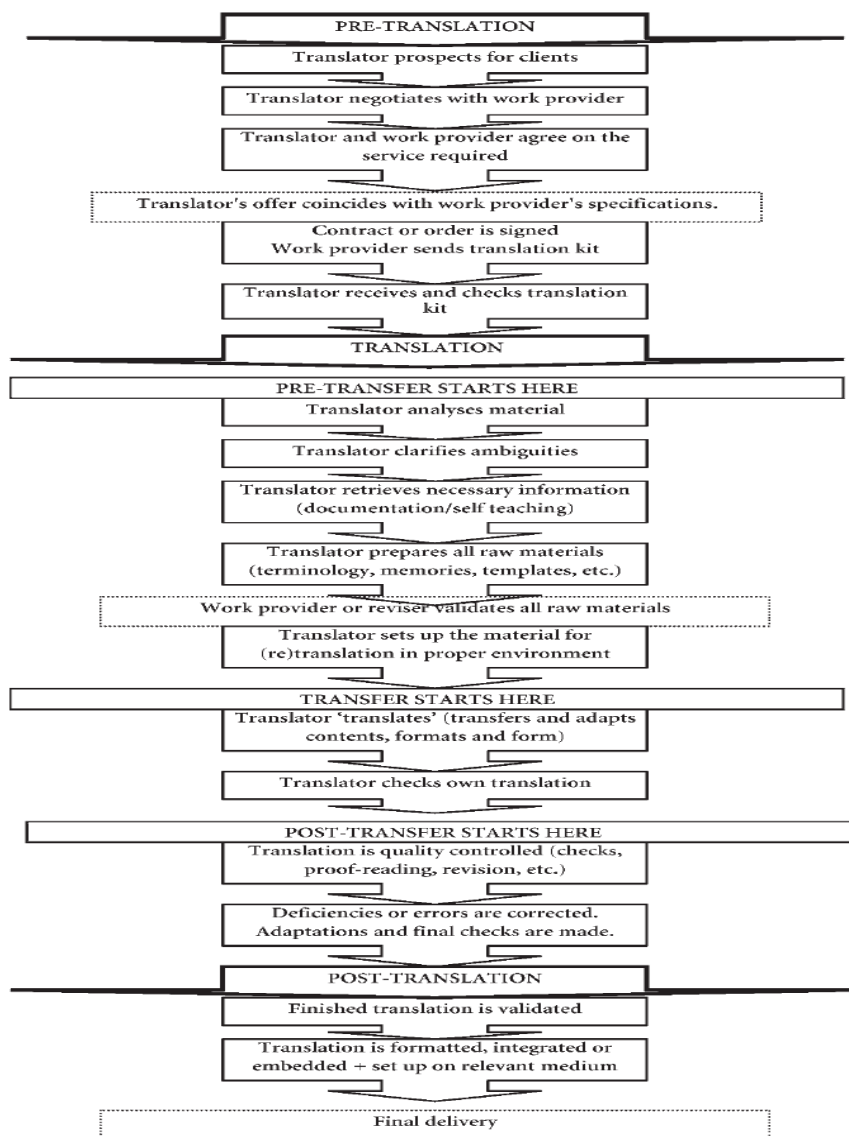
¹ V originále: „the translator first analyses the message of the SOURCE language into its simplest and structurally clearest forms, transfers it at this level, and then restructures it to the level in the RECEPTOR language which is most appropriate for the audience which he intends to reach“ (Nida, 1975, s. 79-80).

V případě třífázového modelu Nordová nesouhlasí s tvrzením, že překladatel je současně příjemcem VT a vysilatelem CT. Naopak Nordová zdůrazňuje osobu původce textu a fakt, že překladatel produkuje CT na základě instrukcí, které od tohoto původce obdržel (Nord, 2005 s. 36).

Daniel Gouadec rozděluje překladatelský proces také do tří základních fází, které nazývá předtransfer (příprava materiálů a terminologie,...), transfer (samotné překládání) a postransfer (kontrola kvality, formátování textu,...). Celý tento proces dále ještě dělí do dalších dvanácti kroků (Gouadec, 2007, s. 13).

Obrázek č. 3

Překladatelský proces podle Daniela Gouadeca (2007, s. 15):

Nordová s dvoufázovým ani třífázovým modelem nesouhlasí a přichází s tzv. „smyčkovým modelem“². „[P]řeklad není lineární postupný proces, který vede od nějakého výchozího bodu V (=VT) k cílovému bodu C (=CT), ale kruhový v zásadě rekurzivní proces, jenž se skládá z neurčeného počtu smyček se zpětnou vazbou, a při němž je možné a dokonce žádoucí vracet se k dřívějším fázím analýzy“ (Nord, 2005, s. 34, přel. JG).³ Podle tohoto modelu je prvním krokem překladatelského procesu analýza účelu (skoposu) CT. Poté následuje analýza VT, jež se skládá ze dvou částí – z krátké rychlé analýzy, při které překladatel zjistí, zda zadání odpovídá VT, a následné detailní analýzy s ohledem na skopos. V třetím kroku – transferu – překladatel volí jazykové prostředky podle jejich funkce v CT. Posledním krokem je syntéza, při které je vytvořen CT (Nord, 2005, s. 37-38).

Mezi další modely patří např. osmifázový model pro překlad poezie, který navrhl americký básník **Robert Bly**. Prvním krokem je doslovný překlad, poté následuje pochopení hlavní myšlenky, přepracování první hrubé verze překladu, překlad do mluvené podoby jazyka, zachycení atmosféry a nálady básně, zaměření na zvukovou stránku a rytmus, revize rodilým mluvčím a posledním krokem je tvorba konečné verze (Bly, 1982).

Nad překladatelským procesem se zamýšlejí nejen teoretikové překladu, ale i samotní spisovatelé, např. americký romanopisec **Michael Cunningham** se pro noviny *The New York Times* o překládání vyjádřil takto:

Máme tady kompletní překladatelský proces. V jednu chvíli se autor snaží vyjádřit nevyjádřitelné – vize, které se mu honí hlavou. Dílo dokončí s pochybami. O něco později se v tomto procesu objeví překladatel, který se snaží tyto autorovy vize vyjádřit, nemluvě o specifických jazykových problémech textu, který má před sebou. Dělá, co může, ale s výsledkem není nikdy spokojen.

² V originále: looping model (Nord, 2005, s. 34)

³ V originále: „translation is not a linear, progressive process leading from a starting point S (=ST) to a target point T (=TT), but a circular, basically recursive process comprising an indefinite number of feedback loops, in which it is possible and even advisable to return to earlier stages of the analysis“ (Nord, 2005, s. 34).

A nakonec zde máme čtenáře, který z tohoto trojlístku trpí nejméně. Ale i samotný čtenář může pociťovat, že mu v knize něco uniká a že díky své neschopnosti se mu nedaří být tou správnou osobou, která je pojátkem pro vize v knize obsažené. (Cunningham, 2010, přel. JG)⁴

2.2 Přístupy různých teoretiků překladu k analýze

Většina teoretiků překladu souhlasí s tím, že před samotným překládáním je nutná analýza VT, která vede ke globálnímu pochopení textu jako celku. Celá řada z nich navrhuje, jak k této analýze přistupovat, jak detailní má být a čeho si při ní všímat.

Christiane Nordová patří mezi zastánce tzv. funkcionalistického překládání (teorie skoposu), při němž je nejdůležitější funkce translátu: „Výchozí text jako takový, jeho účinek na příjemce VT nebo funkce, která mu byla určena autorem, neřídí překladatelský proces, tak jak to předpokládá překladatelská teorie založená na ekvivalenci, ale zamýšlená funkce nebo skopos cílového textu, která je určena potřebami iniciátora“ (Nord, 2005, s. 10, přel. JG).⁵

Přichází s celou řadou otázek, které berou v potaz vnitrotextové (textové) i mimotextové (kontextové) faktory a které by si měl překladatel při analýze položit. Mezi základní otázky této analýzy patří: „Kdo převádí *komu*, *k čemu*, *jakým médii*, *kde*, *kdy*, *proč text s jakou funkcí*? *Co říká (co ne)*, *v jakém pořadí*, *za použití jakých neverbálních prvků*, *jakými slovy*, *jakými druhy vět*, *jakým tónem*, *s jakým účinkem*?“ (Nord, 2005, s. 41, přel. JG).⁶ Mezi mimotextové faktory řadí vysílatele textu a jeho úmysl, příjemce, médium/kanál, místo, čas a

⁴ V originále: „Here, then, is the full process of translation. At one point we have a writer in a room, struggling to approximate the impossible vision that hovers over his head. He finishes it, with misgivings. Some time later we have a translator struggling to approximate the vision, not to mention the particulars of language and voice, of the text that lies before him. He does the best he can, but is never satisfied. And then, finally, we have the reader. The reader is the least tortured of this trio, but the reader too may very well feel that he is missing something in the book, that through sheer ineptitude he is failing to be a proper vessel for the book's overarching vision.”

dostupné z: http://www.nytimes.com/2010/10/03/opinion/03cunningham.html?_r=1&pagewanted=all

⁵ V originále: „It is not the source text as such, or its effect on the ST receiver, or the function assigned to it by the author, that operates the translation process, as is postulated by equivalence based theory, but the intended function or skopos of the target text as determined by the initiator's needs“ (Nord, 2005, s. 10).

⁶ V originále: „Who transmits to whom, what for, by which medium, where, when, why a text with what function? On what subject matter does s/he say what (what not), in what order, using which non-verbal elements, in which words, in what kind of sentences, in which tone, to what effect?“ (Nord, 2005, s. 41).

motiv komunikace a funkci textu. K vnitrotextovým faktorům řadí téma a obsah textu, presupozice, výstavbu textu, neverbální prvky, slovní zásobu, větnou stavbu a suprasegmentální znaky (Nord, 2005, s. 41-139).

Anthony Pym nesouhlasí s postupem Nordové, při němž si má překladatel v rámci analýzy odpovědět na 76 otázek. Tento proces mu připadá zbytečně zdoluhavý, namáhavý a celkově neefektivní. Kompletní analýzu textu podle něho může nahradit základní otázka „proč?“, od které se všechno další odvíjí. Dále také kritizuje Gouadecův přístup, v němž tvrdí, že pokud jsou v překladu nějaké chyby, tak jsou zde důsledkem malé informovanosti překladatele. Pym poukazuje na to, že se tento přístup hojně používá např. v Evropské unii kde „překlad textu nejprve vyžaduje produkci jiného textu (kompletní popis práce)“ (Pym, 2004, přel. JG).⁷ Pym jako řešení navrhuje tzv. „analýzu rizik“⁸, kde riziko definuje jako „možnost nenaplnění účelu překladu“⁹ (Pym, 2004, přel. JG). Při této analýze se jednotlivé části překladu rozdělí na nízko a vysoko rizikové. Překladatel se má poté soustředit převážně na rizikové části a určit tzv. „podmínky neúspěchu“¹⁰ (Pym, 2004).

Mary Snell-Hornbyová uvádí, že analýza textu je nezbytnou součástí každého překladatelského procesu. K textu by se mělo přistupovat jako k celku, který má určitou komunikativní funkci. Při samotné analýze se má postupovat ze shora dolů, z makro rovin, při níž se text zařadí ke konkrétní situaci a kultuře¹¹, k mikro rovině. Poté následuje analýza struktury textu, která končí u lexikální koheze. Na základě provedené analýzy si pak překladatel stanoví strategie, které použije při následném překladu (Snell-Hornby, 1995, s. 69). Cílem analýzy tedy není podrobné zkoumání „izolovaných jevů nebo prvků, ale nalezení propojených

⁷ V originále: „the translation of a text first requires the production of another text (the complete job description)” (Pym, 2004).

⁸ V originále: risk analysis (Pym, 2004)

⁹ V originále: „the possibility of not fulfilling translation’s purpose” (Pym, 2004).

¹⁰ V originále: failure conditions (Pym, 2004)

¹¹ Vermeer (1983) tomuto konceptu říká světové kontinuum, v originále: world continuum (Snell-Hornby, 1995, s. 69)

vztahů, významnost jednotlivých prvků je určena na základě jejich důležitosti a funkce v textu“ (Snell-Hornby, 1995, s. 69, přel. JG).¹²

Peter Newmark upozorňuje, že překladatelská analýza se liší od analýzy lingvistické nebo literární a že při čtení VT je vždy nejdůležitější funkce textu. Uvádí kategorie, na které by se měl překladatel soustředit: záměr textu, záměr překladatele (může se lišit od záměru autora VT), textové typy, čtenář, stylistické aspekty, autorův styl, zasazení do prostředí a kontextu, kvalita VT, konotace a denotace a kulturní aspekt (Newmark, 1988, s. 11-17). Překládání přirovnává k ledovci: „špička je překlad – to co je vidět, to co je napsáno na stránce – ledovec, aktivita, je všechna práce kolem, která s překládáním nějak souvisí, často je až desetkrát objemnější a většina z ní není ani vůbec použita“ (Newmark, 1988, s. 12, přel. JG).¹³

Další teoretikové překlada, např. Katharina Reissová nebo **Juliane Houseová**, se analýzou zabývají převážně ve spojitosti s kritikou překlada. Houseová se věnuje hlavně srovnávací analýze VT a CT. Východiskem této analýzy je stanovení funkce textu na základě žánru a registru. Součástí analýzy registru je 1) zaměření se na téma (předmět sdělení – námět a obsah), 2) vztah účastníků komunikace (sociální, zeměpisný a dobový původ autora a jeho emocionální a intelektové postoje, vztah autor–čtenář a vztahy mezi jednotlivými postavami) a 3) způsob komunikace (médiu – psaná nebo písemná forma, monolog či dialog). V rámci analýzy žánru a registru se kritik zaměřuje i na syntaktické, lexikální, fonologické a textové prostředky. Poté následuje stejný postup pro CT (překlad) a srovnání s VT, na základě srovnání se poté vyvodí případné nesrovnalosti (House, 1997, s. 121-142).

Ostatní kritici překlada při hodnocení kvality překlada používají např. analýzu na základě CT, analýzu VT se zaměřením na systémové rozdíly a analýzu kulturně specifických prvků (Zehnalová, 2010, s. 226).

¹² V originále: „[...] isolating phenomena or items to study them in depth, but with tracing a web of relationships, the importance of individual items being determined by their relevance and function in the text“ (Snell-Hornby, 1995, s. 69).

¹³ V originále: „the tip is the translation – what is visible, what is written on the page – the iceberg, the activity, is all the work you do, often ten times as much again, much of which you do not even use“ (Newmark, 1988, s. 12).

V rámci tohoto krátkého úvodu jsem se seznámila s různými teoretickými přístupy, které jsem poté aplikovala v části praktické. Souhlasím s teoretiky překladu (např. Christane Nordová), kteří zaujímají názor, že tzv. mezifáze je v překladatelském procesu velice důležitá. Dochází při ní k analýze, na jejímž základě si překladatel stanoví **strategie, koncepce a metody**, které bude při následném překladu používat. Jak uvádí Levý „[v] překladatelství je [...] nutná jednotná koncepce, tj. pevný názor na dílo a jednotný základní přístup k němu“ (Levý, 1983, s. 95).

„Od zvládnutia prekladovej analýzy sa totiž odvíja úspešnosť prekladu“ (Gromová, 2010, s. 40). Na základě analýzy VT se překladatel musí rozhodnout, jaké postupy bude při překládání uplatňovat a jestli si vystačí pouze s obecnými překladatelskými postupy jako např. substituce, amplifikace a redukce nebo jestli bude využívat i složitějších postupů – modulace a transpozice.

3. PŘEKLAD

<p>1. Pondělí 5. dubna</p> <p>Mám já to ale neskutečnej pech! První den prázdnin a já nemůžu jít ani ven, protože mám nos nateklej do gigantickéjch rozměrů. Dokonce i máma si kvůli tomu začala dělat trochu starosti. Chtěla mi ten otok propíchnout sterilní jehlou, ale nedovolil jsem jí to. Jehlu nedokáže použít ani k přišítkování záplaty na rifle, natož k jemným lékařským pracím. Žadonil jsem, aby mě vzala k soukromému nosnímu specialistovi, ale odmítla. Řekla mi, že potřebuje peníze na prohlídku „Fit žena“, při které jí zkontrolují primární a sekundární pohlavní orgány. No fujtajbl!</p> <p>Pes se zabouchl do kokršpanělky Mitzi. Je ale totálně bez šance, protože za a) není čistokrevnej a za b) jeho zevnějšek rozhodně není tak sofistikovanej a kultivovanej jako u většiny ostatních psů. Pokusil jsem se to s ním detailně probrat, ale dál vypadal hrozně nešťastně a šel si lehnout zpátky před Mitzinu branku. Láska je pěkněj opruz. Stejněj problém, co má náš pes s Mitzi,</p>	<p>1. Monday April 5th</p> <p>Just my luck! It is the first day of the school holidays and I can't go out because of my gigantic swollen nose. Even my mother is a bit worried about it now. She wanted to prick it with a sterilized needle, but I wouldn't let her. She can't sew an accurate patch on a pair of jeans with a needle, let alone do delicate medical procedures with one. I've begged her to take me to a private nose specialist, but she has refused. She says she needs the money for her 'Well Woman' test. She is having her primary and secondary sexual organs checked. Yuk!</p> <p>The dog is in love with a cocker spaniel called Mitzi. The dog stands no chance, though: (a) it isn't a pedigree, and (b) it doesn't keep itself looking smart like most dogs. I tried to explain these things to the dog, but it just looked sad and mournful and went back to lying outside Mitzi's gate. Being in love is no joke. I have the same problem with Pandora that the dog has with Mitzi.</p>
---	---

<p>řeším s Pandorou. Oba totiž pocházíme z nižší společenské třídy než naše vyvolení.</p> <p>2.</p> <p>Středa 7. dubna</p> <p>Napsal jsem a poslal Pandoře milostnej dopis a báseň. Tohle je ten dopis:</p> <p>Pandoro, má láska největší, kvůli nepřijemnému zdravotnímu problému Tě nemohou vidět osobně, ale každá částka mého těla touží po Tvé okamžité tělesné blízkosti. Buď však trpělivá, moje milovaná, co nevidět se spolu zase budeme smát.</p> <p>S nehynoucí láskou, Tvůj Adrian</p> <p>P.S.: Co soudíš o konfliktu v Argentině, a to zejména ve spojitosti s resignací lorda Carringtona?</p> <p><i>Nespokojený tuňák</i></p> <p>Já jsem tuňák, plovoucí mořem nespokojenosti. Ach kdy jen, kdy, najdu v něm své trdliště?</p> <p>Snad to Pandora prokoukne a bude číst mezi řádky a pochopí symboliku „trdliště“. Mám už plný zuby toho, že jsem jedinej panic ve třídě. Všichni kromě mě už jsou sexuálně zkušený. Barry Kent se pořád vychloubá, s kolika hospodynkama si to rozdal, když jim rozvážel mlíko místo svýho otce. Tvrdí,</p>	<p>We are both in a lower social class than our loved ones.</p> <p>2.</p> <p>Wednesday April 7th</p> <p>Wrote and sent Pandora a love letter and a poem. The letter said:</p> <p>Pandora my love, Due to an unfortunate physical disability I am unable to see you in person, but every fibre of my being cries out for your immediate physical proximity. Be patient, my love, soon we will laugh again.</p> <p>Yours with undying love, Adrian</p> <p>PS. What are your views on the Argentinian conflict, with particular reference to Lord Carrington's resignation?</p> <p><i>The Discontented Tuna</i></p> <p>I am a Tuna fish, Swimming in the sea of discontent. Oh, when, when, Will I find the spawning ground?</p> <p>I hope Pandora sees through my poem and realizes the symbolism of 'spawning ground'. I am sick of being the only virgin in our class. Everybody but me is sexually experienced. Barry Kent boasts about how many housewives he makes love to on his father's milkround. He says they are the</p>
--	---

<p>že to je ten skutečnej důvod, proč není ve škole nikdy včas.</p> <p>3.</p> <p>Čtvrtek 15. dubna</p> <p>Ve 4 ráno mě probudil bolavej zub. Naládoval jsem do sebe šest dětskejšch aspirinů proti bolesti. V 5 jsem vzbudil mámu a tátu a vylíčil jim, jaký strašlivý muka zažívám.</p> <p>„Je to tvoje blbost, že ses neovtěžoval jít na poslední tři preventivní prohlídky,“ odsekl mi na to táta.</p> <p>V 5:30 jsem ho požádal, aby mě zavez na pohotovost, ale odmítl to a jen se v posteli otočil na druhej bok. Co jsem taky mohl čekat od člověka, kterej už žádný vlastní zuby nemá. Seděl jsem v posteli a zmítán děsnou agonií pozoroval, jak svítá. Ti kretění ptáci, co mají velký štígro, že žádný zuby nemaj, se pustili do toho svýho ohavnýho skřehotání a já sám sobě přísahal, že ode dneška začnu chodit k zubaři čtyřikrát ročně bez ohledu na to, jestli mě bude něco bolet nebo ne.</p> <p>V 9 mě máma vzbudila s tím, že mě objednala na pohotovosti. Informoval jsem ji, že už mě to ani trochu nebolí a ať to klidně zruší.</p>	<p>reason why he is always late for school.</p> <p>3.</p> <p>Thursday April 15th</p> <p>Woke up at 4 a.m. with a toothache. Took six junior aspirins for the pain. At 5 a.m. I woke my mother and father and told them that I was in torment.</p> <p>My father said, ‘It’s your own bloody fault for missing your last three dentist’s appointments.’</p> <p>At 5.30 a.m. I asked my father to drive me to the hospital Casualty Department, but he refused and turned over in bed. It’s all right for him: he hasn’t got any real teeth. I sat up, racked with agony, and watched the sky get light. The lucky toothless birds started their horrible squawking and I swore that from this day forward I would go to the dentist’s four times a year, whether I was in pain or not.</p> <p>At nine o’clock my mother woke me up to tell me that she’d made me an appointment at the dentist’s emergency clinic. I told her that the pain had stopped and instructed her to cancel the appointment.</p>
---	---

<p>4.</p> <p>Pátek 16. dubna</p> <p><i>Měsíc v poslední čtvrti</i></p> <p>Ve 3 ráno mě vzbudila příšerná bolest zubů. Snažil jsem se trpět v tichosti, ale moje vzlyky plný utrpení se musely donést až do ložnice rodičů, protože se do mého pokoje přičítal táta a zařval, ať sklapnu. Neprojevilo za mák soucitu, jenom brbral, že má zejtra šichtu na kanálu a musí se na to pořádně vyspat. Když si šel zpátky lehnout, uklouzl na jednom z máminejch <i>Cosmopolitanů</i>, který nechala válet na podlaze vedle své strany postele. Jeho nadávání vzbudilo psa. Pak se probudila máma. A spustili ti proklatí ptáci. A já znovu pozoroval, jak temnou nocí pronikají šedý prsty úsvitu.</p>	<p>4.</p> <p>Friday April 16th</p> <p><i>Moon's Last Quarter</i></p> <p>Woke up at 3 a.m. in agony with toothache. I tried to suffer in silence but my pain-racked sobs must have filtered through to my parents' bedroom because my father crashed into my room and asked me to be quit. He showed no sympathy, just moaned on about how he had to work on the canal tomorrow and he needed his sleep. On his way back to bed he slipped on one of my mother's <i>Cosmopolitans</i> that she'd left on her side of the bedroom floor. His swearing woke the dog up. Then my mother woke up. Then the lousy birds started. So once again I watched dawn's grey fingers infiltrate the night.</p>
<p>5.</p> <p>Pondělí 19. dubna</p> <p>V občance jsme dneska ráno měli super debatu. O Falklandech. Pandora předložila tezi, „že tato třída je proti užívání násilí při opětovném obsazování Falklandských ostrovů“.</p> <p>Úroveň debaty byla tentokrát docela dobrá. Přednesl jsem úžasnou řeč ve prospěch návrhu. Dokonce jsem citoval</p>	<p>5.</p> <p>Monday April 19th</p> <p>We had a dead good debate in Social Studies this morning. It was about the Falklands. Pandora put the proposition 'That this class is against the use of force to regain the Falkland Islands.'</p> <p>The standard of debate was quite good for a change. I made a brilliant speech</p>

<p>z <i>Farmy zvířat</i> a <i>Hroznů hněvu</i>. Když jsem si sedal, ozval se dost slušnej potlesk.</p> <p>Barry Kent mluvil proti návrhu. „Hm, no já se teda jako domnívám, že no, prostě bysme měli jako bombardovat argentinský pobřeží.“ Citoval svého otce, a přesto mu všichni tleskali ve stoje!</p> <p>Ve 14:30 jdu k zubaři, to zas bude něco!</p> <p>V 16:00 nemám přední zub! Ten debilní australskej zubař se nenamáhal spravováním a rovnou ho vyrval. Dokonce měl tu drzost zabalit ho do papírovýho kapesníku a dát mi ho s sebou domů!</p> <p>„A co ta díra?“ zaskučel jsem. „Tyson ji měl taky. A když si zvyk on, zvykneš si taky,“ utrl se na mě.</p> <p>Zeptal jsem se ho, jestli mi tam vyroste nověj zub. „Zatracení Angláni ignorantský,“ mumlal si sám pro sebe, ale na otázku mi samozřejmě neodpověděl.</p> <p>Když jsem vrávoval z ordinace a držel se za umrtvenou čelist, řekl mi, že mě často vídával, jak jdu ze školy a láduju do sebe tyčinku Mars, a že to bude jen a jen moje vina, když ve třiceti nebudu mít zuby vůbec žádný.</p> <p>Radši začnu chodit domů jinudy.</p>	<p>in favour of the motion. I quoted from <i>Animal Farm</i> and <i>The Grapes of Wrath</i>. I got quite a good round of applause when I sat down.</p> <p>Barry Kent spoke <i>against</i> the proposition. He said, ‘Er, I er, fink we should er, you know, like, bomb the coast of Argentina.’ He was quoting from his father, yet he sat down to a standing ovation!</p> <p>Dentist’s at 2.30, worse luck!</p> <p>4 p.m. I am now minus a front tooth! The stupid Australian dentist took it <i>out</i> instead of repairing it. He even had the nerve to wrap it in a bit of tissue paper and give it to me to take home!</p> <p>I said, ‘But I’ve got a gap!’ He said, ‘So has Watford, and if Watford can get used to it so can you.’</p> <p>I asked him if another tooth would grow in its place. He said, ‘Bloody ignorant Poms,’ under his breath, but he didn’t answer my question.</p> <p>As I was stumbling out of his surgery clutching my frozen-up jaw he said that he had often seen me walking home from school eating a Mars bar, and it would be entirely my own fault if I was toothless at thirty.</p> <p>I will walk home another way in future.</p>
---	---

<p>6.</p> <p>Pátek 23. dubna</p> <p><i>Svátek sv. Jiří (Anglie). Měsíc v novu</i></p> <p>Barry Kent dneska do školy dorazil v tričku s vlajkou Velké Británie. Učitelka Fossington-Goreová ho poslala domů převlíct. „Přece voslavuju narožky našeho svatýho patrona, ne?“ vyřvával Barry Kent.</p> <p>„Máš na sobě symbol fašismu, ty jeden neonacistickej spratku,“ utrhla se na něho učitelka.</p> <p>Dneska je taky výročí narození Shakespeara. Jednoho dne budu tak významnej spisovatel jako on. Jsem na dobré cestě – už mě dvakrát odmítli v BBC.</p>	<p>6.</p> <p>Friday April 23rd</p> <p><i>St George's Day (England). New Moon</i></p> <p>Barry Kent came to school in a Union Jack tee-shirt today. Ms Fossington-Gore sent him home to change. Barry Kent shouted, 'I'm celebratin' our patron saint's birthday ain't I?'</p> <p>Ms Fossington-Gore shouted back, 'You're wearing a symbol of fascism, you nasty NF lout.'</p> <p>Today is also Shakespeare's birthday. One day I will be a great writer like him. I am well on the way: I have already had two rejection letters from the BBC.</p>
<p>7.</p> <p>Sobota 1. května</p> <p>Tak jako každěj rok volala babi kvůli tomu pořekadlu „Na svatého Ducha nesvlékej kožicha; po svatém Duchu nezbavuj se kožichu.“ Znamená to něco v tom smyslu, že lidi ještě nemají odkládat nátělníky a termoprádlo. Ale co já s tím? Nátělník nosím tak jako tak celej rok.</p> <p>Británie bombardovala falklandský letiště v Port Stanley a úplně ho odrovnala.</p>	<p>7.</p> <p>Saturday May 1st</p> <p>Grandma rang with her annual gibberish about 'Cast ne'er a clout'. I know it's got something to do with keeping your vest on. But so what? I keep my vest on all the year round anyway.</p> <p>Britain has bombed Port Stanley airport and put it out of action.</p>

<p>8. Čtvrtek 6. května</p> <p>Dneska večer jsem v rádiu slyšel nějakou příšernou babu vyprávět o tom, jak se z ní díky psaní románů pro ženy stala milionářka. Říkala, že čtenářky hrozně milují knihy o doktorech, aťjácích a takovejch podobnejch týpcích. Rozhodl jsem se, že to taky zkusím. Milion liber by se mi rozhodně šiknul. Zmínila, jak je důležitý, aby měl autor romantický prózy nějaký hodně evokativní jméno. Dlouho jsem si s tím lámal hlavu a nakonec se rozhodl pro pseudonym Adrianis Bouřlivý. Už jsem napsal půlku první stránky:</p> <p><i>Adrianis Bouřlivý – Smutnění po Wolverhamptonu</i></p> <p>Temně měděné oči Jasona Westmorelanda nezúčastněně přelétly po terase. Capri se mu už zajídalo, jeho srdce totiž toužilo po Wolverhamptonu.</p> <p>Protáhl si zbylé prsty a důkladně si je prohlédl. Ta nehoda s motorovou pilou mu zhatila slibnou kariéru v oblasti elektroniky. Jeho život se už netočil kolem mikročipů. Dny byly protkány každodenní nudou. Sice se snažil všechen svůj čas zaplnit cestováním a naplňováním dávných tužeb, ale nic z toho mu nemohlo pomoci smazat vzpomínky na Gardenii Fetheringtonovou, cudnou lékařku z plastické chirurgie St Bupa ve Wolverhamptonu.</p>	<p>8. Thursday May 6th</p> <p>I heard some very yukky woman talking on Radio Four tonight about how she became a millionairess from writing romantic fiction books. She said that women readers like books about doctors and electronic wizards and people like that. I am going to have a go myself. I could do with a million pounds. The woman said it is important for an author of romantic fiction to have an evocative name, so, after much thought, I have decided to call myself Adrienne Storme. I have already written half the first page:</p> <p><i>Longing for Wolverhampton by Adrienne Storme</i></p> <p>Jason Westmoreland's copper-flecked eyes glanced cynically around the terrace. He was sick of Capri and longed for Wolverhampton.</p> <p>He flexed his remaining fingers and examined them critically. The accident with the chain saw had ended his brilliant career in electronics. His days were now devoid of microchips. There was a yawning chasm in his life. He had tried to fill it with travel and self-gratification but nothing could blot out the memories he had of Gardenia Fetherington, the virginal plastic surgeon at St Bupa's in Wolverhampton.</p>
---	---

<p>Jason se hluboce zamyslel, tiše polykaje obrovské, oslepující slzy, které mu stékaly po tvářích...</p> <p>9.</p> <p>Pátek 7. května</p> <p>Večer se naši v autě při cestě do obchodu bavili o feminismu. Táta prohlásil, že si všiml, že od té doby, co se mámě zvedlo sebevědomí, ztratila přes prsa pět cent'áků.</p> <p>„Co maj moje prsa s čímkoli společného?“ odsekla mu na to máma nakvašeně. Chvilku bylo ticho a pak se ho zeptala: „Georgi a nemyslíš si, že jsem jako člověk vyrostla?“</p> <p>„Naopak, Pauline, cos přestala nosit vysoký podpatky, jseš o dost menší,“ řekl jí na to táta.</p> <p>S tátou jsme z toho byli totálně vysmátí, ale netrvalo to dlouho, protože máma na nás začala vrhat ty své nasupený pohledy. Pak hleděla okýnkem ven a v očích měla slzy.</p> <p>Podívala se na mě a povzdechla si: „Kdybych tak měla dceru, s kterou bych si mohla povídat.“</p> <p>„Pauline, nemůžem přece riskovat, že bysme měli další děcko jako je Adrian,“ odpověděl táta. Pak se začali bavit o mým raným dětství. Vykreslili mě jako Damiena z filmu <i>Satan přichází</i>.</p> <p>„Za to může ten zatracenej doktor</p>	<p>Jason brooded, blindly blinking back big blurry tears ...</p> <p>9.</p> <p>Friday May 7th</p> <p>My mother and father were having a discussion about feminism in the car on the way to Sainsbury's this evening. My father said that since my mother's consciousness had been raised he had noticed that she had lost two inches round her bust.</p> <p>My mother said angrily, 'What have my breasts got to do with anything?' There was a silence then she said, 'But don't you think I have grown as a person, George?'</p> <p>My father said, 'On the contrary, Pauline, you are much smaller since you stopped wearing high heels.'</p> <p>Me and my father laughed quite a lot but not for long because my mother gave us one of her powerful glances, then she looked out of the car window. She had a few tears in her eyes.</p> <p>She looked at me and said, 'If only I had a daughter to talk to.'</p> <p>My father said, 'We can't take the risk of having another baby like Adrian, Pauline.' Then they began to talk about my babyhood. They made me sound</p>
---	---

<p>Spock, že se z Adriana vyklubalo to, co je,“ prohlásila máma.</p> <p>„Co se ze mě vyklubalo?“ zeptal jsem se.</p> <p>„Jseš přece hroznej pedant a puntičkář,“ odpověděla mi na to máma. A táta dodal: „Jseš skrblick a tu svoji perfektně vypulírovanou kebuli máš pořád zabořenou v knížkách.“</p> <p>Byl jsem v takovém šoku, že jsem se nezmohl ani na slovo. Pak jsem ale ze sebe dostal: „Tak jakýho syna ste teda vlastně chtěli?“ a snažil se, aby můj hlas zněl úplně normálně (což není zrovna lehký, když člověkem zmítají přívaly kritiky).</p> <p>Než mi na to odpověděli, stihli jsme nakoupit, vystát frontu u pokladny a vrátit se zpátky k několikapodlažnímu parkovišti.</p> <p>Ideální syn mého táty je rozenej sportovec, veselej, společenskej, talentovanej na jazyky a je vysokej. Má červeňoučké tvářičky bez pupínků a před dámama smeká. Chodí se svým tátou na ryby a vypráví si s ním vtipy. Je manuálně zručnej a jako koníčka má spravování starejch hodinek. Náтурой je to takovej ten důstojnickej typ. Bude volit konzervativce, ožení se do dobrý rodiny a založí si vlastní počítačovou firmu v Guildfordu.</p> <p>Ideální syn má mámy je naopak vážnej</p>	<p>like Damian in the film of <i>The Omen</i>.</p> <p>My mother said, ‘It’s that bloody Dr Spock’s fault that Adrian has turned out like he has.’</p> <p>I said, ‘What have I turned out like?’</p> <p>My mother said, ‘You’re an anal retentive, aren’t you?’ and my father said, ‘You’re tight-fisted, and you’ve always got your perfectly groomed head in a book.’</p> <p>I was so shocked I couldn’t speak for a bit but, trying to keep my voice light and melodious (not easy when your heart is pierced with the arrows of criticism), I said, ‘What sort of son did you want then?’</p> <p>Their answer took us all around Sainsbury’s, through the queue at the checkout, and back to the multi-storey car park.</p> <p>My father’s ideal son was a natural athlete, he was cheerful and outgoing, he was a fluent linguist, he was tall with ruddy unblemished cheeks, he took his hat off to ladies. He went fishing with his father and swapped jokes. He was good with his hands and had a hobby making grandfather clocks. He was good officer material. He would vote Conservative and would marry into a good family. He would set up his own computer business in Guildford.</p> <p>However, my mother’s ideal son would</p>
--	--

<p>a zasmušilej. Chodí do školy pro mimořádně nadané děti. Už od dětství okouzljuje osoby ženského pohlaví a návštěvy upoutává duchaplnou konverzací. Nosí šmrncovní oblečení a nemá žádné předsudky vůči ženám, starším lidem a osobám odlišné barvy pleti. (Za nejlepšího kamaráda má staříčkou Afričanku.) Později by získal stípko na Oxfordu, kde by se do studia pustil s takovou vervou, že by se o něm psalo v univerzitních ročenkách. Odmítl by nabídku na pohodlný flek v anglickém parlamentu. Místo toho by odcestoval do jižní Afriky, kde by vedl černochy v úspěšnou revoluci. Pak by se vrátil do Anglie a stal by se prvním mužským šéfredaktorem populárního feministického časopisu <i>Žebro-ví</i>. Pohyboval by se v těch nejlepších společenských kruzích a svoji mámu by bral všude s sebou.</p> <p>Když oba dva přestali žvanit, oznámil jsem jim: „No je mi vážně líto, že jsem pro vás takovým zklamáním.“</p> <p>„To není tvoje chyba, Adriane, ale naše. Měli sme tě pojmenovat BRETT!!!“</p> <p>odpověděla mi máma.</p> <p>10.</p> <p>Pátek 14. května</p> <p>Proč jsem proboha po Pandoře chtěl,</p>	<p>be intense and saturnine. He would go to a school for the Intellectually Precocious. He would fascinate girls and women at an early age, he would enthrall visitors with his witty conversation. He would wear his clothes with panache, he would be completely non-sexist, non-ageist, non-racist. (His best friend would be an old African woman.) He would win a scholarship to Oxford, he would take the place by storm and be written about in future biographies. He would turn down offers of safe parliamentary seats in Britain. Instead, he would go to South Africa and lead the blacks into a successful revolution. He would return to England where he would be the first man deemed fit to edit <i>Spare Rib</i>. He would move in sparkling social circles. He would take his mother everywhere he went.</p> <p>When they'd both finished spouting on I said, 'Well I'm sorry if I'm a disappointment to you.'</p> <p>My mother said, 'It's not your fault, Adrian, it's ours, we should have called you BRETT!!!'</p> <p>10.</p> <p>Friday May 14th</p> <p>Why oh why did I ask Pandora to show</p>
--	--

<p>aby mi ukázala svoji bradavku? Vlastně by mi stačila bradavka kterýkoliv holky. Nigel tvrdí, že Sharon Bottsová ukáže za 50 pencí a půl kila hroznového vína úplně všechno.</p> <p>Napsal jsem Pandoře krátkej vzkaz.</p> <p>Pandorko, drahoušku, co k tomu jen mohu říci? Byl jsem nemorální nezdořák bez skrupulí. Měl jsem si uvědomit, že ode mě utečeš jako vyplašený faun.</p> <p>Alespoň mi prosím dovol, abych Tě mohl navštívit a osobně se omluvit.</p> <p>Navždy s láskou, jenom Tvůj Adrian</p> <p>Myslím, že se mi to docela povedlo. Toho „vyplašeného fauna“ jsem si vypůjčil z jednoho příšerného sladáku, co má babi doma v knihovničce. Na obálku jsem nastříkal trochu máminy voňavky <i>Tramp – parfém odvážné ženy</i>. Dnes po setmění vzkaz osobně předám.</p> <p><i>Tramp – parfém odvážné ženy!</i> Co to je proboha za blbost pojmenovat takhle voňavku! Ha! Ha! Ha!</p> <p>11.</p> <p>Sobota 15. května <i>Kvartální den ve Skotsku</i></p> <p>U Pandory doma se objevilo hrozně moc lidí. Pro samý jaguáry, rovery a volva</p>	<p>me <i>her</i> nipple? Anybody's nipple would have done. Nigel says that Sharon Botts will show <i>everything</i> for 50p and a pound of grapes.</p> <p>I have written Pandora a short note.</p> <p>Pandora Darling, What can I say? I was crude and clumsy and should have known you would run from me like a startled faun.</p> <p>Please, at least grant me an audience and let me apologize in person.</p> <p>Yours with unvanquished love, Adrian</p> <p>I think it hits the right note. I got the 'startled faun' bit from one of Grandma's yukky romantic novels. I have sprayed a bit of my mother's 'Tramp' perfume on to the envelope and I will deliver it by hand after dark tonight.</p> <p><i>Tramp!</i> Fancy calling a perfume <i>Tramp!</i> Ha! Ha! Ha!</p> <p>11.</p> <p>Saturday May 15th <i>Scottish Quarter Day</i></p> <p>There were a lot of visitors at Pandora's house. I could hardly get up the drive</p>
--	---

<p>jsem se skoro ani nedostal k příjezdový cestě. Nejdřív jsem si myslel, že někdo v rodině natáh bačkory, protože jsem u nich v kuchyni zahlídl dvě jeptišky a kněze, jak se cpou klobásama. Pak tam přišla gorila a vzala si z ledničky láhev vína, takže mi došlo, že mají maškarní party. Schoval jsem se za altán, abych měl lepší výhled – v jednom pokoji tlachal kovboj s čertem a v dalším se zase řehnil potápěč se třema cikánama. Na zahradě řinčel brněním jakejsi rytíř, za kterým pádila jeskynní žena a křičela na něho: „Damiane, stůj. Našla jsem otvírák na konzervy!“</p> <p>V přízemí pařili nejrůznější víly, pokémoni a klauni. Pak se k nim přičítala gorila a začala to rozjíždět s břišní tanečnicí, která na sobě měla hrozně titěrnejší a nevkusnější kostým odkrývající pupík a značnou část bradavek. Závoj (takovej ten, co nosí Muslimky) si nesundala, což mi přišlo dost pokrytecký – jako kdyby někoho zajímalo dívat se jí na ksicht!</p> <p>Pandoru jsem nikde neviděl, takže asi po půl hodině jsem naklusal ke dveřím a hodil jí do schránky dopis. Když jsem se otočil a rozběhl se po příjezdový cestě zpátky, tak se z domu zrovna štrachal Toulouse Lautrec a blil do dřevěného květináče s vavřínem.</p> <p>Doma v kuchyni jsem narazil na</p>	<p>for Jaguars and Rovers and Volvos. At first I thought there had been a death in the family because I could see two nuns and a priest eating sausage rolls in the kitchen. Then a gorilla walked in and took a bottle of wine out of the fridge so I realized it must be a fancy dress party. I hid behind the summer house so that I could get a better view: there was a cowboy and a devil talking in one bedroom and a frogman and three gipsies laughing in another. A knight in armour was clanking about in the garden. He was being followed by a cavewoman who was shouting, ‘Stand still, Damian. I’ve found a tin opener!’</p> <p>Assorted fairies and Kermit’s and clowns were dancing downstairs, then the gorilla burst in and started dancing with a belly dancer who was wearing a most disgusting flimsy costume which showed her navel and most of her nipples. The belly dancer kept her yashmak on which I thought was hypocritical – as if anybody was interested in looking at her face!</p> <p>I couldn’t see Pandora anywhere, so after about half an hour I ran up to the door and put my letter through the letterbox. As I turned to run back down the drive Toulouse Lautrec shuffled out and was sick in one of the bay tree tubs.</p> <p>I got home to find Queen Victoria and</p>
--	--

<p>královnu Viktorii a prince Alberta. „Jdem k Braithwaiteům,“ prohlásila královna a princ řekl: „Pes potřebuje nakrmit.“ Pak majestátním krokem opustili kuchyni a vydali se k Pandoře. V tomhle domě mi nikdo nikdy nic neřekne.</p> <p>12. Čtvrtek 27. května</p> <p>Dostal jsem dopis poslanej leteckou poštou od Hamishe Manciniho, toho Američana, co jsme ho potkali o loňskejch prázdninách.</p> <p style="text-align: center;">1889 West 33rd Street, New York</p> <p>Tě pic Ad'ol! To je hustý překvápko, co? Tak sem si jako říkal, že bych se moh vozvat. Poslední dobou sem nebyl ve svý kůži, ten mámin čtvrtěj rozvod mě dost rozhodil. Ale Ad'ol, Hamish Mancini to takhle fakt nenechá, dospělí mu můžou vlízt na hrb! Jsem na cestě k tobě. Prachy mám. A doklady taky, takže mě tady fakt vůbec nic nedrží. Zejtra sednu na letadlo a tradá konečně omrknu tu tvoji britskou chatrč v starym dobrým anglickym Midlands.</p> <p>Zkouknem starobylý zříceniny a povodhalíme tajemství Shakespearovy země. Boží, ne? Dobrejma cigárama sem zásobenej.</p> <p>Takže kámo, čus v sobotu.</p>	<p>Prince Albert in our kitchen. Queen Victoria said, 'We're going to the Braithwaites'. Prince Albert said, 'The dog needs feeding.' Then they swept regally out of the kitchen and up the road to Pandora's. Nobody tells me anything in this house.</p> <p>12. Thursday May 27th</p> <p>Got an airmail letter from Hamish Mancini, the American we met on holiday last year.</p> <p style="text-align: center;">1889 West 33rd Street, New York</p> <p>Hi there Aid! Fazed huh! Yeah well, thought I'd communicate. Been feelin kinda unzapped lately, guess mom's divorce to number four kinda unhinged me some. But! Hamish Mancini aint gonna stick around and take no more adult crap, no sir Aid. I'm comin over to visit you some. I got finance. I got documentation, I got nothin keepin me here. Tomorrow I get a flight and wowie I get to see your olde British cottage in the ancient Midlands region.</p> <p>We'll promenade around ancient ruins. We'll explore Shakespeare land. Huh? I got me some good Lebanon.</p> <p>See you Saturday buddy.</p>
---	--

<p>Hamish Mancini</p> <p>Přečetl jsem si to několikrát po sobě a už to tak vypadá, že v sobotu za náma přijede Hamish Mancini! Proč jsem mu proboha říkal, že bydlím v doškovém domu.</p> <p>Naším jsem o tom ještě neřekl. Máma tvrdila, že jí Hamish tím svým neustálým žvaněním pokazil milostný zálety s Lucasem.</p> <p>13.</p> <p>Pondělí 31. května</p> <p><i>Jarní prázdniny (kromě Skotska)</i> <i>Státní svátek (Skotsko), Den obětí války (USA)</i></p> <p>Vyrazili jsme s Hamishem na pouť u nás na hřišti. Pro jednou vypadal trochu zaraženě. „Mám takovej pocit, že Disneyland mi dost hodně zkreslil představu o tom, co čekat od zábavního parku,“ prohlásil.</p> <p>Vzal mámu na elektrický autíčka a já šel s tátou na horskou dráhu Kamikaze. Oba jsme měli pěkně naděláno v kalhotách. Všechno bylo v pohodě až do doby, než jsem se podíval dolů a všiml si toho kreténa, kterej to celý ovládal. Vypadal jako neandrtálec v riflích a do neohrabanejch pazourů tohohle individua jsem vložil svůj život!</p>	<p>Hamish Mancini</p> <p>After reading it and rereading it I think it means that Hamish Mancini is coming to stay with us on Saturday! I wish I hadn't told him that I lived in a thatched cottage.</p> <p>I haven't told my parents yet. My mother said he ruined her adulterous holiday <i>avec</i> Lucas with his constant yapping.</p> <p>13.</p> <p>Monday May 31st</p> <p><i>Spring Holiday (except Scotland)</i> <i>Bank Holiday (Scotland) Memorial Day (USA)</i></p> <p>We took Hamish to the fun fair on our recreation ground. For once Hamish looked a bit subdued. He said, 'I guess Disneyland has kinda given me a false expectation-of-enjoyment level.'</p> <p>He took my mother on the dodgems and I went on the Flying Whiplash with my father. I was dumbstruck with terror, so was my father; I was OK until I looked down and saw the moron working the machinery. He looked like a Neanderthal man in denims and I had put my life in his clumsy paws!</p>
---	--

<p>Než jsme z dráhy slezli, zestárl táta nejmíň o deset let. Ale když se ho pak máma zeptala, jestli se mu to líbilo, odpověděl jí, že to bylo bezva.</p> <p>Náš pes se stal Hamishovým oddaným společníkem – všude za ním chodí. Hamish mu říká starouši Blue a zpívá mu slad'áky o americejch psech, co vyledávají na hrobech svejch mrtvejch pánů.</p> <p>Dělá se mi fakt blivno, když vidím, jak snadno si můžete náklonnost našeho psa koupit.</p>	<p>My father had aged ten years by the time he got off the Flying Whiplash. But when my mother asked him if he had enjoyed himself he said, 'It was grand.'</p> <p>Our dog has become Hamish's devoted companion; it follows him wherever he goes. Hamish calls our dog 'ol' Blue' and sings it sickly songs about American dogs who sit on their dead masters' graves.</p> <p>It makes me sick to see how easily the dog's affections are bought.</p>
<p>14. Čtvrtek 3. června</p> <p>Dneska jsem vzal Hamishe, aby se podíval, jak to chodí na nefalšovaný anglický střední škole. Jediný znalosti o anglickým vzdělávacím systému měl z četby drsnejch knížek z internátního prostředí, takže byl krapet zklamanej, když zjistil, že se už upustilo od bití rákoskou a klečení v koutě.</p> <p>Dock, můj učitel angliny, požádal Hamishe, aby se s naší třídou krátce podělil o svý dojmy z Anglie. Hamish se vůbec nestyděl. Šel si stoupnout dopředu, do Dockova proutěnýho košíku vyflusl žvýkačku, a spustil: „No, Anglie je fakt úžasná a super, no prostě boží. A ty brďo, jak je zelená! Myslím,</p>	<p>14. Thursday June 3rd</p> <p>I took Hamish to see how an English comprehensive school works today. The only previous knowledge he had of English schools was taken from reading <i>Tom Brown's Schooldays</i>, so Hamish was a bit disappointed to find that ritual floggings and roastings had been done away with.</p> <p>Mr Dock, my English teacher, asked Hamish to give our class a short talk on 'His impressions of England.' Hamish wasn't a bit shy. He went to the front of the class, spat his chewing gum into Mr Dock's wicker basket and said, 'Well, England's great, cute, real fine. Jee-sus it's green! I mean like real green! And I</p>

<p>jako fakt zelená! A prostě jako úplně žeru ty vaše kouřovody [komíny – přeloženo Dockem]. Ve velkym jabku [New York] žádný kouřovody [komíny] nemáme. Ale fakt úplně nejlepší jsou vaše roščenky. [V této chvíli se jeho oči střetly s Pandořinými.] Na povrchu sice můžou vypadat jak ledovec, ale těch zbylých sedm osmin fakt dokážou chlapa parádně nažhavit.“ V podobným duchu mlel ještě dalších deset minut! Byl jsem fakt rád, když konečně zazvonilo.</p> <p>Dneska je to dvacet čtyři dní, co se mnou Pandora naposledy prohodila slovo.</p> <p>15.</p> <p>Pátek 4. června</p> <p>Hamish tráví každou volnou chvíli, kdy je v bdělým stavu, u Pandory doma. Tomu teda říkám zneužívání naší pohostinnosti. Dneska přišel telegram z Ameriky. Byl sice adresovaný MANCINIMU, ale radši jsem ho otevřel, co kdyby Hamishova máma nenadále natáhla brka nebo tak něco.</p> <p>ZLATO STOP VRAT SE DOMU K MAMINCE STOP MUSIME SE SNAZIT SPOLU VYCHAZET STOP JAK SE K TOBE TI BRITOVE CHOVAJ STOP POSLI MI TELEGRAM KDY PRILETIS</p>	<p>just love your flues [chimneys, translated by Mr Dock]. In the Apple [New York] we don't have flues [chimneys]. I guess the coolest thing, though, is your girls. [Here his eyes met Pandora's.] They may look like icebergs on the surface, but Jee-sus the seven-eights that's under the surface sure gets a guy warmed up.' He drivelled on for another ten minutes! I was glad when the bell rang.</p> <p>It is twenty-four days since Pandora spoke to me.</p> <p>15.</p> <p>Friday June 4th</p> <p>Hamish is spending every waking moment at Pandora's house. It is an abuse of our hospitality. A telegram came from America. It was addressed to MANCINI but I opened it, in case his mother had dropped dead or something.</p> <p>BABY STOP COME HOME TO MOM STOP WE MUST TRY TO INTERACT POSITIVELY STOP HOW THE BRITS TREATING YOU STOP WIRE ME AND GIVE ME YOUR ARRIVAL AT</p>
--	---

<p>DOMU STOP MAM NOVYHO CVOKARE STOP JE Z PORTUGALSKA STOP ETHEL GLITTENSTEINEROVA TVRDI ZE JI DOSTAL Z KLEPTOMANIE STOP JAKY JE TAM U VAS POCASI STOP TADY JE PRISERNY VEDRO STOP HORKO NENÍ ZAS TAK HROZNY ALE TA VLHKOST JE SILENA STOP POZDRAVUJ ODE ME ADRIANA PAULINE A PANA LUCASE STOP BROUCKU MAM TE RADA</p>	<p>KENNEDY STOP I GOT A NEW SHRINK STOP HE IS PORTUGUESE STOP ETHEL GLITTENSTEINER SWEARS HE CURED HER KLEPTOMANIA STOP HOW'S THE WEATHER STOP IT'S AWFUL HOT HERE STOP BUT IT IS NOT SO MUCH THE HEAT AS THE HUMIDITY STOP SAY HELLO TO ADRIAN PAULINE AND MISTER LUCAS FOR ME STOP I LOVE YOU BABY</p>
<p>Donesl jsem ten telegram k Pandoře domů. Vzala si ho ode mě bez jediného slova a já se teda otočil a odešel, ani jsem nepíp.</p>	<p>I delivered the telegram to Pandora's house. Pandora took it from me without a word. I turned away without a word.</p>
<p>16. Sobota 12. června</p>	<p>16. Saturday June 12th</p>
<p>Napsal jsem Tydemanovi do BBC a poslal mu další báseň. Za námět jsem si vybral Norsko, protože přes norskéj průmysl s kůžema jsem docela třída.</p>	<p>I have written to Mr Tydeman at the BBC and sent him another poem. I chose Norway as my theme, as I am quite an expert on the Norwegian Leather Industry.</p>
<p>Vážený pane Tydemane, měl jsem pár volných chvil, tak jsem si řekl, že Vám napíši pár řádků a pošlu svoji novou báseň „Norsko“. Patří (ta báseň) do modernistické básnické školy, to znamená, že není o květinách a dalších takových nesmyslech a nerýmuje se. Pokud ji nepochopíte, předejte ji prosím někomu, kdo Vám ji osvětlí. Žádný modernistický básník s tím nebude mít problém.</p>	<p>Dear Mr Tydeman, I had a few moments to spare so I thought I would pen you a letter and also send you my new poem 'Norway'. It (the poem) is in the modernist school of poetry, in other words it isn't about flowers and stuff and it doesn't rhyme. If you can't understand it, could you pass it on to someone who will explain it for you? Any modern poet will</p>

<p>Se srdečným pozdravem, Adrian Mole (15 a ¼) P.S.: Pokud někdy náhodou na chodbě narazíte na Terryho Wogana, mohl byste ho prosím požádat, aby v éteru zmínil moji babičku? Jmenuje se May Moleová, je jí sedmdesát šest a má cukrovku.</p> <p><i>Norsko</i> Norsko! Země nesnadného pravopisu. Schovávajíc svou krásu za nezvyklými samohláskami. Země předlouhých nocí, kratičkých dní a teček nad o. Grandiózní sobi přežvykují a opatrně kráčí po zamrzlých krách, protože na paměti pořád mají tragický osud <i>Titaniku</i>. Jednoho dne připluji i já k tvým břehům. Nyní sice přebývám v samém srdci Anglie, avšak! Norsko! Duše má tuší útočiště ve tvých vodních fiordech, fyordech, fjordách zákrutách.</p> <p>17. Pondělí 21. června <i>Nejdelší den. Měsíc v novu</i></p> <p>Scruton dneska ráno svolal celou školu do auly. Museli přijít dokonce i učitelé ateisti. Byl jsem z toho na prášky. Už je to sice nějaký ten pátek, co jsem naposled porušil školní řád, ale Scrutonovi se</p>	<p>do. Yours faithfully, Adrian Mole (Aged 15 ¼) P.S. If you bump into Terry Wogan in the corridor could you ask him to mention my grandma on the air? Her name is May Mole and she is a seventy-six-year-old diabetic.</p> <p><i>Norway</i> Norway! Land of difficult spelling. Hiding your beauty behind strange vowels. Land of long nights, short days and dots over 'O's. Ruminating majestic reindeers Tread warily on ice floes Ever aware of what happened to the <i>Titanic</i>. One day I will sojourn to your shores I live in the middle of England But! Norway! My soul resides in your watery fiords fyords fiords Inlets.</p> <p>17. Monday June 21st <i>Longest Day. New Moon</i></p> <p>Mr Scruton summoned the whole school into the assembly hall this morning. Even the teachers who are atheists were forced to attend. I was dead nervous. It's ages since I broke a school rule but Scruton makes</p>
--	--

<p>vždycky podaří vyvolat ve vás pocity viny. Jakmile se zavřely dveře a všechny třídy se seřadily, Scruton kývnul na Figgesovou, která seděla u klavíru, a začala hrát „Aleluja!“.</p> <p>Někteří páťáci (včetně Pandory) zpívali taky, ale měli svoje vlastní slova jako třeba: „Chvalme Pána, la la la! Co je nám ale do toho, tra la la!“ atd. Znělo to docela dobře, i když jsem měl chvilka pocit, že už je vážně na čase znovu zavolat toho slepého ladiče klavírů.</p> <p>Jakmile přestali zpívat a Figgesová dohrála, tak Scruton přešel ke svému řečnickému pultíku. Po krátký dramatický pauze zvolal: „Dnešní den se zapíše do historie!“ Na chvilku se odmlčel, takže v jednotlivých řadách začaly kolovat fámy o tom, že odstupuje, a pak zařval: „Ticho!“ a pokračoval: „Dnes v 8:57 se narodil příští anglický král.“ Všechny holky kromě Pandory (je proti monarchii) pištěly: „Super, lady Di to zvládla!“</p> <p>„Kolik váží?“ zavřeštěla Claire Neilson. Scruton ji s úsměvem ignoroval.</p> <p>„Kolik nás bude stát?“ vykřikla Pandora, což Scruton tentokrát slyšel velice dobře a vyhodil ji z auly.</p> <p>Ubohá Pandora – když procházela mezi jednotlivěma řadama ke dveřím, měla tváře rudý jak ruská vlajka. Když šla</p>	<p>you feel dead guilty somehow. When the doors were closed and the whole school was lined up in rows Scruton nodded to Mrs Figges, who was sitting at the piano, and she started playing ‘Hallelujah!’</p> <p>Some of the fifth years (including Pandora) sang along using different words: ‘Hallelujah! What’s it to you?’ etc. It was quite impressive. Though I thought it was time that the blind piano tuner called again.</p> <p>When the singing stopped and Mrs Figges was still, Mr Scruton walked up to his lectern, paused, and then said, ‘Today is a day that will go down in history.’ He paused long enough for a rumour to travel along the rows that he was resigning, then he shouted, ‘Quiet!’ and continued, ‘Today at three minutes to nine a future King of England was born.’ All the girls, apart from Pandora (she is a republican), said, ‘Ooh! Lady Di’s ’ad it!’</p> <p>Claire Neilson shouted: ‘How much did he weigh?’</p> <p>Mr Scruton smiled and ignored her.</p> <p>Pandora shouted, ‘How much will he cost?’ and Mr Scruton suddenly developed good hearing and ordered her out of the assembly hall.</p> <p>Poor Pandora, her face was as red as the</p>
---	---

<p>kolem mě, pokusil jsem se na ni povzbudivě usmát, ale asi si to špatně vyložila, protože zašeptala: „Pořád po mě jedeš, Adriane?“</p> <p>Poté, co nám dal Scruton přednášku na téma dobrého vlivu královské rodiny na britské exporty, nás pustil domů.</p> <p>Šel jsem brzo do postele, byl to fakt dlouhý den.</p>	<p>Russian flag as she walked along the rows to the exit door, when she passed me I tried to give her a supportive smile, but it must have come out wrong because she whispered, ‘Still leering at me, Adrian?’</p> <p>Mr Scruton dismissed the school after giving us a talk on what a good job the Royal Family do for British exports.</p> <p>Went to bed early; it had been a long day.</p>
<p>18.</p> <p>Sobota 3. července</p>	<p>18.</p> <p>Saturday July 3rd</p>
<p>12:15 Vstával jsem v 6, abych mohl ještě trochu natrénovat ježdění na kolečkovejch bruslích. O’Leary na mě spustil příval nadávek kvůli tomu, že dělám tak brzo ráno rambajz. Radši jsem teda šel trénovat na dětský hřiště, ale musel jsem to vzdát. Bylo tam hrozně moc rozbitýho skla a psích hromádek, takže jsem se bál, abych si neodrovnal kolečka. Počkal jsem, až otevře obchod s ovocem a zeleninou, koupil půl kila hroznů a šel zpátky domů. Skočil jsem do sprchy, umyl si vlasy, ostříhal nehty atd. Pak jsem veškerý svůj oblečení hodil na postel a snažil se rozmyslet, co si vezmu na sebe.</p> <p>Byla to fakt žalostná podívaná. Když</p>	<p>12.15 p.m. Got up at 6 a.m. for more roller-skating practice. Mr O’Leary shouted abuse because of the early morning noise, so I went to the little kids’ play park and practised there, but I had to give up. There was so much broken glass and dog muck lying about that I feared for the ballbearings in the skates. I waited for the greengrocer’s to open, bought a pound of grapes, went home, had a bath, washed my hair and cut my toenails etc. Then I put my entire wardrobe of clothes on to the bed and tried to decide what to wear.</p> <p>It was a pitiful collection. By the time I</p>

<p>jsem vyloučil školní uniformu, tak mi zbyly tři páry zvonovejch kalhot (ZVONÁČE! Hnus! Zvonáče teď už nosí jen ti největší zoufalci), dvě košile – obě se stojáčkovým límečkem (STOJÁČKOVÝ LÍMEČKY! Hnus!) a čtyři ručně pletený svetry od babi (RUČNĚ PLETENÝ! Panebože!). Jediný, co přicházelo jakžtakž v úvahu, byly lahvově zelený manšestráky a svetr ve vojenský khaki barvě. Ale jaký boty? Tenisky jsem nechal ve škole a do skate areálu si rozhodně nemůžu vzít sváteční boty, který nosívám na svatby, no ne?</p> <p>V 10:30 jsem brnkl Nigelovi a zeptal se ho, co naši vrstevníci nosí na brusle. Odpověděl mi, že na sobě mívají červený saténový kraťasy s rozparky po stranách, saténový tílko bez rukávů, bílý podkolenky, iPod a jednu zlatou náušnici. Poděkoval jsem mu a znovu se podíval na svoje svršky.</p> <p>Nejvíce se jeho popisu přibližovaly černý kraťasy na tělák, bílý vroubkovaný tílko a šedý podkolenky. Jsem jedinej člověk na světě, kterej ještě nemá iPod, a uši taky propíchnutý nemám, takže tyhle dvě položky jsem prostě fakt nesplnil, ale doufám, že to Sharon Bottsově nebude zas až tak moc vadit.</p> <p>Chodí se tam už rovnou v kraťasech a v tom ostatním nebo se převlíká až tam? A jak poznám, která z holek je Sharon</p>	<p>had eliminated my school uniform I was left with: three pairs of flared jeans (FLARES! Yuk! Yuk! Nobody wears flares except the worst kind of moron), two shirts, both with long pointed collars (LONG POINTS! Yuk!), four of Grandma's handknitted jumpers (HANDKNITTED! Ugh!). The only possible clothes were my bottle-green elephant cords and my khaki army sweater. But which shoes? I had left my trainers at school and I can't wear my formal wedding shoes to a roller-skating rink, can I?</p> <p>At 10.30 I rang Nigel and asked him what youths wore at roller-skating rinks. He said, 'They wear red satin side vent running shorts, sleeveless satin vests, white knee socks, Sony Walkman earphones and one gold earring.' I thanked him, put the phone down and went and had another look at my clothes.</p> <p>The nearest I could get were my black PE shorts, my white string vest and my grey knee socks. I am the only person in the world not to have a Sony Walkman and I haven't had my ears pierced so I couldn't manage those two items, but I hope that Sharon Botts won't mind too much.</p> <p>Do I go in my shorts etc or do I change when I get to the rink? And how will I</p>
--	--

<p>Bottsová? Viděl jsem ji jenom ve školní uniformě a podle mejch zkušeností vypadají holky v normálním oblečení dost jinak.</p> <p>Musím končit, je čas jít.</p> <p>18:00 To bylo poprvý a naposledy, co jsem šel na brusle. Sharon Bottsová je fakt profík. Vždycky kolem mě profrčela rychlostí 60 km/h a zastavila, jenom když chtěla udělat ve vzduchu roznožku.</p> <p>Občas sice zpomalila, ale jenom proto, aby mi mohla říct: „Jdi od toho hrazení, ty lamo.“ Ale nikdy nezůstala tak dlouho, abych s ní mohl dát trochu delší řeč.</p> <p>Když nastal čas vyhrazenej pro děčka mladší dvanácti let, přijela za mnou ke hrazení a pomohla mi dobelhat se do kavárny. Dali jsme si kolu a pak jsem se odšoural do šatny, abych jí předal ty hrozny. „Proč si mi přines hrozny? Nejsem přece žádná socka,“ vypálila na mě, když jsem jí je dal. To mi došlo, když jsem slintal nad její postavou v krajčovaným body a minisukni. Pak ale začala díza na kolečkovejch bruslích, takže odbruslila na parket, kde se pustila do divokejch tanečních kreací. Za chvílku se kolem ní hemžili vysocí skejťáci v saténovejch kraťasech, tak jsem se radši vypoťácel ven převlíct.</p>	<p>know which girl is Sharon Botts? I've only seen her in school uniform and in my experience girls are unrecognizable when they are in civilian clothes.</p> <p>Must stop, it's time to go.</p> <p>6 p.m. That's the first and last time I go roller-skating. Sharon Botts is an expert. She went whizzing off at 40 mph, only stopping now and again to do the splits in mid-air.</p> <p>She sometimes slowed down to say, 'Let go of the barrier, Dumbo,' but she didn't stay long enough for me to divert her into having a longer conversation.</p> <p>When it was time for the under-twelves to monopolize the rink, she sped to the barrier and helped me into the coffee bar. We had a Coke then I clumped off to the cloakroom to get the grapes. When I gave her them she said, 'Why have you bought me grapes? I'm not poorly.' I dropped a hint by looking knowingly at her figure in its lycra body stocking and miniskirt but then the roller disco started and she sped off to do wild disco dancing on her skates. She was soon surrounded by tall skated youths in satin shorts so I staggered off to get changed.</p>
---	---

<p>Když jsem přišel domů, zavolaal jsem Nigelovi. Stěžoval jsem si, že to se Sharon Bottsovou byla naprostá ztráta času. Na to mi řekl, že už mu Sharon Bottsová volala s tím, že jsem se tam objevil v úboru na tělák.</p>	<p>I rang Nigel when I got home. I complained that Sharon Botts was a dead loss. He said that Sharon Botts had already rung him to complain that I had showed her up by dressing in my school PE kit.</p>
<p>Nigel mi oznámil, že nadobro končí s dohazováním.</p>	<p>Nigel said that he is giving up matchmaking.</p>
<p>19.</p>	<p>19.</p>
<p>Sobota 24. července</p>	<p>Saturday July 24th</p>
<p>Dneska jsem vyrazil nakupovat oblečení na prázdniny. Máma šla se mnou. V Marks & Spencer jsem si chtěl koupit šedej svetr na zip (ve Skegness fouká děsně studenej vítr). Vyzkoušel jsem si ho, ale máma mi řekla, že v něm vypadám jako nějakej slušňáckej ulízlej komentátor, a odmítla mi ho začalovat. Trochu jsme se chytli ohledně našeho rozdílnýho vkusu. Když jsem se ale rozhlídl kolem, všiml jsem si, že docela dost teenagerů se hádalo se svejma rodičema.</p>	<p>Went shopping for holiday clothes today. My mother came with me. I wanted to buy a grey zip-up cardigan from Marks and Spencer (there is a cold wind at Skegness). I tried it on but my mother said it made me look like Frank Bough and refused to pay for it. We had a bit of an argument about my taste in clothes versus her taste in clothes. In fact, looking around, I could see quite a few teenagers were having arguments with their parents.</p>
<p>Mlčky jsme procházeli zbývajícíma obchodama, pak mě ale máma zataáhla do jednoho punk shopu a snažila se u mě vzbudit zájem o limetkově zelený triko s leopardím vzorem. Odmítl jsem si tu nevkusnou příšernost vyzkoušet, tak si ho koupila pro sebe!</p>	<p>We walked around the rest of the shops without speaking for a bit until my mother dragged me into a punk shop and tried to interest me in a lime-green leopard-skin-print tee-shirt. I refused to try the tasteless thing on, so she bought it for herself!</p>
<p>Sadisticky vypadající prodavač mi na to</p>	<p>The sadistic-looking shop assistant said,</p>

<p>řekl: „Ty máš teda fakt hustou mámu.“ Dělal jsem, že ho neslyším. To ale nebyl vůbec žádný problém, protože ze sterea v obchodě pěl Kurt Cobain přisprostlou hitovku „Smells Like Teen Spirit“. Dunělo to tak nahlas, že se řetězy na bundách a cvoky na opascích úplně rozezvučely.</p> <p>Naší další zastávkou byl obchod s mateřským oblečením a dětským vybavením, kde se máma úplně zcvokla a začala nakupovat miniaturní oblečky a krémy proti striím. Doufal jsem, že si koupí nějaký hezký, slušivý těhotenský šaty, až nastane ten obávaný den, kdy se jí pod oblečením začne rýsovat břicho, ale sdělila mi, že má v úmyslu nosit i nadále svoje lacláče. Ve škole budu za toho největšího trapáka, na to si klidně vsadím.</p>	<p>‘That’s a cool mother you got.’ I pretended not to hear him. It wasn’t difficult: Sid Vicious was singing a filthy version of ‘My Way’ on the shop’s stereo system. It was so loud that the chain jackets and studded belts were reverberating.</p> <p>Our next stop was at Mothercare, where my mother went mad buying miniature clothes and stretch-mark cream. I was hoping that she would buy a nice respectable maternity dress for the dreaded day when her lump starts to show, but she informed me that she was intending to carry on wearing her dungarees. I will be a laughing-stock at school.</p>
<p>20. Pátek 30. července</p>	<p>20. Friday July 30th</p>
<p>Dneska jsme šli s našima k Pandoře probrat různé věci ohledně péče o Berta, zatímco budeme na prázdninách.</p> <p>Bert si celou návštěvu bručel něco pod fousy. Nikdy není ani trochu vděčnej za cokoliv, co pro něho uděláte. Někdy si vážně přeju, aby šel bydlet do toho starobince Dům na výsluní.</p> <p>Máma dala Pandořině mamce tenhle</p>	<p>Our family went to Pandora’s house to discuss what was involved in looking after Bert while we are on holiday.</p> <p>Bert grumbled all the way through the meeting. He’s never a bit grateful for anything you do for him. Sometimes I wish he <i>would</i> go and live in the Alderman Cooper Sunshine Home.</p> <p>My mother gave this list to Pandora’s</p>

<p>seznam:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pít vám bude jenom z makety korunovačního poháru Jiřího V. 2. Do čaje si vždy dává tři vrchovaté lžičky cukru. 3. V žádném případě mu nedovolte, aby se díval na <i>Superstar</i> – příliš ho to rozparádí. 4. V úterý ho navštěvuje sestra z místní nemocnice a kontroluje, jestli nemá proleženiny. 5. Jí pouze sendviče s červenou řepou, míchaná vajíčka, polotovary z Tesca a různé pudinky od Dr. Oetkera. Neplývejte energií a nesnažte se mu obměňovat jídelníček. To už jsem neúspěšně zkoušela. 6. Na velkou chodí přesně v 9:05. Vždy se proto snažte přijet k němu s velkou časovou rezervou, abyste mu stihli nachystat podložní mísu. 7. Sekáč potřebuje každý den minimálně šestikilometrovou procházku. Pokud s ním těch 6 kiláků neujdete, bude nezvladatelný. 8. Nikdy na Berta nemluvte, když se dívá na <i>Dallas</i>. 9. Paní Singhová vám v případě nouze pomůže, ale vždy sebou musí mít někoho jako garde. 10. V noci ho klidně můžete nechat samotného, ale během dne mu musíte zajistit dostatečný příjem černého piva (TŘI LÁHVE). 11. Určitě vás obviní, že se ho snažíte obrát o důchod. Nevšímejte si ho. 12. Zlomte vaz! 	<p>mother:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. He will only drink out of the George V Coronation cup. 2. He takes three heaped spoons of sugar in tea. 3. Don't let him watch <i>Top of the Pops</i>; it over-excites him. 4. District Nurse comes on Tuesdays to check for pressure sores. 5. He'll <i>only</i> eat beetroot sandwiches, scrambled eggs, Vesta curries and various Dream Toppings. Don't waste your energy in trying to extend his range. I've tried and failed. 6. He moves his bowels at 9.05 a.m. precisely. So please make sure you arrive at his bungalow in plenty of time to arrange the commode. 7. Sabre needs <i>at least</i> a four-mile walk <i>every day</i>. Any less and he becomes quite impossible. 8. Don't talk to Bert during <i>Crossroads</i>. 9. Mrs Singh will cover for you in an emergency, but she <i>must</i> be chaperoned. 10. He's OK to be left at night providing he's had his quota of brown ales (THREE BOTTLES). 11. He'll accuse you of fiddling him out of his pension. Ignore him. 12. <i>The Best of British Luck!</i>
--	---

<p>21.</p> <p>Neděle 3. října</p> <p><i>Sedmnáctá neděle po svátku Svaté Trojice. Úplněk</i></p> <p>Máma dneska sesmolila tuhle odpověď:</p> <p>Drahá maminko a tatínku,</p> <p>těžká jsou rána opilcova a já se právě teď z jednoho takového probrala, omlouvám se tedy, že jsem na Váš úžasně povzbudivý dopis neodpověděla dříve. Adrian měl z té poštovní poukázky na 50 pencí ohromnou radost a hned mi za ni zaběhl koupit plechovku piva. Je to opravdu velice pozorné dítě.</p> <p>Nic na světě by mi neudělalo větší radost než návštěva obecního domku tetinky Marcie, ale obávám se, že nebudu moci ani na chvíli opustit nekonečnou řadu nejrůznějších večírků, kolem kterých se momentálně točí celá moje existence. Jistě víte, jací my požitkáři jsme – užíváme si života plnými doušky a na kostel už času nezbyvá.</p> <p>Obávám se, že ani důkladné hledání postrádané šedé ponožky nevedlo k jejímu nalezení. Zcela chápu nervozitu tetinky Marcie ohledně této záležitosti, a proto přikládám svoji poslední libru, která jí zajisté umožní zakoupení nového páru ponožek a klidné spaní.</p> <p>Co zmiňujete o Georgovi, je pravda pravdoucí, ale vzala jsem si ho, protože byl v té době hodně veselý. V naší chaloupce uprostřed bramborového pole smích příliš</p>	<p>21.</p> <p>Sunday October 3rd</p> <p><i>Seventeenth after Trinity. Full Moon</i></p> <p>My mother wrote the following reply today:</p> <p>Dear Mam and Dad,</p> <p>Sorry about the short delay in replying to your wonderfully comforting letter, but I have only just emerged from a drunken stupor. Adrian was ecstatic to be sent the postal order for 50 pence and rushed straight out to buy me a can of lager. He's such a thoughtful kid.</p> <p>Nothing would give me greater pleasure than to come down and inspect Auntie Marcia's council house, but I fear that I will be quite unable to drag myself away from the endless round of parties that my life now revolves around. You know what us hedonists are like – living for kicks and not going to church.</p> <p>I fear that a meticulous search has failed to turn up the missing grey sock. I can appreciate Auntie Marcia's anxiety on this point, so I enclose my last pound note to enable Auntie Marcia to buy a pair and therefore rest in peace.</p> <p>What you say about George is quite true, but I married him because at that time he laughed a lot. There weren't a lot of laughs in our cottage in the middle of the potato</p>
---	---

<p>často slyšet nebyl, nemám pravdu?</p> <p>Se srdečným pozdravem, Vaše dcera Paulina a vnuk Adrian</p> <p>Žadonil jsem, aby to neposílala. Řekla mi, že o tom popřemejší a schovala ten dopis za chlebník.</p> <p>22.</p> <p>Sobota 8. ledna</p> <p><i>Obě strany vydaly následující prohlášení:</i></p> <p>Pauline Monica Moleová a George Alfred Mole se dohodli, že se pokusí po zkušební dobu jednoho měsíce žít ve vzájemné harmonii. Pokud během této doby Pauline Monica Mole, dále jen P.M.M., a George Alfred Mole, dále jen G.A.M., poruší níže uvedenou dohodu, bude dohoda prohlášena za neplatnou a automaticky následuje rozvodové řízení.</p> <p><i>Dohoda</i></p> <p>1. G.A.M. BUDE VESELE A BEZ JAKÉHOKOLIV ODMLOUVÁNÍ ČI PŘIPOMÍNÁNÍ VYKONÁVAT SPRÁVEDLIVOU ČÁST DOMÁCÍCH PRACÍ.</p> <p>2. P.M.M. BUDE UDRŽOVAT SVOU ČÁST LOŽNICE V HYGIENICKÉM A REPREZENTATIVNÍM STAVU.</p> <p>3. OBĚ STRANY BUDOU KAŽDOU NEDĚLI CHODIT NA OBĚD DO RESTAURACE.</p>	<p>field were there?</p> <p>Cordial greetings, Your Daughter Pauline And Grandson Adrian</p> <p>I begged her not to send it. She said she would think about it and put it behind the bread bin.</p> <p>22.</p> <p>Saturday January 8th</p> <p><i>Both parties have issued the following bulletin:</i></p> <p>It is agreed that Pauline Monica Mole and George Alfred Mole will attempt to live in mutual harmony for a trial period of one month. If during that time Pauline Monica Mole, hereafter known as P.M.M., and George Alfred Mole, hereafter known as G.A.M., break the following agreement, then the agreement shall be declared null and void, and divorce proceedings will automatically follow.</p> <p><i>The Agreement</i></p> <p>1. G.A.M. SHALL CHEERFULLY AND WITHOUT NAGGING OR REMINDING DO HIS RIGHTFUL SHARE OF HOUSEHOLD TASKS.</p> <p>2. P.M.M. SHALL KEPP HER SIDE OF THE BEDROOM IN A HYGIENIC AND PRESENTABLE CONDITION.</p> <p>3. BOTH PARTIES TO GO TO THE PUB AT SUNDAY LUNCHTIMES.</p>
--	--

<p>4. DĚTEM Z TOHOTO MANŽELSTVÍ, ADRIANOVI A ROSIE MOLEOVÝM, BUDE VĚNOVÁNA SPRAVEDLIVÁ A ROVNOCENNÁ POZORNOST OBOU RODIČŮ.</p> <p>5. FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI BUDOU PROJEDNÁVÁNY KAŽDÝ PÁTEK V 19:00.</p> <p>6. PRO P.M.M. BUDE ZŘÍZEN SAMOSTATNÝ BANKOVNÍ ÚČET.</p> <p>7. ANI JEDNA STRANA SE BEZ PLNÉHO VĚDOMÍ ČI SOUHLASU DRUHÉ STRANY NEBUDE ODDÁVAT FLIRTOVÁNÍ, SVÁDĚNÍ ČI NEVĚŘE S JEDINCEM OPAČNÉHO POHLAVÍ.</p> <p>8. P.M.M. BUDE PO POUŽITÍ ZUBNÍ PASTY VRACET VÍČKO ZPĚT NA SVÉ MÍSTO.</p> <p>9. G.A.M. SI BUDE PRÁT SVÉ KAPESNÍKY SÁM.</p> <p>10. OBĚ STRANY BUDOU MÍT NEOMEZENOU SVOBODU PŘI VYKONÁVÁNÍ SVÝCH KONÍČKŮ, POLITICKÝCH ZÁJMŮ, DEMONSTRACÍ A SPOLEČENSKÉHO STYKU VNĚ DOMOVA.</p> <p>11. G.A.M. VYHODÍ OBA PÁRY SVÝCH JEZDECKÝCH KEPROVÝCH KALHOT.</p> <p>12. P.M.M. NEBUDE NEUSTÁLE DOKOLA OMÍLAT ROMÁNEK S DOREEN SLATEROVOU. G.A.M. NEBUDE DĚLAT TO SAMÉ OHLEDNĚ ROMÁNKU S LUCASEM.</p> <p>Podepsáno 8.1. 1983 Pauline Moleová</p>	<p>4. THE CHILDREN OF THE MARRIAGE, ADRIAN AND ROSIE MOLE, TO BE GIVEN FAIR AND EQUAL ATTENTION FROM BOTH PARENTS.</p> <p>5. FINANCIAL MATTERS TO BE DISCUSSED EACH FRIDAY NIGHT AT 7 P.M.</p> <p>6. A SEPARATE BANK ACCOUNT TO BE OPENED FOR P.M.M.</p> <p>7. NEITHER PARTY TO INDULGE IN FLIRTATION, SEDUCTION OR ADULTERY WITH THE OPPOSITE SEX WITHOUT THE FULL KNOWLEDGE, OR CONSENT, OF THE OTHER PARTY.</p> <p>8. P.M.M. TO REPLACE CAP ON TOOTHPASTE AFTER USE.</p> <p>9. G.A.M. TO WASH OWN HANDKERCHIEFS.</p> <p>10. BOTH PARTIES TO HAVE UNLIMITED FREEDOM FOR THE PURSUIT OF HOBBIES, POLITICAL INTERESTS, DEMONSTRATIONS, AND SOCIAL INTERCOURSE OUTSIDE THE HOME.</p> <p>11. G.A.M. TO THROW BOTH PAIRS OF CAVALRY TWILL TROUSERS AWAY.</p> <p>12. P.M.M. WILL NOT CONSTANTLY HARP ON DOREEN SLATER EPISODE. G.A.M. WILL NOT DO THE SAME RE: LUCAS EPISODE.</p> <p>Signed on this day the 8TH JANUARY 1983</p>
---	--

<p>George Mole A. Mole, 1. svědek Rosie Mole, 2. svědek. Její podpis: X</p> <p>23. Sobota 15. ledna</p> <p>Ve škole teď letí nový slang. Podle mého názoru jsou tyhle takzvané cool slova naprosto infantilní. Nevěřicně hledím na to, jak moji spolužáci dostávají záchvaty smíchu, až se jim po tvářích koulejí slzy jak hrachy, když na chodbách nějaký takový slovo zaslechnou.</p> <p>1. Nešikovnej začátečník, trochu mimoň: lama</p> <p>2. Pevný prsa: pevnáky</p> <p>3. Hezká holka: roštěnka</p> <p>4. Chudej člověk bez značkového oblečení: socka</p> <p>5. Fráze pro něco úžasnýho a překvapujícího: To je hustý!</p> <p>Oscare Wilde, vrať se. Tvoje země Tě fakt zoufale potřebuje.</p>	<p>Pauline Mole George Mole A. Mole, 1st Witness Rosie Mole, 2nd Witness. Her mark. X</p> <p>23. Saturday January 15th</p> <p>There is a new joke craze sweeping the school. In my opinion these so-called jokes are puerile. I watch in amazement as my fellow pupils roll helplessly in the corridors with tears of laughter coursing down their cheeks after relating them to each other.</p> <p>1. Q. What do you call a man with a seagull on his head? A. Cliff.</p> <p>2. Q. What do you call a man with a shovel in his head? A. Doug.</p> <p>3. Q. What do you call a man without a shovel in his head? A. Douglas.</p> <p>4. Q. What do you call an Irishman who's been buried for fifty years? A. Pete.</p> <p>5. Q. What do you call a man with fifty rabbits up his bum? A. Warren.</p> <p>Come back, Oscar Wilde. Your country needs you.</p>
--	---

<p>24.</p> <p>Neděle 20. března</p> <p><i>Začíná britský letní čas</i></p> <p>20:00 Celej den v jednom kuse lilo.</p> <p>22:30 Jak může lít „v jednom kuse“? Co to proboha používáme za divnej jazyk.</p>	<p>24.</p> <p>Sunday March 20th</p> <p><i>British Summer Time begins</i></p> <p>8 p.m. Rained solidly all day.</p> <p>10.30 p.m. How can it rain ‘solidly’? What a strange mistress is the English language.</p>
<p>25.</p> <p>Středa 23. března</p> <p>Připravuji se na útěk z domova. Už jsem sepsal i dopisy na rozloučenou.</p> <p>Pandoro, možná budu nějakou dobu pryč. Adrian</p> <p>Drahá maminko a tatínku, až budete číst tento dopis, budu již na hony daleko. Jsem si vědom toho, že svým útekem z domova před tím, než dovrším šestnácti let, porušuji zákon, ale abych k Vám byl zcela upřímný, tak život uprchlíka je pro mě přijatelnější než současný bezútěšný stav u nás doma.</p> <p>Váš syn, A. Mole</p> <p>Milý Berte, vzal jsem si k srdci Tvou radu a vydal se do světa na zkušenou. Jsí teď v péči všech těch prostoduchých dobrovolníků, takže mě už</p>	<p>25.</p> <p>Wednesday March 23rd</p> <p>I am making preparations to leave. I have already written my goodbye letters.</p> <p>Pandora, I may be gone for some time. Adrian</p> <p>Dear Mum and Dad, By the time you read this I will be far away. I know I am breaking the law in running away before my 16th birthday, but, quite honestly, a life as a fugitive is preferable to my present miserable existence.</p> <p>From your son, A. Mole</p> <p>Dear Bert, I’ve taken your advice and gone off to see the world. You don’t need me now that you’ve got all those wimpy volunteers</p>

<p>dál nepotřebuješ. Berte, mám pro tebe ale jednu radu. Tvoje oblíbenost pramení jen z toho, že se domnívají, že jsi osobnost. Je ale jen otázkou času, než objeví tvé pravé já – nabručenost a obscénnost. Pošlu Ti ze svých cest pohled.</p>	<p>hanging around you. But watch out, Bert, you are only popular because they think that you are a character. Any day now they will find out that you are bad-tempered and foul-mouthed. I will send you a postcard from one of the corners of the world.</p>
<p>Adios Amigo, P.S.: Pohlad' za mě Sekáče a nezapomeň mu dávat Pedigree.</p>	<p>Adios Amigo, P.S. Give my love to Sabre, and don't forget to give him his Bob Martins.</p>
<p>Drahá babičko, je mi moc líto, že Ti působím starosti, ale rozhodl jsem se na nějaký čas odejít. Moc Tě prosím, přestaň válčit s mamkou a tatškou. „Neboť nevědí, co činí.“ Rosie je teď hrozně moc roztomilá a ráda by Tě viděla. S láskou, Tvůj Adrian</p>	<p>Dear Grandma, Sorry to worry you but I have gone away for a bit. Please stop feuding with Mum and Dad. 'They know not what they do.' Rosie is lovely now, she would really like to see you. Lots of love, Adrian</p>
<p>Vážený pane Scrutone, až budete číst tento dopis, budu již na míle daleko od té Vaší prašivé školy. Takže se neobtěžujte posílat na mě sociálku. Mám v úmyslu vzdělávat se pomocí školy života a zpátky se rozhodně vrátit nemíním. A. Mole P.S.: Víte, že máte přezdívku „Vypoulenec“? Můžou za to ty Vaše ohyždné bulvy, které poulíte jako nějaký maniak. Všichni se Vám za zády smějí, obzvlášť tělocvikář Jones. P.S.S.: Myslím, že byste se měl stydět za to, že Barry Kent ani po pěti letech studia na Vaší škole není schopný přečíst jediný řádek.</p>	<p>Dear Mr Scruton, By the time you read this I will be miles away from your scabby school. So don't bother sending the truant officer round. I intend to educate myself in the great school of life, and will never return. A. Mole P.S. Did you know that your nickname is 'Pop-Eye'? So-called because of your horrible manic sticking-out eyes. Everybody laughs at you behind your back, especially Mr Jones the PE teacher. P.P.S I think that you should be ashamed of the fact that Barry Kent <i>still can't read</i> after spending five years in your school.</p>

<p>Nejmilejší Elizabeth, je mi opravdu líto, že musím odejít zrovna teď, když semínko naší lásky začalo klíčit. Ale muž prostě musí udělat, co musí. Elizabeth, nečekej na mě. Je možné, že budu pryč nějaký ten pátek. S lítostí a jen těmi nejlepšími vzpomínkami, Tvůj Aidy Mole</p>	<p>Dearest Elizabeth, I'm sorry that I have to leave just as our love was bursting into bud. But a boy has to do what a boy has to do. Don't wait for me, Elizabeth. I may be gone for some time. Yours with regrets and fondest memories, Aidy Mole</p>
<p>Bazi, prásk sem do bot. Fízlové po mě pudou. Zkus je setřást z mý stopy, jo? Mozkovna</p>	<p>Baz, I've blown town. The pigs will be looking for me. Try and put 'em off the scent will you? Brains</p>
<p>Nigi, držím palce, abys ustál pozici gaye. I já se od ostatních liším, takže chápu, jaké to je, jít proti proudu. Obyčejní lidé se prostě musí naučit nás přijmout. Ať tak či onak, jak tady u nás říkáme. Hlavně to brácho pořádně rozjed'! Tvůj kámoš, Aidy</p>	<p>Nige, Good luck with being gay. I, too, am different from the herd; so I understand what it is like to be always out of step. It's the ordinary people who will have to learn to accept us. Any road up as we say in these parts. Rock on Tommy! Your old mate, Aidy</p>
<p>26. Sobota 9. dubna 10:00 Můj psychickéj stav se zase zhoršil, takže se na mě přišel mrknout doktor Grey. Apaticky jsem ležel v posteli a nechal ho, aby mi změřil tep a tak... „Retard jeden,“ zamumlal, když</p>	<p>26. Saturday April 9th 10 a.m. I suffered a relapse so Dr Grey called round. I lay back listlessly on the pillows and let him feel my pulse etc. He muttered, 'Bloody Camille,' as he</p>

<p>odcházel. Nejspíš mluvil o dávkování nějakého léku, kterej mi chce předepsat.</p> <p>12:00 Požádal jsem mámu, aby mi zatáhla závěsy, protože slunko nesnesitelně svítilo.</p> <p>27.</p>	<p>left the room. Perhaps Camille is a drug that he's thinking of using on me.</p> <p>12 noon. I asked my mother to draw the curtains against the sun.</p> <p>27.</p>
<p>Úterý 19. dubna</p> <p><i>Narcisy od A. Molea</i></p> <p>Leže na svém divanu, jen tak si sním a náhle koutkem oka zřím trs žluto-žlutých narcisů, jak lámou se a kymácí v dusivém splínu výfukových plynů. Ó, jak odvážně ty zelené lodyhy brání žluté květy. Tak jako múzy inspirují své poety píšící milostné sonety.</p>	<p>Tuesday April 19th</p> <p><i>Daffodils by A. Mole</i></p> <p>While on my settee I lie From out of the corner of my eye I spot a clump of Yellow Daffodils, Bowling and shaking as a lorry goes by. Brave green stalks supporting yellow bonnets. Like the wife of a man who writes Love Sonnets.</p>
<p>28.</p> <p>Úterý 31. května</p> <p>Dostal jsem dopis od Johnnyho Tydemana. Vůbec si nevybavuju žádnou z těch věcí, co tam zmiňuje. Fakt jsem někdy napsal báseň s názvem „Podzimní asanace“? Musel jsem ji dát dohromady někdy v dubnu, když byl stav mojí mysli vážně narušenej.</p>	<p>28.</p> <p>Tuesday May 31st</p> <p>Got a letter from Johnny Tydeman. I can't remember any of the references it contains. Did I really write a poem called 'Autumn Renewal'? I must have written it while the balance of my mind was disturbed in April.</p>

BBC 30. května	British Broadcasting Corporation 30th May
<p>Milý Adriane Mole,</p> <p>rozhodně Tě nemíním oslovovat „Aidy“ a jsem toho názoru, že je poněkud předčasné, abys mě v naší vzájemné korespondenci nazýval „Johnny“. Ve skutečnosti mi „Johnny“ neříká vůbec nikdo, jsem znám pouze jako „John“. Mým cílem není působit jako nějaký starý zapšklý konzervavec, ale když někomu píšeš v nějaké oficiální záležitosti, je pravidlem, že chlapec Tvého věku oslovuje tyto osoby formálně. Proto mi tedy v současné fázi naší korespondence připadá nejvhodnější používat oslovení „Vážený Johne Tydemane“, „Johnny“ ale v žádném případě ne! Mám sice několik přezdivek, které používají mí nejbližší přátelé, ale Tobě je rozhodně nemám v úmyslu odtajnit. Řeknu k tomu jen to, že se týkají spíše mého příjmení než křestního jména.</p> <p>Tvůj poslední dopis byl poněkud zvláštní. Nenavštívil jsi náhodou domácí bar svých rodičů? Nebo jsi dopil zbytky vína z minulé noci? Jen doufám, že jsi znovu nezkoušel čichat lepidlo. Když nic jiného, tak si alespoň velice cením Tvého rozhodnutí, že se letos nezabiješ. Byla by to opravdu strašná ztráta. Básník se v mladém věku může odebrat do věčných lovišť až poté, co napíše celou řadu úspěšných básní – viz Keats, Shelley, Chatterton a další. Ve stáří píše většina básníků samé bláboly – viz Wordsworth a velká část práce Tennysona. Jsem si zcela jist, že Tvá matka by tě velice</p>	<p>Dear Adrian Mole,</p> <p>I do not think I will call you ‘Aidy’ and I think it is a little premature in our correspondence for you to call me ‘Johnny’. In fact I am never known as ‘Johnny’, only as ‘John’. I do not wish to sound like a stuffy old grown-up, but when you are writing to people officially it is polite for one of your years to address them formally – though I do not mind, at this stage in our correspondence, your addressing me as ‘Dear John Tydeman’. But ‘Johnny’, no! I do have several nicknames by which my friends know me but I am not going to reveal them to you. They relate largely to my surname rather than my Christian name.</p> <p>Your last letter was altogether rather peculiar. Had you been at your parents’ cocktail cabinet by any chance? Or had you drained the dregs of the previous night’s vino? I do hope you had not tried glue-sniffing again. At least I am very pleased to hear that you have decided not to kill yourself this year. It would be a shocking waste. A poet can only die young when he has written a number of successful poems – <i>vide</i>: Keats, Shelley, Chatterton and co. Most poets write drivel in their old age – <i>vide</i>: Wordsworth and quite a lot of Tennyson. I am sure your mother would</p>

<p>postrádala, takže nejlepším možným řešením je zůstat naživu.</p> <p>Z nějakého mě neznámého důvodu šla tvoje gramatika víceméně do kytek, např. „Něco sem napsal“. Ale Tvá báseň „Podzimní asanace“ má rozhodně některé silné momenty. Obzvláště se mi líbila ta slovní hříčka o držkách, i když je poněkud přisprostlá. „Lékařská smetana“ (sic – se nepíše syč!) je ve skutečnosti „smetánka lékařská“, takže ať se budeš snažit sebevíc, s „vanou“ nebo „lamou“ ji prostě nikdy nezrýmuješ.</p> <p>S našimi záznamy a složkami si nemusíš dělat nejmenší starosti. Budou zničeny dávno předtím, než by se jich KGB mohla vůbec zmocnit. Tvá tajemství jsou v našich archivech jen v těch nejlepších rukou.</p> <p>S přátelským pozdravem a přáním mnoha úspěchů při Tvých dalších pokusech s literární činností,</p> <p>John Tydeman</p>	<p>miss you very much, so it is best that you remain alive.</p> <p>Perhaps under the influence of something or other, your grammar seems to have gone to pot, eg: ‘I have wrote some.’ But your poem ‘Autumn Renewal’ certainly has its moments. I like the pun about chaps. A bit rude though. ‘Dandeline’ (sic – not ‘sick’!) is actually spelt ‘dandelion’ so you can’t make it rhyme with ‘decline’ nor ‘Vaseline’ – try as you will.</p> <p>Do not worry about our files. They will be shredded before the KGB can get to them. Your secrets are safe in Ware and Caversham.</p> <p>With my best wishes and continued good luck with your writing efforts.</p> <p>Yours, John Tydeman</p>
--	--

4. PŘEKLADATELSKÁ ANALÝZA

Následující analýza vychází z knihy Christiane Nordové *Text Analysis in Translation* a jejího modelu překladatelské analýzy. Nerozebírám všechny body, které zde Nordová uvádí, vybrala jsem si pouze pro mě relevantní části a konec analýzy jsem ještě rozšířila o informace o publikovaném překladu a krátké srovnání s mou překladovou verzí. U každého bodu uvádím překladatelskou strategii, kterou jsem při vlastním překladu uplatňovala. U příkladů, kde se můj překlad výrazně liší od publikovaného, uvádím kromě výchozího textu obě dvě překladové verze.

4.1 Kontextové parametry

4.1.1 Účel textu a záměr autora

Účel textu patří mezi nejdůležitější body analýzy. Na základě účelu textu si překladatel volí strategie, které bude během překládání využívat.

Neméně důležitý aspekt je autorův záměr a „[p]řekladatel by měl usilovat o vystižení a adekvátní ztvárnění předlohy, původního autorova záměru“ (Hrdlička ml, 2004, s. 170).

→ Primárním účelem textu je pobavit čtenáře, což může pro překladatele představovat jistou výzvu kvůli odlišnému kulturnímu zázemí a kulturně specifickým prvkům.

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Zachovat autorčin záměr (= pobavení čtenáře) s ohledem na české prostředí a českého čtenáře s využitím kompenzace, adaptace, substituce a dalších překladatelských postupů.

4.1.2 Autor

Při hledání informací o autorovi by se překladatel měl zaměřit především na zasazení autora do výchozí kultury – na životopisné údaje, obvyklá témata a autorský styl (Nord, 2005, s. 47-53).

→ Sue Townsendová¹⁴, celým jménem Susan Lillian Townsend, je známá anglická prozaička, publicistka a dramatička. Narodila se 2.4. 1946 v severoanglickém Leicesteru, kde doposud žije se svým druhým manželem. Pochází z dělnické rodiny, střední školu opustila v patnácti letech a vystřídala celou řadu nejrůznějších povolání, mimo jiné pracovala i v továrně a autoservisu. V osmnácti letech se provdala za svého prvního manžela, se kterým má tři děti.

Psaní měla dlouhou dobu pouze jako koníček. Na dráhu spisovatelky se vydala až v roce 1979 díky úspěchu divadelní hry *Womberang*, za kterou dostala cenou *Thames Television Playwright Award*. Stala se členkou divadelní skupiny *Phoenix Theatre Writing Group* a napsala další hry včetně *The Great Celestial Cow*, *Ear, Nose and Throat* nebo *Ten Tiny Fingers*, *Nine Tiny Toes*.

Díky úspěšné sérii osmi humorných knih o Adrianu Moleovi patří mezi nejpopulárnější britské spisovatele současnosti. První díl *The Secret Diary of Adrian Mole Aged 13 ¾ (Tajný deník Adriana Molea)* vyšel v roce 1982 na základě populární rozhlasové hry. Pro velký ohlas čtenářů následovaly další díly *The Growing Pains of Adrian Mole (Hořké zranění Adriana Molea)*, *The True Confessions of Adrian Albert Mole (Pravdivá zpověď Adriana Molea)*, *Adrian Mole: The Wilderness Years (Adrian Mole – léta v divočině)*, *Adrian Mole: The Cappuccino Years (Adrian Mole – léta u kapučína)*, *Adrian Mole and the Weapons of Mass Destruction (Adrian Mole a zbraně hromadného ničení)*, *The Lost Diaries of Adrian Mole, 1999-2001 (Ztracené deníky Adriana Molea, 1999-2001)*. Dosud poslední díl *Adrian Mole: The Prostrate Years* vyšel v roce 2009 a do češtiny ještě nebyl přeložen.

¹⁴ správnost informací ověřována na:

<http://www.contemporarywriters.com/authors/?p=authC2D9C28A18dac23605uLr31DC862>

<http://www.litnotes.co.uk/mole2.htm>

<http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A820955>

<http://www.adrianmole.com/index.html>

Série se stala populární po celém světě a byla přeložena do více než 30 jazyků. Knihy sloužily i jako podklad pro televizní seriály, divadelní představení a počítačovou hru.

Dále je také autorkou humoristických románů *Rebuilding Coventry: A Tale of Two Cities (Coventry na útěku)*, *Number Ten (Inkognito)*, satirické prózy *The Queen and I (Královna a já)* nebo zápisků z vlastního života *The Public Confessions of a Middle-aged Woman: Age 55 ¾ (Veřejná zpověď ženy ve středních letech)*.

Často se ve svých knihách zabývá britskou společností (např. třídní systém a monarchie) a rodinnými problémy (nevěra, rozvod). V jejích knihách můžeme nalézt i celou řadu autobiografických prvků. Jak uvádí Townsendová, prvotní inspirací pro vznik postavy Adriana byl její syn, když se jí jednoho dne zeptal: „Mami, proč nechodíme na safari jako ostatní rodiny?“¹⁵

Pro její tvorbu jsou typické komediální prvky, za což bývá někdy kritiky odsuzována, ale humorné momenty jsou často v protikladu s vážnějšími tématy, které bývají skryty pod povrchem a je na čtenáři, aby je objevil.

Sue Townsendová má čtyři děti a několik vnoučat. V současné době je vážně nemocná, podstoupila transplantaci ledviny a trpí těžkou formou diabetu, jejímž následkem téměř oslepla.

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Seznámení se s dostupnými zdroji o autorce (např. rozhovory, které o svých knihách poskytla) a její další tvorbou.

4.1.3 Příjemce

Další důležitou kategorií je příjemce neboli čtenář CT. „Jak pro spisovatele, tak pro překladatele je velice obtížné odhadnout, jaké má průměrný čtenář znalosti“ (Baker, 1992, s. 246, přel. JG).¹⁶

„Orientace uměleckého překladu (překladatele) na (typ) čtenáře [...] výrazně ovlivňuje překladatelskou konkretizaci předlohy, promítá se do

¹⁵ V originále: „Mum, why don't we go to Safari parks, like other families do?“

dostupné z: <http://www.guardian.co.uk/books/2009/nov/07/sue-townsend-interview-alex-clark>

¹⁶ V originále: „It is very difficult indeed – for writers and translators alike – to judge what the average reader may or may not have at his/her disposal in terms of background information“ (Baker, 1992, s. 246).

překladačova přístupu k originálu i k procesu překladu uměleckého slovesného komunikátu“ (Hrdlička ml., 2004, s. 168). Hrdlička dále uvádí, že by se měl překladač snažit o kompromis mezi zaměřením se na VT a čtenáře CT a uvádí problémy, které mohou vzniknout, pokud se překladač soustředí pouze na jednu skupinu (Hrdlička ml., 2004, s. 169).

→ Primární příjmovou skupinu tvoří dospívající, ale kniha má potenciál zaujmout i starší čtenáře. Problematické může být stanovení předpokládaných znalostí čtenáře CT (presupozice), protože text je kulturně velice specifický.

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Stanovit si cílového čtenáře – rozhodla jsem se pro dospívající mládež. Používání takových jazykových prostředků, které jsou čtenáři CT blízké. Předpokládala jsem, že některé kulturní koncepty český čtenář nebude znát, proto jsem často využívala generalizaci, substituci a také adaptaci.

4.1.4 Médium

→ Komunikačním kanálem (typem publikace) je kniha. V textu se vyskytuje jak primární, tak sekundární komunikace. Můžeme zde nalézt několik způsobů komunikace – formální psanost (Adrianův dopis do BBC – Ú 16, Ú 28, manželská smlouva Moleových – Ú 22), neformální psanost (nespisovné dopisy – Ú 12, Ú 25), stylizace psanosti (Adrianovy literární pokusy – Ú 8, Ú 16, Ú 27) a mluvenost (spisovné a nespisovné výpovědi jednotlivých postav).

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Rozlišovat u jednotlivých deníkových zápisků formálnost (dopisy, smlouva) a neformálnost (stylizace mluvenosti). Dodržování úzu, který je pro jednotlivé typy textů charakteristický.

4.1.5 Místo a čas komunikace – kulturní aspekt

→ Místo primární i sekundární komunikace je stejné. Děj se odehrává v Británii, konkrétně ve městě Leicestershire v 80. letech 20. století (za vlády

Margaret Thatcherové). Ve VT k této době a místu odkazují nejrůznější jména, události a koncepty vázané na výchozí (anglickou) kulturu.

V textu je ve velké většině používána britská angličtina, s výjimkou úryvků, kde se vyskytuje Adrianův americký kamarád Hamish.

„Úplnější či méně úplné zachování národních zvláštností díla si překladatel může dovolit podle toho, jakou informovanost o cizí kultuře může u svého čtenáře předpokládat“ (Levý, 1983, s. 97). Důležité je tedy využívání strategií pro překonávání kulturních rozdílů, které by mohly narušit plynulost textu. „Vlastní jméno nebo i odkaz na nějaký druh jídla nebo přístroj, který čtenáři není znám, může narušit kontinuitu textu a skrýt význam sdělení, jenž je s tímto konceptem spojen“ (Baker, 1992, s. 230).¹⁷

Rozhodla jsem se pohybovat spíše uprostřed mezi dvěma póly – exotizace a domestikace. Nechtěla jsem pomocí domestikace vytvářet nový text, protože „[c]ílem překladatelovy práce je zachovat, vystihnout, sdělit původní dílo, nikoliv vytvořit dílo nové, které nemělo předchůdce; cíl překladu je reprodukční“ (Levý, 1983, s. 83). Ale zároveň jsem chtěla VT přiblížit českému čtenáři co možná nejvíce, proto jsem např. substituovala koncepty, které nejsou v českém prostředí příliš známé, za koncepty u nás rozšířenější, ale pocházející z anglického prostředí. „Překladatel [...] vytváří produkt, který by měl být pro všechny zúčastněné užitečný, prospěšný, pro vysílající kulturu přiměřeně akceptovatelný a pro přijímací kulturu komunikačně funkční“ (Fišer, 2009, s. 30).

V rámci řešení kulturních odlišností se překladatel musí nutně odklonit od VT a „[v] jistém smyslu platí, že jen nepřesný překlad je skutečnou kulturní hodnotou“ (Horálek, 2004, s. 159).

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Časový a kulturní odstup je třeba řešit s ohledem na čtenáře CT.

¹⁷ V originále: „A proper name or even a reference to a type of food or gadget which is unknown to the reader can disrupt the continuity of the text and obscure the relevance of any statement associated with it“ (Baker, 1992, s. 230).

Strategie pro překonávání kulturních rozdílů:

- *Generalizace: „[u] nás neznámé proprium, bývá nahrazeno obecnějším apelvativem“ (Knittlová, 2010, s. 59).*

Př. 1 (Ú 8):

VT:	I heard some very yukky woman talking on Radio Four tonight about how she became a millionairess from writing romantic fiction books.
MP:	Dneska večer jsem v rádiu slyšel nějakou příšernou babu vyprávět o tom, jak se z ní díky psaní románů pro ženy stala milionářka.

Př. 2 (Ú 9):

VT:	My mother and father were having a discussion about feminism in the car on the way to Sainsbury's this evening.
MP:	Večer se naši v autě při cestě do obchodu bavili o feminismu.

Př. 3 (Ú 28):

Ve městech Ware a Caversham má BBC své archivy. Český čtenář ale pravděpodobně tyto města nezná a neví, že jsou spjata s BBC. Rozhodla jsem se tedy pro generalizaci, protože si myslím, že názvy těchto měst nejsou v textu podstatné. Překladatelka PP názvy míst zachovala a přidala k nim ještě vysvětlení.

VT:	Your secrets are safe in Ware and Caversham .
MP:	Tvá tajemství jsou v našich archivech jen v těch nejlepších rukou.
PP:	Tvá tajemství jsou v archivech ve Ware a Cavershamu v bezpečí.

- *Koncepty v české kultuře známé jsem ponechávala v původním znění, pouze jsem je přizpůsobila českému použití, např. v Př. 1 doplnění symbolu & místo „and“ a v Př. 2 doplnění české koncovky.*

Př. 1 (Ú 19):

VT:	I wanted to buy a grey zip-up cardigan from Marks and Spencer (there is a cold wind at Skegness).
MP:	V Marks & Spencer jsem si chtěl koupit šedej svetr na zip (v Skegness fouká děsně studenej vítr).

Př. 2 (Ú 4):

VT:	On his way back to bed he slipped on one of my mother's <i>Cosmopolitans</i> that she'd left on her side of the bedroom floor.
MP:	Když si šel zpátky lehnout, uklouzl na jednom z máminejch <i>Cosmopolitanů</i> , který nechala válet na podlaze vedle své strany postele.

- „*Někdy nezbytná vnitřní vysvětlivka mívá formu vysvětlujícího opisu, který by však měl být co nejstručnější*“ (Knittlová, 2010, s. 92).

Př. 1 (Ú 6):

V tomto případě bylo nutné čtenáři CT přidat vysvětlení, že *Union Jack* je vlajka Velké Británie.

VT:	Barry Kent came to school in a Union Jack tee-shirt today.
MP:	Barry Kent dneska do školy dorazil v tričku s vlajkou Velké Británie .

Př. 2 (Ú 10):

Tento parfém byl u nás kdysi znám pod názvem „parfém odvážné ženy“. Mladšímu čtenáři tento název pravděpodobně už nic neřekne, ale do celkového kontextu se to hodí a toto řešení je lepší než např. substituce za jiný parfém. Překladatelka PP tento koncept přejala z VT.

VT:	I have sprayed a bit of my mother's ' Tramp ' perfume on the envelope and I will deliver it by hand after dark tonight.
MP:	Na obálku jsem nastříkal trochu máminy voňavky Tramp – parfém odvážné ženy .
PP:	Obálku jsem postříkal trochou matčina parfému „Tramp“ a doručím ji osobně dneska večer po setmění.

- „*Dochází k přidávání informací, k používání explikativního řešení tam, kde by sdělení bylo našim čtenářům nesrozumitelné, a naopak k vypuštění informací, které by náš čtenář považoval za redundantní*“ (Knittlová, 2010, s. 92).

Př. 1 (Ú 9):

Feministický časopis *Spare Rib*¹⁸ začal v Británii vycházet na začátku 80. let, poslední číslo vyšlo v roce 1993. V tomto případě se nabízelo více řešení, např.

¹⁸ z: Women and Journalism (Chambers; Steiner; Fleming, 2004, s. 165-167)

generalizace, substituce či vynechání. Překladatelka PP tento koncept úplně vynechala a použila adaptaci. V české kultuře není žádný feministický časopis příliš známý, takže jsem se rozhodla pro překlad názvu, ze kterého vznikla slovní hříčka.

VT:	He would return to England where he would be the first man deemed fit to edit <i>Spare Rib</i> .
MP:	Pak by se vrátil do Anglie a stal by se prvním mužským šéfredaktorem populárního feministického časopisu Žebro-ví .
PP:	Pak by se vrátil do Anglie, kde by ho považovali za muže číslo jedna, hodného nejvyšších poct .

Př. 2 (Ú 19):

Při překladu tohoto konceptu jsem brala v potaz čtenáře CT, který pravděpodobně nebude znát anglického sportovního komentátora Franka Bougha z BBC. Proto jsem použila generalizaci s popisem a konkrétní jméno neuvedla. Překladatelka PP původní jméno zachovala a přidala vysvětlení.

VT:	I tried it on but my mother said it made me look like Frank Bough and refused to pay for it.
MP:	Vyzkoušel jsem si ho, ale máma mi řekla, že v něm vypadám jako nějakej slušňáckej ulízlej komentátor , a odmítla mi ho zacálovat.
PP:	Vyzkoušel jsem si ji, matka ale řekla, že v ní vypadám jako sportovní komentátor Frank Bough , a odmítla ji zaplatit.

- „Nejčastějším řešením je [...] substituce naší skutečnosti a úzu za výchozí, používání analogií“ (Knittlová, 2010, s. 92).

Př. 1 (Ú 5):

Toto místo je problematické, protože z VT není zřejmé, na co autorka naráží. Jediné informace, které se dají dohledat, jsou spojeny se zeměpisným názvem (*The Watford Gap* neboli *Watfordská propast*) a fotbalovým týmem (*Watford F.C.*). Překladatelka PP přejala jméno Watford jako osobu a dále se tím již nezabývala. Českému čtenáři ale název/jméno Watford, ať už ve spojitosti s určitou osobou, místem nebo fotbalovým týmem, nic neřekne. Proto jsem se tedy rozhodla tento název/jméno substituovat za jméno slavného amerického

boxera, který se na fotografiích v tisku často objevoval s vyraženým předním zubem.

VT:	He said, ‘So has Watford , and if Watford can get used to it so can you.’
MP:	„ Tyson ji měl taky. A když si zvyk on, zvykneš si taky,“ utrl se na mě.
PP:	„Zrovna jako Watford ,“ řekl on. „A když si na to může zvyknout on, ty si zvykneš taky.“

Př. 2 (Ú 9):

Anglický punk rockový zpěvák Sid Vicious u nás není všeobecně příliš znám, proto jsem ho nahradila americkým zpěvákem Kurtem Cobainem, který je populární i mezi českými teenagery. Analogicky jsem postupovala i v případě písničky. Hledala jsem takovou píseň, který by u nás byla rozšířená, ale zároveň i trochu vulgární jako píseň ve VT. Nakonec jsem vybrala nejznámější píseň Kurta Cobaina *Smells Like Teen Spirit*, jejíž název se sem dobře hodí. Překladatelka PP substituci nevyužila a tyto kulturní koncepty pouze přejala.

VT:	It wasn't difficult: Sid Vicious was singing a filthy version of ‘ My Way ’ on the shop's stereo system.
MP:	To ale fakt nebyl vůbec žádný problém, protože ze sterea v obchodě pěl Kurt Cobain přisprostlou hitovku „ Smells Like Teen Spirit “.
PP:	Nebylo to tak těžké. Měli puštěný magneták a Sid Vicious zrovna zpíval oplzlou verzi písně „ My Way “.

Př. 3 (Ú 11):

Žabák Kermit¹⁹ (patří mezi tzv. *Muppets* – oblíbení dětské maňásci z televizního seriálu a filmů) je v anglickém prostředí velice populární, u nás ale není příliš známý. Rozhodla jsem se proto pro substituci za jinou světově známou hračku, které je rozšířená i v českém prostředí.

VT:	Assorted fairies and Kermits and clowns were dancing downstairs...
MP:	V přízemí pařili nejrůznější víly, pokémoni a klauni.

¹⁹ z: Oxford Guide to British and American Culture (2001, s. 288)

Př. 4 (Ú 13):

V tomto případě jsem ještě název substituované české dráhy doplnila o obecné pojmenování. Překladatelka PP použila generalizaci.

VT:	He took my mother on the dodgems and I went on the Flying Whiplash with my father.
MP:	Vzal mámu na elektrický autíčka a já šel s tátou na horskou dráhu Kamikaze .
PP:	Vzal matku na autodrom a já šel s otcem na horskou dráhu .

Př. 5 (Ú 18):

Při překladu tohoto konceptu jsem brala v úvahu čtenáře CT. Text pochází z 80. let, kdy každý kdo měl walkman byl „in“. Překladatelka PP použila generalizaci. V dnešní době by ale vlastnictví walkmanu ve čtenáři CT nevyvolalo stejné asociace jako dříve. Proto jsem se tedy rozhodla pro substituci konceptem, který je mezi dnešními teenagery populární. Otázkou ale zůstává, jestli za pár let nebude tento koncept zastaralý a bude mít stále stejné konotace.²⁰

VT:	I am the only person in the world not to have a Sony Walkman and I haven't had my ears pierced...
MP:	Jsem jedinej člověk na světě, kterej ještě nemá iPod , a uši taky propíchnutý nemám...
PP:	Jsem jediný člověk na světě, co ještě nemá walkmana , a nemám ani propíchnuté uši...

Př. 6 (Ú 20):

*Top of the Pops*²¹ je tradiční anglická hitparáda BBC. Nejprve mě napadla substituce známým českým pořadem *Eso*. Pořad se dnes už ale nevysílá a velká většina dnešních teenagerů ho nezná. Použitím tohoto českého konceptu by ale také nastal problém spojený s přílišnou specifičností v rámci české kultury, tj. odklon od výchozí anglické kultury. Rozhodla jsem se tedy použít hudební soutěž *Superstar*, která byla přejata z anglicky mluvícího prostředí. Překladatelka PP substituovala tento koncept kdysi známým českým pořadem, který v současné

²⁰ viz 4.3.4

²¹ z: Oxford Guide to British and American Culture (2001, s. 541)

době už neexistuje a na čtenáře CT může podle mého názoru působit poněkud zastarale.

VT:	Don't let him watch Top of the Pops ; it over-excites him.
MP:	V žádném případě mu nedovolte, aby se díval na <i>Superstar</i> – příliš ho to rozparádí.
PP:	Nenechte ho dívat se na Hitparádu ; vždycky ho to příliš rozruší.

Př. 7 (Ú 25):

Tento koncept jsem nahradila takovými granulemi pro psy, které jsou známé i v českém prostředí. Název je v naší kultuře již tak vžitý, že ho není potřeba doplňovat ještě o obecné pojmenování. Autorka PP naopak použila generalizaci spojenou s modulací.

VT:	Give my love to Sabre, and don't forget to give him his Bob Martins .
MP:	Pohlad' za mě Sekáče a nezapomeň mu dávat Pedigree .
PP:	Pozdravuj Šavli a nezapomeň ho pořádně krmit .

Př. 8 (Ú 20):

V tomto případě jsem substituovala názvy společností a také jsem použila jídla, která jsou v české kultuře rozšířená. Překladatelka PP použila generalizaci.

VT:	He'll <i>only</i> eat beetroot sandwiches, scrambled eggs, Vesta curries and various Dream Toppings .
MP:	Jí pouze sendviče s červenou řepou, míchaná vajíčka, polotovary z Tesca a různé pudingy od Dr. Oetkera .
PP:	Nejí <i>nic jiného</i> než chleba s červenou řepou, míchaná vajíčka, rýži s karí a kupované moučníky .

- *Adaptace: „substituc[e] situace popsané v originále jinou adekvátní situací, např. neexistuje-li v CJ ekvivalent slovní hříčky či pokud situace ve výchozí kultuře neexistuje v kultuře cílového jazyka“* (Knittlová, 2010, s. 19).

Př. 1 (Ú 7):

„*Ne'er cast a clout till May be out*“²² je staré anglické přísloví, jehož význam může být volně přeložen jako „neodkládej v květnu teplé oblečení, neboť bývá často ještě zima“. Pro překlad se nabízely tři možnosti řešení – použití generalizace (tak jako v PP), doslovný převod nebo nalezení takového českého přísloví, jež tomuto přísloví ve VT významově odpovídá. Podařilo se mi najít přísloví²³, které sice v kalendáři najdeme až 27. května a ne 1. května jako ve VT, ale významově mu odpovídá.

VT:	Grandma rang with her annual gibberish about ‘ Cast ne'er a clout ’.
MP:	Tak jako každé rok volala babi kvůli tomu pořekadlu „ Na svatého Ducha nesvlékej kožicha; po svatém Duchu nezbavuj se kožichu. ”
PP:	Volala babička a jako každoročně měla nějaké moudré pořekadlo .

Př. 2 (Ú 23):

Nad tímto úsekem jsem dlouho přemýšlela. Je zřejmé, že překladatel v tomto případě nemůže překládat doslovně. Překladatelka PP nahradila tyto vtipy českými analogickými jmény. Když jsem se ale zamyslela nad čtenářem CT a jestli by mu tato řešení přišla vtipná, rozhodla jsem se odklonit od VT ještě více a nahradila jsem jednotlivé vtipy slangovými výrazy, které v textu používám. Změnila jsem sice formu i obsah výchozího sdělení, ale funkci tohoto úseku jsem zachovala.

VT:	1. Q. What do you call a man with a seagull on his head? A. Cliff .
MP:	1. Nešikovnej začátečník, trochu mimoň: lama
PP:	1. <i>Otázka:</i> Jak se jmenuje člověk, co je u armády a řve jako tur? <i>Odpověď:</i> Artur .

Př. 3 (Ú 14):

Kniha *Tom Brown's Schooldays*²⁴ od Thomase Hughese je v anglickém prostředí všeobecně známa. Hlavní hrdina Tom Brown je na internátní škole šikanován

²² dostupné z: <http://www.phrases.org.uk/meanings/till-may-is-out.html>

²³ dostupné z: <http://www.pranostika.cz/kveten.html>

²⁴ z: *Bullying in Schools* (Walford, 1989, s. 81-83)

svými spolužáky. Slovo „*roasting*“ zde odkazuje na událost, kdy Toma spolužáci záměrně pálili ohněm. Při překladu tohoto konceptu se nabízelo více řešení, překladatelka PP název knihy přeložila do češtiny a „*roastings*“ vynechala. Podle mého názoru si ale český čtenář s touto knihou nic nespojí. Přemýšlela jsem tedy o substituci jinou knihou (s podobným tématem), která by byla v českém prostředí známá a zároveň pocházela z anglického prostředí. Napadl mě *Oliver Twist*, ale tato kniha není ze školního prostředí, rozhodla jsem se tedy pro generalizaci a v případě slova „*roasting*“ pro adaptaci, v níž jsem použila druh fyzického trestu, který se kdysi ve školách využíval.

VT:	The only previous knowledge he had of English schools was taken from reading <i>Tom Brown's Schooldays</i> , so Hamish was a bit disappointed to find that ritual floggings and roastings had been done away with.
MP:	Jediný znalosti o anglickém vzdělávacím systému měl z četby drsnejch knížek z internátního prostředí , takže byl krapet zklamanej, když zjistil, že se už upustilo od bití rákoskou a klečení v koutě .
PP:	Jeho jediné předchozí znalosti o anglických školách pocházely z četby Školních dnů Toma Browna , takže byl trochu zklamaný, že se už skoncovalo s rituálními výprasky holí .

4.1.6 Typ textu, funkční styl, motiv komunikace

→ Jedná se o literární text s esteticky sdělnou funkcí a vyprávěcím slohovým postupem. Text je součástí série humoristických knih o anglickém teenagerovi Adrianovi Moleovi.

Knihy je psána ich-formou (osobní vyjadřování, subjektivnost) a má deníkovou podobu. Kromě klasických deníkových zápisků se zde ale vyskytují i např. dopisy (formální a neformální), telegram, manželská smlouva a ukázky Adrianovy literární tvorby – básničky a začátek románu.

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Zachování motivu komunikace – pobavení čtenáře, ale zároveň zachování i implicitního významu, který je skryt pod povrchem.

4.2 Textové parametry

4.2.1 Téma a obsah

→ Kniha volně navazuje na první díl série, *The Secret Diary of Adrian Mole Aged 13 ¾* (*Tajný deník Adriana Molea*). Hlavním hrdinou je patnáctiletý trochu netypický neurotický puberták intelektuál Adrian, který žije v Anglii se svými rodiči Pauline a Georgem. Adrian ve svém deníku popisuje a vtipně glosuje běžné problémy spojené s dospíváním – láska, škola, rodiče. Cítí se nedoceněný a svým okolím většinou zcela nepochopený. Jeho velkým snem je být slavným spisovatelem, a proto své literární pokusy posílá do nejrůznějších nakladatelství. Za přátele má trochu zvláštního spolužáka Nigela a starého muže Berta, o kterého se ve volném čase často stará. Rodiče na Adriana nemají čas – matka je těhotná a nemá peníze, věčně se hádá s Adrianovým otcem, který od nich odejde za jinou ženou, se kterou také čeká dítě. Aby toho nebylo málo, závěrečné zkoušky ve škole se blíží a Adrianova velká láska Pandora jeho city neopětuje. Všechny problémy ho nakonec doženou až k psychickému zhroucení a útěku z domova.

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Téma knihy sice není kulturně specifické, ale anglický humor, který se v ní objevuje, by měl být do CJ převeden odpovídajícími prostředky.

4.2.2 Styl

→ V knize se vyskytují různé textové úseky a styl není vždy jednotný. Můžeme se zde setkat jak s formálností, tak neformálností, psaností i mluveností, osobním a neosobním vyjadřováním, automatizovaností a aktualizovaností.

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Dodržování jednotného stylu u stejných textových vzorků, např. v případě Adrianovy literární tvorby je nutná jistá „neohrabanost“ nebo v případě manželské smlouvy Adrianových rodičů je potřeba stylizace právnických obrátů.

4.2.3 Komunikace v textu

Stylizace hovorovosti se v AJ a ČJ realizuje odlišnými prostředky na různých jazykových rovinách, „konotace hovorovosti je (zejména v angličtině) souhrnný pojem pro celou škálu stylových rovin“ (Knittlová, 2010, s. 63).

→ V knize se vyskytuje jak primární, tak sekundární komunikace. Pro řadu postav je charakteristický určitý způsob komunikace:

Rejstřík Adriana Molea:

Adrian je sice teenager intelektuál, ale spisovně vždy nemluví/nepíše. Nedůsledné užívání stažených tvarů nebo vynechání podmětu naznačuje, že Adrianovi to někdy „ujede“ a že se do role intelektuála pouze stylizuje. Rozhodla jsem se pro nespisovné koncovky přídavných jmen, ale snažila jsem se, aby nedocházelo k přílišnému hromadění slov končících na -ej. U sloves jsem nespisovné koncovky používala převážně v emotivně vypjatých momentech. Dopisy do BBC nebo milostné dopisy jsou v Adrianově podání vždy spisovné. V oblasti lexikální zásoby jsem někdy používala hovorové výrazy, ale vulgarismy jsem v jeho případě používala pouze výjimečně.

Př. 1 (Ú 9):

V této ukázce je emocionálně vypjatý moment, kdy je Adrian velice rozrušený a „ujede“ mu jak nespisovná koncovka slovesa, tak tvar slovesa „být“.

VT:	I was so shocked I couldn't speak for a bit but, trying to keep my voice light and melodious (not easy when your heart is pierced with the arrows of criticism), I said, 'What sort of son did you want then?'
MP:	Pak jsem ale ze sebe dostal: „Tak jakýho syna ste teda vlastně chtěli?“ a snažil se, aby můj hlas zněl úplně normálně (což není zrovna lehký, když člověkem zmítaj přívaly kritiky).

Př. 2 (Ú 8):

Ve svých literárních pokusech je Adrian velice formální a spisovný, což někdy vede až ke značným stylistickým a komickým neobratnostem. V tomto úryvku jsem použila přechodník pro navození knižnosti, o kterou se Adrian ne vždy úspěšně snaží.

VT:	Jason brooded, blindly blinking back big blurry tears...
MP:	Jason se hluboce zamyslel, tiše polykaje obrovské, oslepující slzy, které mu stékaly po tvářích...

Př. 3 (Ú 16):

Ve formálních dopisech se Adrian snaží být uctivý.

VT:	Dear Mr Tydeman, I had a few moments to spare so I thought I would pen you a letter and also send you my new poem 'Norway'.
MP:	Vážený pane Tydemane, měl jsem pár volných chvil , tak jsem si řekl, že Vám napiši pár řádků a pošlu svoji novou báseň „Norsko“.

Rejstřík ostatních postav:**Př. 1 (Ú 12):**

Pro Adrianova amerického kamaráda Hamishe je typické, že mluví/píše hodně nespisovně. To se promítne jak na rovině lexikální, tak gramatické.

VT:	Hi there Aid! Fazed huh! Yeah well, thought I'd communicate. Been feelin kinda unzapped lately, guess mom's divorce to number four kinda unhinged me some.
MP:	Tě pic Ad'o! To je hustý překvápko, co? Tak sem si jako říkal, že bych se moh vozvat. Poslední dobou sem nebyl ve svý kůži, ten mámin čtvrtej rozvod mě dost rozhodil.

Př. 2 (Ú 3):

Také Adrianovi rodiče mluví poměrně nespisovně.

VT:	My father said, ‘ It’s your own bloody fault for missing your last three dentist’s appointments.’
MP:	„ Je to tvoje blbost, že ses neovotěžoval jít na poslední tři preventivní prohlídky,“ odsekl mi na to táta.

Př. 3 (Ú 5):

Adrian svého úhlavního nepřítel Barryho Kenta popisuje jako opožděného a hloupého, to se odráží i na jeho řeči.

VT:	He said, ‘ Er, I er, fink we should er, you know, like , bomb the coast of Argentina.’
MP:	„ Hm, no já se teda jako domnívám, že no, prostě bysme měli jako bombardovat argentinský pobřeží.“

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Před samotným překládáním je důležité stanovit si rejstřík pro jednotlivé účastníky komunikace a následně ho pak dodržovat.

4.2.4 Neverbální jazykové prostředky – grafické prostředky

→ V anglickém vydání z roku 2002 se kromě první strany, kde je diagram znázorňující postavy, které se v knize objevují a jaké má s nimi Adrian vztahy, žádné ilustrace nevyskytují. České vydání z roku 2003 je doplněno vtipnými kresbami Václava Kabáta.

Ve VT se poměrně často objevuje kurzíva, její funkce je zdůrazňovací a v českém textu její použití není příliš obvyklé. Překladatelka PP ale toto pravidlo nerespektovala.²⁵

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Vyhnout se přejímání kurzívy.

²⁵ viz 4.3.3

4.2.5 Jazykové prostředky lexikální

Obecně platí, že ČJ má tendenci k specifčnosti a explicitnosti, AJ je naopak vágnější a více závislý na kontextu. Hovorovost se v AJ často vyrozumívá pouze z kontextu.

→ V textu se můžeme setkat s celou řadou různých vrstev slovní zásoby – knižní (Adrianovy literární pokusy), formální (manželská smlouva, formální dopisy), hovorovou (vzájemná komunikace postav), nespisovnou a slangem (Američan Hamish).

- „*Nejběžnější anglické sdělovací sloveso SAY má v češtině kromě v podstatě přímého [ekvivalentu] říci s nedokonavou variantou říkat a s blízkým synonymem povídat [...] ještě řadu protějšků zahrnujících navíc informaci převzatou ze samého sdělení, které je komunikativním slovesem uvozeno*“ (Knittlová, 2010, s. 55).

Př. 1 (Ú 5):

Ve VT se uvozovací sloveso „say“ opakuje velmi často. Čeština je na rozdíl od angličtiny na opakování slov poměrně citlivá, proto jsem tedy toto sloveso překládala pomocí kontextových informací. Překladatelka PP tuto normu v ČJ nerespektovala.²⁶

VT:	I said , ‘But I’ve got a gap!’ He said , ‘So has Watford, and if Watford can get used to it so can you.’
MP:	„A co ta díra?“, zaskučel jsem . „Tyson ji měl taky. A když si zvyk on, zvykneš si taky“, utrhl se na mě .
PP:	„Ale teď tam mám díru!“ řekl jsem . „Zrovna jako Watford,“ řekl on . „A když si na to může zvyknout on, ty si zvykneš taky.“

- „*Neutrálním anglickým [lexikálním jednotkám] odpovídají poměrně často stylisticky příznakové české protějšky*“ (Knittlová, 2010, s. 86-87).

Př. 1 (Ú 3):

VT:	Took six junior aspirins for the pain.
MP:	Naládoval jsem do sebe šest dětskejch aspirinů proti bolesti.

²⁶ viz 4.3.3

- „V angličtině se emociálnost často jen vyzumívá, vyplývá z kontextu nebo je dána situací. Přímo jazykovými prostředky vyjádřena být nemusí“ (Knittlová, 2010, s. 63).

Př.1 (Ú 1):

VT:	Being in love is no joke .
MP:	Láska je pěknej opruz .

- „Netradiční použití jazyka [...] spočívá mj. v deformaci, v záměrném funkčním užití jazyka chybného, primitivního, deformovaného z různých důvodů a s různým cílem“ (Knittlová, 2010, s. 108).

Př. 1 (Ú 28):

V této ukázce můžeme vidět dvě záměrně zdeformovaná slova, která by na čtenáře měla působit humorně. Překladatelka PP druhé zdeformované slovo vynechala, podle mého názoru tím cílového čtenáře ochuzuje nejen o komický efekt, ale také o informaci, že Adrian není až tak velký intelektuál, na kterého si hraje.

VT:	‘Dandeline’ (sic – not ‘sick’!) is actually spelt ‘dandelion’ so you can’t make it rhyme with ‘decline’ nor ‘Vaseline’ – try as you will.
MP:	„ Lékařská smetana “ (sic – se nepíše syč!) je ve skutečnosti „smetánka lékařská“, takže ať se budeš snažit sebevíc, s „vanou“ nebo „lamou“ ji prostě nikdy nezrýmuješ.
PP:	Květina fréza (sic) se ve skutečnosti jmenuje frézie, takže ji nemůžeš rýmovat se slovy „protéza“ nebo „pavéza“, ani kdyby ses přetřhl.

- *Překlad vlastních jmen:*

Př. 1 (Ú 25):

Jednou z možností bylo zachovat jméno v původním znění, protože jména postav také nepřekládám. Ale v češtině by se pak toto jméno špatně skloňovalo. O psovi se ve VT můžeme dozvědět, že je hodně energický a lidé se ho bojí, tedy slovo „sabre“ samo o sobě nese význam. Nakonec jsem se rozhodla pro jméno Sekáč. V PP překladatelka použila jméno Šavle, což je slovníkový ekvivalent. Pes Sabre je ale mužského pohlaví a jméno Šavle implikuje pohlaví ženské, a to by čtenáře mohlo zmást. Jsem si vědoma, že vzniká situace, kdy některá vlastní jména jsou

přeložena a některá nikoliv, ale jak uvádí Levý „[j]sou situace, kdy i sebelepší překladatelské řešení je kompromisem, který nemůže úplně zakrýt rozpornost překladového díla“ (Levý, 1983, s. 93).

VT:	Give my love to Sabre , and don't forget to give him his Bob Martins.
MP:	Pohlad' za mě Sekáče a nezapomeň mu dávat Pedigree.
PP:	Pozdravuj Šavli a nezapomeň ho pořádně krmit.

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Dodržování slovní zásoby, která je typická pro konkrétní postavy.

4.2.6 Jazykové prostředky fonetické

→ V textu se můžeme setkat s fonetickými prostředky ve formě Adrianových básniček. Některé se nerýmují (Ú 2), a proto tedy není vhodné je do ČJ překládat pomocí rýmů. Ale u těch, které se rýmují, je vhodné tuto formu zachovat (Ú 27).

Dále do tohoto bodu patří také prostředky stylizace mluvenosti, např. citoslovce (Ú 1, Ú 10, Ú 18) a diskurzivní částice (Ú 5).

Př. 1 (Ú 16):

V této básničce se často opakuje hláska „r“, Adrian zde pravděpodobně usiloval o zvukosled. Snažila jsem se tedy tento zvukový efekt v CT zachovat.

Překladatelka PP toto opakování jedné hlásky do svého překladu nezapracovala.

VT:	Ruminating majestic reindeers Tread warily on ice floes Ever aware of what happened to the <i>Titanic.</i>
MP:	Grandiózní sobi přežvykují a opatrně kráčí po zamrzlých krách, protože na paměti pořád mají tragický osud <i>Titaniku.</i>
PP:	Přežvykující, vznešení sobi obežretně našlapují na ledové kry. Mají stále na paměti, co se stalo <i>s Titanikem.</i>

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: V případě Adrianovy literární tvorby s básnickými figurami snaha o zachování formy (neohrabané rýmy), ale také vtipného obsahu.

4.2.7 Jazykové prostředky morfologické

→ V textu můžeme mezi AJ a ČJ najít celou řadu systémových rozdílů. AJ má tendenci k analytičnosti a k vyjadřování gramatických kategorií používá pomocná slova. ČJ je naopak syntetičtější a využívá skloňování a časování. Problémy při překladu mohou pramenit také z rozdílů mezi jednotlivými morfologickými kategoriemi (např. absence kategorie vidu v AJ nebo absence kategorie určenosti v ČJ).

Transpozice gramatických kategorií:

- *Změna slovního druhu*

Př. 1 (Ú 6):

VT:	I am well on the way: I have already had two rejection letters from the BBC.
MP:	Jsem na dobré cestě – už mě dvakrát odmítli v BBC.

- *Změna hlediska:*

Př. 1 (Ú 4):

VT:	Woke up at 3 a.m. in agony with toothache.
MP:	Ve 3 ráno mě vzbudila příšerná bolest zubů.

- *Výměna trpného rodu za rod činný: „[t]rpný rod čeština v beletrii v podstatě nepoužívá“ (Knittlová, 2010, s. 123).*

Př. 1 (Ú 11):

VT:	A knight in armour was clanking about in the garden. He was being followed by a cavewoman who was shouting...
MP:	Na zahradě řinčel brněním jakejsi rytíř, za kterým pádila jeskynní žena a křičela na něho...

- „[V] morfologicky bohaté češtině převládají derivativa proti anglickým kompozitům“ (Knittlová, 2010, s. 41).

Př. 1 (Ú 9):

VT:	His best friend would be an old African woman .
MP:	Za nejlepšího kamaráda má staříčkou Afričanku .

Př. 2 (Ú 13):

VT:	We took Hamish to the fun fair on our recreation ground .
MP:	Vyrazili jsme s Hamishem na pout' u nás na hřišti .

- „Pokud jde o osobu a číslo, známým problémem je otázka vykání či tykání, které angličtina nerozlišuje“ (Knittlová, 2010, s. 122).

Př. 1 (Ú 25):

Ve většině případů bylo zřejmé, jaký má Adrian s dotyčnou osobou vztah a jestli si s ní v české verzi bude vykat nebo tykat. Váhala jsem pouze u starého muže Berta, o kterého se Adrian dobrovolně stará. Bert je mrzutý válečný veterán, jenž všechny kolem sebe peskuje. Rozhodla jsem se pro tykání, ale v dopise jsem v oslovení používala velké písmeno.

VT:	Dear Bert, I've taken your advice and gone off to see the world. You don't need me now that you 've got all those wimpy volunteers hanging around you .
MP:	Milý Berte, vzal jsem si k srdci Tvou radu a vydal se do světa na zkušenou. Jsi teď v péči všech těch prostoduchých dobrovolníků, takže mě už dál nepotřebuješ .

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Využívání nutných změn v gramatické oblasti, tj. transpozic, pro vznik idiomatického překladu v CJ.

4.2.8 Jazykové prostředky syntaktické

→ V textu se vyskytují jak věty jednoduché, tak dlouhá rozvitá souvětí. Můžeme zde také nalézt různé typy vět (oznamovací, tázací, přací,...). Pro AJ je typické nominální a verbonominální vyjadřování, pro ČJ naopak verbální.

- *V ČJ se pro uvolnění větné stavby daleko častěji používají vedlejší věty: „angličtina [mimojazykovou realitu] vyjadřuje kondenzovaněji, hutněji, často sahá k implikacím“ (Knittlová, 2010, s. 123).*

Př. 1 (Ú 23):

VT:	I watch in amazement as my fellow pupils roll helplessly in the corridors with tears of laughter coursing down their cheeks after relating them to each other.
MP:	Nevěřičně hledím na to, jak moji spolužáci dostávají záchvaty smíchu, až se jim po tvářích koulej slzy jak hrachy, když na chodbách nějaký takový slovo zaslechnou .

- *„Otázka relativně pevnějšího pořádku slov v angličtině oproti relativně volnějším slovosledu českému souvisí ve značné míře s aktuálním členěním větným či funkční větnou perspektivou“ (Knittlová, 2010, s. 125).*

Př. 1 (Ú 26):

V ČJ je informace nová, kontextově nezapojená v rématické pozici. „V angličtině je slovosled především prostředek roviny gramatické, tj. postavení slova ve větě je formální signál jeho syntaktické funkce“ (Dušková, 1994, s. 518).

VT:	I suffered a relapse so Dr Grey called round .
MP:	Můj psychický stav se zase zhoršil, takže se na mě přišel mrknout doktor Grey .

- *Kohezivní prostředky – zájmena*

Př. 1 (Ú 5):

V AJ se zájmena vyskytují daleko častěji než v ČJ. Zájmena přivlastňovací, která napomáhají kohezi textu, se v AJ používají místo členů a bylo by tedy nesprávné tyto zájmena do ČJ převádět.

VT:	As I was stumbling out of his surgery clutching my frozen-up jaw he said that he had often seen me walking home from school eating a Mars bar...
MP:	Když jsem vrávoval z ordinace a držel se za umrtvenou čelist, řekl mi, že mě často vídával, jak jdu ze školy a láduju do sebe tyčinku Mars...

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Dávat si pozor na členění téma-réma a na příliš časté používání vedlejších vět. Protože jsem si pro překlad vybrala úryvky a ne navazující text, je také důležité myslet na koherenci a kohezi v rámci celé knihy.

4.2.9 Struktura a kompozice textu

Originál bývá většinou kratší než jeho překladová verze. Tento fakt souvisí se samotnými rozdíly mezi AJ a ČJ, ale také s tím, že překlad většinou bývá explicitnější než původní text: „Překladatelé někdy přidávají ve snaze o větší explicitnost informace, které byly ve VJ jen implikovány. [...] Tyto informace většinou vyplývají z kontextu a jejich explicitní vyjádření způsobuje víceslovnost českého pojmenování a prodloužení cílového textu“ (Knittlová, 2010, s. 44). Knittlová také uvádí, že rozšířený překladový text bývá často čtivější, „takže pragmatický aspekt překladatele k takovým řešením vcelku opravňuje“ (Knittlová, 2010, s. 45). Zároveň ale upozorňuje, že přílišné rozšiřování textu není vhodné a že by se překladatel měl snažit tento fakt kompenzovat pomocí komprese a vypuštěním informací, které z textu vyplývají (Knittlová, 2010, s. 45).

→ Text je kompozičně rozdělen podle ročních období a jednotlivých deníkových zápisků. Při porovnání VT a MP je zřejmé, že český text je na většině míst delší.

- *Amplifikace:*

Př. 1 (Ú 2):

VT:	Barry Kent boasts about how many housewives he makes love to on his father's milkround.
MP:	Barry Kent se pořád vychloubá, s kolika hospodynkama si to rozdal, když jim rozvážel mlíko místo svého otce.

- *Komprese:*

Př. 1 (Ú 5):

VT:	We had a dead good debate in Social Studies this morning. It was about the Falklands.
MP:	V občance jsme dneska ráno měli super debatu . ○ Falklandech.

Př. 2 (Ú 9):

VT:	My mother and father were having a discussion about feminism in the car on the way to Sainsbury's this evening.
MP:	Večer se naši v autě při cestě do obchodu bavili o feminismu.

PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE: Snaha o to, aby MP nebyl o moc delší než VT. Na místech, která to umožňují, vynechávání informací odvoditelných z kontextu.

4.3 Publikovaný překlad

Nordová se sice ve svém modelu překladatelské analýzy o již publikovaných překladech zmiňuje pouze okrajově (v rámci části o autorovi VT), ale podle mého názoru by tomuto bodu měla být věnována větší pozornost a překladatel by se vždy měl seznámit s již existujícími překlady.

Mým cílem při krátkém porovnání MP a PP není kritizovat překlad Heleny Hartlové, ale spíše poukázat na některá ne příliš vhodná řešení a navrhnout jiné varianty. Již v části 4.1 Kontextové parametry jsem v některých ukázkách, kde se MP zásadně lišil od PP, uváděla obě překladové verze a jejich případné výhody a nevýhody. Dále se v této části také krátce zabývám problematikou zastarávání překladu.

4.3.1 Informace o PP

→ Kniha byla v českém překladu poprvé vydána v roce 1994 pod názvem *Hořké zrání Adriana Molea*. Já jsem svou verzi srovnávala s druhým vydáním z roku 2003 nakladatelství Mladé fronty. V roce 2008 vyšlo vydání třetí.

4.3.2 Překladatel PP

→ Českou dvorní překladatelkou Sue Townsendové byla až donedávna Helena Hartlová²⁷, první díl přeložila ještě pod jménem Helena Císařová. Působí jako tlumočnice a redaktorka a kromě beletrie se zabývá i překladem odborné literatury, zejména psychologií, mimo jiné přeložila např. knihu *Chvála psychoterapie* od I.D. Yaloma a se svým manželem Pavlem Hartlem přeložili *Velký psychologický slovník*.

Od šestého dílu Helenu Hartlovou vystřídala Veronika Volhejnová²⁸, která se soustředí převážně na překládání science fiction a fantasy, např. série *Letopisy Narnie* od Clivea Staplese Lewise, ale přeložila i sérii knih pro mládež *Diary of a Wimpy Kid (Deník malého poseřoutky)* od Jeffa Kinneyho.

4.3.3 Srovnání MP a PP

→ Při překládání jsem si za cíl dala vytvořit jinou možnou překladovou verzi, která by byla dnešnímu čtenáři bližší než již poněkud zastaralý a na některých místech neidiomatický PP.

Zjištěné rozdíly mezi MP a PP:

- *Vynechání informací:*

V každém překladu dochází k vynechávání informací, a to z celé řady důvodů, např. v rámci komprese textu²⁹, bezekvivalentní slovní zásoby a kulturních³⁰ a pragmatických rozdílů. Podle mého názoru by ale překladatel neměl tuto tzv. strategii „*translation by omission*“ používat jako prvotní rychlé řešení. Před jejím použitím je důležité důkladně zvážit veškerá jiná možná řešení. Jak uvádí Bakerová tato strategie by měla být použita až jako poslední možnost po uvážení všech případných výhod a nevýhod (Baker, 1992, s. 42).

²⁷ dostupné z: http://www.jtpunion.org/spip/article.php?id_article=2305

²⁸ dostupné z: <http://www.databazeknih.cz/prekladatele/veronika-volhejnova-106>

²⁹ viz 4.2.9

³⁰ viz 4.1.5

Př. 1 (Ú 9):

Překladařka PP si pravděpodobně myslela, že čtenář CT nebude tento film znát a rozhodla se vynechat celou větu. Podle mého názoru není tato strategie zde nutná ani vhodná. Film je u nás poměrně známý po názvem *Satan přichází* a není ho tedy potřeba substituovat jiným konceptem nebo ho zcela vynechávat.

VT:	They made me sound like Damian in the film of <i>The Omen</i> .
MP:	Vykreslili mě jako Damiena z filmu <i>Satan přichází</i> .
PP:	vynechána celá věta

Př. 2 (Ú 20):

Překladařka PP se opět rozhodla specificky kulturní koncept vynechat. Britský seriál *Crossroads* v českém prostředí není znám, ale nevidím důvod tento koncept zcela vynechat. Rozhodla jsem se pro substituci jiným „nekonečným seriálem“, který je u nás známý.

VT:	Don't talk to Bert during <i>Crossroads</i> .
MP:	Nikdy na Berta nemluvte, když se dívá na <i>Dallas</i> .
PP:	vynechána celá věta

Př. 3 (Ú 9):

Překladařka PP se pravděpodobně zalekla slova „anal“ a nevyhledala si kolokaci, radši tedy opět vynechala celou větu.

VT:	My mother said, 'You're an anal retentive , aren't you?'
MP:	„Jseš přece hroznej pedant a puntičkář ,“ odpověděla mi na to máma ...
PP:	vynechána celá věta

Př. 4 (Ú 16):

V tomto případě překladařka PP kazí vynecháním komický efekt VT.

VT:	Norway! My soul resides in your watery fiords fyords fiords Inlets.
MP:	Norsko! Duše má tuší útočiště ve tvých vodních fiordech, fyordech, fjordách zákrutách.
PP:	Norsko! Má duše náleží tvým vodním zátocinám.

- *Nesprávné pochopení předlohy:*

Př. 1 (Ú 17):

V tomto případě Pandořina reakce na to, že se na ni Adrian pokusil povzbudivě usmát, nedává smysl. Proč by se ho ptala, jestli je „zatrpklej“?

VT:	... when she passed me I tried to give her a supportive smile, but it must have come out wrong because she whispered, ‘ Still leering at me, Adrian? ’
MP:	Když šla kolem mě, pokusil jsem se na ni povzbudivě usmát, ale asi si to špatně vyložila, protože zašeptala: „ Pořád po mě jedeš, Adriane? “
PP:	Když mě mījela, měl jsem snahu se na ni povzbudivě usmát, ale asi to nevyšlo, protože zašeptala: „ Pořád zatrpklej, Adriane? “

- *Neuzuální kolokace:*

Př. 1 (Ú 19):

VT:	... where my mother went mad buying miniature clothes and stretch-mark cream .
MP:	... kde se máma úplně zcvokla a začala nakupovat miniaturní oblečky a krémy proti striím .
PP:	Moje matka tam nakupovala jako šílená spoustu prťavých oblečků a stahovacích krémů . ³¹

- *Doslovný převod:*

Př. 2 (Ú 25):

„*The Best of British Luck*“³² (často jenom jako „*The Best of British*“) je britský slangový výraz, který se používá pro vyjádření podpory. Doslovný převod v PP nedává vůbec smysl, čtenář si pod kolokací „britské štěstí“ nic nepředstaví a pouze ho to zmate.

VT:	The Best of British Luck!
MP:	Zlomte vaz!
PP:	Mnoho britského štěstí!

³¹ dostupné z: <http://www.korpus.cz>

³² dostupné z: <http://www.ffmpeg.com/slang.shtml>

- *Přejímání kurzívy:*

Př. 1 (Ú 20):

Kurzíva má v AJ a ČJ jinou funkci. V AJ se pomocí kurzívy zdůrazňuje ilokační síla výpovědi. V českém textu se ale kurzíva používá např. pro cizí slova a výrazy nebo tituly děl.³³ Přejímání kurzívy zde tedy není vhodné.

VT:	Sabre needs <i>at least</i> a four-mile walk <i>every day</i> .
MP:	Sekáč potřebuje každý den minimálně šestakilometrovou procházku.
PP:	Šavle potřebuje <i>nejméně</i> šestakilometrovou procházku, <i>každý den</i> .

- *Opakování stejných slov:*

Př. 1. (Ú 9):

Opakování uvozovacího slovesa „říkat“ tam, kde čeština může na základě kontextu využít jiného ekvivalentu.

VT:	My mother said angrily, ‘What have my breasts got to do with anything?’ There was a silence then she said , ‘But don’t you think I have grown as a person, George?’ My father said , ‘On the contrary, Pauline, you are much smaller since you stopped wearing high heels.’
MP:	„Co maj moje prsa s čímkoli společnýho?“ odsekla mu na to máma nakvašeně. Chvilku bylo ticho a pak se ho zeptala : „Georgi a nemyslíš si, že jsem jako člověk vyrostla?“ „Naopak, Pauline, cos přestala nosit vysoký podpatky, jseš o dost menší,“ řekl jí na to táta.
PP:	„Co mají moje prsa s čímkoli společnýho?“ řekla matka našťvaně. Chvíli bylo ticho a potom matka řekla : „A nemáš, Georgi, pocit, že jako osobnost jsem vyrostla?“ Otec řekl : „Právě naopak, Pauline. Co nosíš boty bez podpatku, jseš mnohem menší.“

³³ dostupné z: <http://typografie.unas.cz/pismo.html>

Př. 2 (Ú 9):

Časté opakování slov se netýká pouze uvozovacího slovesa.

VT:	... then she looked out of the car window. She had a few tears in her eyes. She looked at me and said...
MP:	Pak hleděla okýnkem ven a v očích měla slzy. Podívala se na mě a řekla...
PP:	Potom se zadívala z okna. V očích měla slzy. Zadívala se na mě a řekla...

- *Významové chyby:*

Př. 1 (Ú 9):

Zde by mohl PP působit nelogicky, protože „deset centimetrů“ je poměrně hodně.

VT:	My father said that since my mother's consciousness had been raised he had noticed that she had lost two inches round her bust.
MP:	Táta prohlásil, že si všiml, že od té doby, co se mámě zvedlo sebevědomí, ztratila přes prsa pět cent'áků .
PP:	Otec si prý všiml, že od té doby, co matce stouplo sebevědomí, ztratila deset centimetrů kolem prsou.

Př. 2 (Ú 10):

V tomto případě není významové posunutí tak zásadní, ale není pro něho důvod.

VT:	Nigel says that Sharon Botts will show <i>everything</i> for 50p and a pound of grapes.
MP:	Nigel tvrdí, že Sharon Bottsová ukáže za 50 penci a půl kila hroznového vína úplně všechno.
PP:	Nigel říká, že Sharon Bottsová člověku ukáže za 50 penci a kilo hroznů <i>úplně všechno</i> .

- *Formální chyby:*

Př. 1 (Ú 12):

V tomto vysoce neformálním dopise se nehodí, aby Adrianův kamarád Hamish, který mluví velice nespisovně, používal při oslovování u přivlastňovacích zájmen velké písmeno.

VT:	Tomorrow I get a flight and wowie I get to see your olde British cottage in the ancient Midlands region.
MP:	Zejtra sednu na letadlo a tradá konečně omrknu tu tvoji britskou chatř v starym dobrym anglickym Midlands.
PP:	Zejtra sednu do letadla a jupííí, sem u Tebe ve stařícký britský chýši ve starobylym vnitrozemí.

- *Korekturní chyby:*

Př. 1 (Ú 28):

VT:	At least I am very pleased to hear that you have decided not to kill yourself this year.
MP:	Když nic jiného, tak si alespoň velice cením Tvého rozhodnutí, že se letos nezabiješ.
PP:	Potěšilo mě, že ses aspoň letos nepokusil se zabít.

- *Dobrá řešení PP:*

Př. 1 (Ú 1):

Toto řešení se mi líbí, je vtipné a idiomatické.

VT:	She can't sew an accurate patch on a pair of jeans with a needle, let alone do delicate medical procedures with one.
MP:	Jehlu nedokáže použít ani k přišití záplaty na rifle, natož k jemný lékařský práci.
PP:	Když nesvede přišít záplatu k džínám, jak by jí člověk mohl svěřit tak delikátní lékařský zákrok.

Př. 2 (Ú 28):

Kolokace „škrobený stařec“ se do rejstříku zaměstnance BBC hodí.

VT:	I do not wish to sound like a stuffy old grown-up...
MP:	Mým cílem není působit jako nějaký starý zapšklý konzervativec...
PP:	Nechci, aby to znělo jako kázání škrobeného starce...

Př. 3 (Ú 22):

Toto řešení je výstižné a vtipné a není tak popisné jako moje verze.

VT:	G.A.M. to throw both pairs of cavalry twill trousers away.
MP:	G.A.M. vyhodí oba páry svých jezdeckých keprových kalhot .
PP:	G. A. M. vyhodí oboje rajtky .

4.3.4 Zastarávání překladu

Problematice zastarávání překladů se u nás věnuje např. Milan Hrala, který uvádí, že „překladové dílo významných spisovatelů ve své době vysoce oceňované, zastarává podstatně rychleji než jejich původní tvorba“ (Hrala, 2004, s. 161). Dále říká, že volný adaptační překlad nezastarává tak rychle jako věrný doslovný překlad a že „doba životnosti překladu je případ od případu různá“ (Hrala, 2004, s. 162).

→ Je zřejmé, že díky ne tak expresivní slovní zásobě nebudou knihy o Adrianu Moleovi zastarávat tak rychle, jako jiné knihy určené pro dospívající, např. série knih *Youth in Revolt (Mládí v hajzlu)* od C.D. Payna (v překladu Tamary Váňové) nebo *Catcher in the Rye (Kdo chytá v žitě)* od J.D. Salinger (v překladu Luby a Rudolfa Pellarových).

Pro ilustraci uvádím několik příkladů, které by na dnešního českého teenagera působily poněkud směšně nebo archaicky:

Př. 1 (Ú 10):

VT:	I got the ‘startled faun’ bit from one of Grandma’s yukky romantic novels .
MP:	Toho „vyplašeného fauna“ jsem si vypůjčil z jednoho příšerného slad’áku , co má babi doma v knihovničce.
PP:	To s tím „vyplašeným faunem“ mám z babiččiných cukrkandlových románek .

Př. 2 (Ú 12):

VT:	I got me some good Lebanon .
MP:	Dobrejma cigárama sem zásobenej.
PP:	Sehnal jsem slušnej haš .

Př. 3 (Ú 18):

VT:	I had left my trainers at school and I can't wear my formal wedding shoes to a roller-skating rink, can I?
MP:	Tenisky jsem nechal ve škole a do skate areálu si rozhodně nemůžu vzít sváteční boty , který nosívám na svatby, no ne?
PP:	Maratonky jsem zapomněl ve škole. Přece si na kolečkové brusle nemůžu vzít svatební střevíce!

Př. 4 (Ú 25):

„*Rock on Tommy*“³⁴ je slavná hláška populárních britských komiků. Podle mého názoru by spojení „Šlapej dál fešáku“ český teenager považoval za zastaralé a trapné. To samé se týká i „proti gustu žádný dišputát“. Anglické spojení „any road up“³⁵ je poněkud knižní, což jsem se v překladu snažila zachovat.

VT:	Any road up , as we say in these parts. Rock on Tommy!
MP:	Ať tak či onak , jak tady u nás říkáme. Hlavně to brácho pořádně rozjed'
PP:	Jak se v kraji říká, proti gustu žádný dišputát. Šlapej dál fešáku!

³⁴ z: A Dictionary of Catch Phrases (Partridge, 1986, s. 389)

³⁵ dostupné z: <http://www.ffmpeg.com/slang.shtml>

5. ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce je vytvoření komunikativního překladu pro specifického příjemce – českého teenagera, a vypracování komplexní překladové analýzy.

Knihu jsem před několika lety četla nejprve anglicky a protože mě zaujala a zdála se mi překladatelsky poměrně náročná kvůli častému výskytu kulturně specifických prvků, zajímalo mě, jak se s překladem vypořádala autorka publikovaného překladu. Poté jsem se touto knihou a jejím publikovaným překladem zabývala v rámci semináře Kritika překladu. Některá překladatelská řešení a přístupy se mi nezdály adekvátní, proto jsem se tedy rozhodla na tomto tématu dále pracovat a přijít s vlastní překladovou verzí, která bere větší ohled na dnešního cílového čtenáře. Z pečlivé analýzy publikovaného překladu také vyplynula problematika zastarávání překladu.

Teoretický úvod mi pomohl v získání znalostí různých přístupů a názorů na překladatelský proces a analýzu, které jsem poté aplikovala v části praktické. Vzhledem k tomu, že kniha je kulturně velmi specifická, byla tomuto bodu věnována značná pozornost, ale ani ostatní části analýzy nebyly vynechány. Detailní analýza výchozího textu před samotným překládáním se mi velice osvědčila a pomohla mi stanovit si obecné koncepce a metody, které jsem následně uplatnila při samotném překládání.

V praxi jsem si také ověřila, jak je důležité mít od překládaného textu časový odstup. Vlastní překlad prošel několika fázemi a překladovými verzemi, nejvíce jsem měnila rejstřík hlavního hrdiny – od poměrně spisovného až k současné hovorovější verzi.

PŘÍLOHA 1 – PUBLIKOVANÝ PŘEKLAD

1.

Pondělí, 5. dubna

To už je můj osud! První den prázdnin, a já kvůli tomu příšerně nateklému frňáku nemůžu ven. Dokonce i matka si začíná trošičku dělat starosti. Chtěla ten otok propíchnout vypálenou jehlou, ale já to nedovolil. Nedokáže vzít jehlu pořádně do ruky. Když nesvede přišít záplatu k džínám, jak by jí člověk mohl svěřit tak delikátní lékařský zákrok. Prosil jsem ji, aby mě vzala k nějakému soukromému nosnímu specialistovi, ale odmítla to. Řekla, že potřebuje peníze na test „zdravé ženy“. Nechá si prohlédnout všechny své primární i sekundární pohlavní orgány. Brr!

Pes se zamiloval do kokršpanělky Mitzi. Nemá ale nejmenší šanci, protože: a) není čistokrevný, b) na rozdíl od většiny psů vůbec nedbá o svůj zevnějšek. Snažil jsem se mu to vysvětlit, ale on se jen smutně koukal a nakonec si šel zase lehnout k Mitzi před vrátka. Být zamilovaný není žádná legrace. Já mám s Pandorou ten samý problém jako náš pes s Mitzi. Oba jsme z nižší společenské třídy než naše lásky.

2.

Středa, 7. dubna

Poslal jsem Pandoře milostný dopis a báseň. Do dopisu jsem napsal:

Pandoro, má lásko,

vzhledem ke svému dočasnému zohavení se s Tebou nemůžu osobně vidět, ale každičká buňka v mém těle volá po Tvé okamžité fyzické přítomnosti. Bud' trpělivá, má lásko, už brzy se zas spolu budeme smát.

S neumdlévající láskou

Tvůj Adrian

P.S.: Jaký je Tvůj názor na argentinský konflikt, zvláště s ohledem na rezignaci lorda Carringtona?

Nespokojený tuňák
Jsem ryba zvaná tuňák,
plovoucí v moři hoře.
Ach kdyže, kdyže,
nadejde můj čas tření?

Doufám, že Pandora mou báseň pochopí a že jí dojde, jaký symbol se skrývá za „časem tření“. Už toho mám dost, být jediný panic ve třídě. Každý mimo mě už má za sebou nějakou sexuální zkušenost. Barry Kent se vytahuje, kolika hospodyňkám, co jim místo otce roznáší mlíko, už to udělal. Tvrdí, že to je ten pravý důvod, proč chodí pořád pozdě do školy.

3.

Čtvrtek, 15. dubna

Probudil jsem se ve čtyři ráno s bolením zubů. Vzal jsem si na bolest šest dětských aspirinů. V pět jsem probudil matku a otce a řekl jsem jim, jak trpím. Otec řekl: „Můžeš si za to sám, když ses vykašlal na tři poslední prohlídky.“

V půl šesté jsem otce poprosil, aby mě odvezl na pohotovost, ale on to odmítl a jen se otočil na druhý bok. Jemu se to mluví: už žádné svoje zuby nemá. Seděl jsem v posteli, trýzněný krutou bolestí, a pozoroval, jak se nebe rozjasňuje. Šťastní bezzubí ptáci spustili to své příšerné skřehotání a já si přísahal, že ode dneška budu chodit k zubaři čtyřikrát do roka, i když mě nebude nic bolet.

V devět mě matka probudila s tím, že mi domluvila zubní ošetření na pohotovosti. Řekl jsem jí, že se bolest utišila a že to objednání může zrušit.

4.

Pátek, 16. dubna

POSLEDNÍ ČTVRT MĚSÍCE

Ve tři ráno mě probudila mučivá bolest zubů. Snažil jsem se trpět potichu, ale vzlyky vyvolané nesnesitelnou trýzní musely zřejmě proniknout až k rodičům do pokoje, protože otec ke mně vtrhnul a požádal mě, abych byl zticha. Neprojevili nejmenší účast, pořád jenom hekal, že musí jít zítra makat na kanál a potřebuje se vyspat. Když se vracel do postele, uklouzl na jednom z matčiných *Cosmopolitanů*, který nechala ležet na podlaze. Jeho klení probudilo psa. Potom

se probudila matka. Pak spustili ti zatracení ptáci. A tak jsem opět sledoval, jak šedé spáry úsvitu pronikají temnou nocí.

5.

Pondělí, 19. dubna

Dneska dopoledne jsme měli při občanské výchově senzační diskusi. Byla o Falklandech. Pandora podala návrh na prohlášení, že „tato třída je proti použití síly ke znovuzískání Falklandských ostrovů.“

Úroveň diskuse byla tentokrát výjimečně dobrá. Pronesl jsem skvělou řeč ve prospěch předneseného návrhu. Použil jsem citace ze *Zvířecí farmy* a *Hroznů hněvu*. Když jsem si sedal, měl jsem dost slušný potlesk.

Barry Kent se vyslovil *proti* návrhu. Řekl: „No, já, jako, si myslím, že bysme jako, no, jako že bysme měli shodit nějaký bomby na argentinský pobřeží.“ Citoval svého otce, a přesto si sedal za bouřlivých ovací!

Ve 14.30 zubař, ach jo!

16.00: Jsem bez předního zubu! Ten idiotský Australan mně ho *vytrhl*, místo aby ho spravil. Měl dokonce tu drzost zabalit ho do ubrousku a dát mi ho s sebou domů!

„Ale teď tam mám díru!“ řekl jsem. „Zrovna jako Watford,“ řekl on. „A když si na to může zvyknout on, ty si zvykneš taky.“

Zeptal jsem se ho, jestli mi naroste další. „Bože, ty Angláci jsou takoví ignoranti,“ zabručel si pod vousy, ale vůbec mi neodpověděl.

Když jsem se potácel z ordinace a svíral si umrtvenou čelist, řekl mi, že mě často vídá, jak se cestou ze školy cpu tyčinkou Mars, a že to bude jen a jen moje chyba, jestli budu ve třiceti bez zubů.

Napříště budu chudit jinudy.

6.

Pátek, 23. dubna

DEN SV. JIŘÍ (V ANGLII). MĚSÍC V NOVU

Barry Kent dneska přišel do školy v tričku s britskou vlajkou. Slečna učitelka Fossingtonová-Goreová ho poslala domů převléknout. Barry Kent ječel: „Slavim svátek našeho svatého patrona, ne?“

Slečna učitelka Fossingtonová-Goreová zase ječela na něj: „Máš na sobě symbol fašismu, ty neonacistickéj parchante.“

Dneska se narodil Shakespeare. Jednou ze mě bude stejně slavný spisovatel jako on. Jsem na dobré cestě: mám už dva odmítavé dopisy z BBC.

7.

Sobota, 1. května

Volala babička a jako každoročně měla nějaké moudré pořekadlo. Vím jen, že to má co dělat s teplým prádlem. No a co? Já ho stejně nosím celý rok.

Británie bombardovala letiště v Port Stanley a vyřadila ho z provozu.

8.

Čtvrtek, 6. května

Dneska večer jsem slyšel v rádiu nějakou nemožnou ženskou vykládat o tom, jak se stala milionářkou psaním románeků. Říkala, že čtenářky zbožňují knížky o doktorech, počítačových expertech a tak podobně. Taky to zkusím. Milión liber by se mi hodil. Ta ženská říkala, že je důležité, aby měl autor románeků symbolické jméno, a tak jsem se po dlouhém přemýšlení rozhodl, že si budu říkat Adrian Silný. Už jsem napsal půl první stránky.

Adrian Silný: Stýskání po Wolverhamptonu

Oči s měděnými tečkami, které patřily Jasonu Westmorelandovi, přejely cynicky po terase. Capri už měl plné zuby. Toužil po Wolverhamptonu.

Ohnul zbývající prsty a kriticky si je prohlížel. Nehoda s elektrickou pilou ukončila jeho rychlý vzestup na poli elektroniky. Jeho dny již nenaplňovaly mikročipy. V jeho životě zela strašlivá propast. Pokusil se ji zaplnit cestováním a sebeukájením, ale to nemohlo zahladit vzpomínky na Gardenii Fetheringtonovou, panenskou plastickou chirurgyni z nemocnice ve Wolverhamptonu.

Jason se zasníl; slepě se snažil setřást slané, oslepující slzy...

9.

Pátek, 7. května

Dneska navečer se v autě cestou na nákup matka s otcem dohadovali o feminismu. Otec si prý všiml, že od té doby, co matce stouplo sebevědomí, ztratila deset centimetrů kolem prsou.

„Co mají moje prsa s čímkoli společného?“ řekla matka našťvaně. Chvíli bylo ticho a potom matka řekla: „A nemáš, Georgi, pocit, že jako osobnost jsem vyrostla?“

Otec řekl: „Právě naopak, Pauline. Co nosíš boty bez podpatku, jseš mnohem menší.“

My s otcem jsme se tomu ohromně smáli, ale ne moc dlouho, protože matka nám uštědřila jeden ze svých ostrých pohledů. Potom se zadívala z okna. V očích měla slzy.

Zadívala se na mě a řekla: „Proč jen nemám dceru, s kterou bych si mohla popovídat.“

Otec na to řekl: „Pauline, nemůžeme přece takhle riskovat. Co kdyby se nám narodilo ještě jedno dítě, jako je Adrian?“ Potom si začali povídat o mém dětství.

„Za to může ten zatracenej doktor Spock, že z Adriana vyrostlo to, co je,“ řekla matka.

„Co ze mě vyrostlo?“ zeptal jsem se.

„Jsi škudlil a věčně máš tu svou perfektně vyhřebelcovanou hlavinku strčenou v nějaký knize,“ řekl otec.

Byl jsem tak šokovaný, že jsem se chvíli nezmohl na slovo, ale potom jsem řekl: „Jakého syna jste si teda přáli?“ Snažil jsem se, abych to pronesl lehkým, konverzačním tónem (není to snadné, když má člověk srdce probodané šípy kritiky).

Než to ze sebe všechno vyklopili, prošli jsme celou samoobsluhou, vystáli frontu u pokladny a vrátili se zpátky do několikapodlažního parkoviště.

Ideální syn mého otce byl sportovec, veselý, společenský, mluvil plyně cizími jazyky, byl vysoký, se zdravě červenými tvářemi bez poskvrnky, před dámami smekal klobouk. Chodil se svým otcem na ryby a vyprávěl si s ním vtipy. Byl šikovný a po večerech dával dohromady starožitné hodiny. Byl by z něho dobrý vysoký úředník. V budoucnu by volil konzervativce a přiženil se do dobré rodiny. Založil by si vlastní firmu na počítače v Guilfordu.

Ideální syn mé matky byl naproti tomu citově založený a zasmušilý. Chodil do školy pro mimořádně nadané. Již v raném mládí okouzloval ženy a dívky, každou návštěvu uchvátil vtipnou konverzací. Oblékal se s šarmem a elegancí, byl bez jakýchkoli předsudků vůči ženám, starým lidem a jiným rasám. (Jeho nejlepší přítelkyně byla africká stařenka.) Získal by stipendium na Oxfordské univerzitě,

studium by vzal útokem a psalo by se o něm v univerzitních ročenkách. Odmítl by všechny nabídky na teplé místo v parlamentu. Místo toho by odjel do Jižní Afriky a dovedl černochoy k úspěšné revoluci. Pak by se vrátil do Anglie, kde by ho považovali za muže číslo jedna, hodného nejvyšších poct. Pohyboval by se v nejlepší společnosti. Svou matku by bral všude sebou.

Když to ze sebe všechno vysypali, řekl jsem: „Je mi líto, že jste se ve mně tak zklamali.“

„Ty za to nemůžeš, Adriane,“ řekla matka. „Je to naše chyba. Měli jsme ti dát jméno BRETT!!!“

10.

Pátek, 14. května

Proč, ach proč jenom jsem chtěl zrovna po Pandoře, aby mi ukázala bradavku!

Úplně stejně by posloužila kterákoli cizí bradavka. Nigel říká, že Sharon Bottsová člověku ukáže za 50 pencí a kilo hroznů *úplně všechno*.

Napsal jsem Pandoře krátký vzkaz.

Pandoro, miláčku,

Co Ti mám říct? Byl jsem surovec a nešika a měl jsem vědět, že ode mě utečeš jako vyplašený faun. Moc Tě prosím, alespoň mi uděl audienci a dovol mi omluvit se osobně.

S nepřemožitelnou láskou

Tvůj Adrian

Myslím, že jsem to napsal docela pěkně. To s tím „vyplašeným faunem“ mám z babiččiných cukrkandlových románek. Obálku jsem postříkal trochou matčina parfému „Tramp“ a doručím ji osobně dneska večer po setmění. *Tramp!* To jsou nápady, nazvat parfém *Tramp!* Ha ha ha!

11.

Sobota, 15. května

KVARTÁLNÍ DEN (VE SKOTSKU)

U Pandory doma měli spoustu hostů. Málem jsem se k nim nedostal, co tam stálo jaguárů, roverů a volv. Nejdřív jsem si myslel, že někdo z rodiny umřel, protože

jsem viděl dvě jeptišky a kněze, jak jedí v kuchyni párky v rohlíku. Pak za nimi přišla gorila a sáhla do ledničky pro láhev vína, takže jsem pochopil, že nejspíš pořádají maškarní večírek. Schoval jsem se za altánek, abych měl lepší výhled. V jedné ložnici se bavil kovboj s ďáblem a v druhé se řehtal žabák a tři cikánky. Po zahradě řinčel rytíř v brnění. Za ním spěchala jeskynní žena s pokřikem: „Stůj, Damiane, našla jsem otvírák na konzervy!“

V přízemí tančily nejrůznější víly, skřítkové a šaškové, potom mezi ně vtrhla gorila a dala se do tance s břišní tanečnicí, která měla naprosto nechutný kostým. Prosvítal jí pupík a skoro celé bradavky. Přes obličej měla závoj, jako nosí muslimské ženy. To bylo myslím pěkné pokrytectví – jako by se jí někdo měl chut' dívat zrovna na obličej!

Pandoru jsem nikde neviděl, a tak jsem asi po půl hodině doběhl ke dveřím a hodil dopis do schránky. Když jsem se otočil a běžel zpátky na ulici, vypoťácel se ven Toulouse Lautrec a zvracel do dřevěného květináče s vavřínem.

Když jsem přišel domů, v kuchyni stála královna Viktorie s princem Albertem. Královna Viktorie řekla: „Jdeme k Braithwaiteům.“ Princ Albert řekl: „Pes potřebuje nakrmit.“ Potom se vznešeně odporoučeli. V tomhle domě se mně nic neřekne.

12.

Čtvrtek, 27. května

Přišel mi dopis v letecké obálce od Hamisha Manciniho, toho Američana, co jsem se s ním seznámil vloni o prázdninách.

Západní 33. ulice č. 1889

New York

Čau Aidy!

Čumíš, co? Sis myslel, že se nevozvu. Cejtim se krapet vodrovnanej v těchhle dnech, řek bych že mě mamčinej rozvod s číslem čtyři krapet vykoledil. Jenže! Hamish Mancini nehodlá trčet na fleku a nechat se vod dospělejch zatáhnout do dalšího hnoje, ne ne, pane Aidy. Jedu se na Tebe trochu mrknout. Prachy mám. Doklady mám, nic mě tu nadrží. Zejtra sednu do letadla a jupííí, sem u Tebe ve staříčký britský chýši ve starobylym vnitrozemí.

Budem si vykračovať kolem starodávnejch zřícenin. Probádáme Shakespearův kraj. Dobrý? Sehnal jsem slušnej haš.

Tak čau v sobotu, brácho.

Hamish Mancini

Přečetl jsem to poprvé a podruhé a podle všeho to vypadá, že k nám Hamish Mancini přijede v sobotu na návštěvu! Proč já mu jen vykládal, že bydlíme v domku s doškovou střechou?

Rodičům jsem o tom ještě neřekl. Matka se nechala slyšet, že jí svým věčným držkováním zkazil romantickou dovolenou s Lucasem.

13.

Pondělí, 31. května

JARNÍ SVÁTEK (MIMO SKOTSKA)

DEN PRACOVNÍHO VOLNA (VE SKOTSKU). DEN OBĚTÍ VÁLEK (V USA)

Vzali jsem Hamishe na pout' do místního zábavního parku. Alespoň na chvíli vypadal zaraženě. „Myslím, že mi dal Disneyland krapet zkreslenou představu o tom, co si mám představovat pod slovem zábava,“ řekl.

Vzal matku na autodrom a já šel s otcem na horskou dráhu. Byl jsem mrtvý strachy a otec zrovna tak. Všechno by šlo, kdybych se nepodíval dolů na toho troubu, co to obsluhuje. Vypadal jako neandrtálec v džínách. A do jeho neohrabaných pracek jsem vložil svůj život!

Než jsme vylezli, zestárl otec o deset let. Když se ho ale matka zeptala, jaké to bylo, řekl: „Bylo to skvělý.“

Z našeho psa se stal Hamishův oddaný společník; následuje ho na každém kroku. Hamish mu říká „Ol' Blue“ a zpívá mu slad'áky o amerických psech, co vyjí na hrobech svých pánů.

Je mi nanic, když vidím, jak snadno se dá přízeň našeho psa koupit.

14.

Čtvrtek, 3. června

Dneska jsem vzal Hamishe, aby se podíval, jak vypadá anglická všeobecně vzdělávací škola. Jeho jediné předchozí znalosti o anglických školách pocházely z

četby *Školních dnů Toma Browna*, takže byl trochu zklamaný, že se už skoncovalo s rituálními výprasky holí.

Náš angličtinář pan učitel Dock požádal Hamishe, aby naší třídě krátce pověděl o „svých dojmech z Anglie“. Hamish se ani trochu nestyděl. Šel před tabuli, vyplívl žvýkačku panu Dockovi do koše a řekl: „Tak teda Anglie je skvělá, rozkošná, vážně prima. Pá-ni, ta je ale zelená! A co prostě zbožňuju, to jsou vaše sopouchy [komíny, v překladu pana Docka]. U nás v Apple [New York] sopouchy [komíny] nemáme. Ale řek bych, že nejsenzačnější jsou vaše holky. [Tady se jeho oči setkaly s Pandořinými.] Možná že se na povrchu tváří jako ledovce, ale pá-ni, těch sedm osmin, co je pod povrchem, ty člověka zaručeně rozparáděj.“ Žvanil pak ještě dalších deset minut! Vysvobodilo nás až zvonění.

Je to už čtyřiaadvacet dní, co na mě Pandora naposledy promluvila.

15.

Pátek, 4. června

Každou minutu, kdy je vzhůru, tráví Hamish u Pandory. Zneužívá naší pohostinnosti. Dneska přišel telegram z Ameriky. Byl adresovaný MANCINIMU, ale radši jsem ho otevřel, pro případ, že mu třeba náhle zemřela matka nebo něco.

BABY STOP POJED DOMU K MAMINCE STOP MUSIME SE SNAZIT
VYCHAZET PO DOBRYM STOP JAK SE K TOBE BRITI CHOVAJ STOP
POSLI TELEGRAM AT VIM KDY PRILETIS NA KENNEDYHO LETISTE
STOP MAM NOVEHO CVOKARE STOP JE TO PORTUGALEC STOP
ETHEL GLIITENSTEINEROVA PRISAHA ZE JI VYLECIL Z
KLEPTOMANIE STOP JAKE JE POCASI STOP TADY JE DESNE VEDRO
STOP ALE JESTE VIC NEZ VEDRO JE VLHKO STOP POZDRAVUJ ODE
MNE ADRIANA PAULINE A PANA LUCASE STOP MILUJU TE BABY

Doručil jsem telegram k Pandoře. Pandora si ho ode mě vzala bez jediného slova. Otočil jsem se a beze slova odešel.

16.

Sobota, 12. června

Napsal jsem panu Tydemanovi do BBC a poslal mu další báseň. Jako námět jsem si vybral Norsko, protože jsem už docela expert na norský kožedělný průmysl.

Milý pane Tydemane,

mám chvilku čas, a tak jsem si řekl, že Vám napíšu a že Vám také pošlu svoji novou báseň nazvanou „Norsko“. Je (ta báseň) ve stylu modernistické poetické školy, jinými slovy není o kytkách a tak podobně a nerýmuje se. Jestli jí nebudete rozumět, předejte ji prosím někomu, kdo Vám ji vysvětlí. Můžete se obrátit na kteréhokoli moderního básníka.

S upřímnými pozdravy

Adrian Mole (věk 15 a ¼ roku)

P.S. Jestli někde na chodbě narazíte na Terry Wogana, mohl byste ho požádat, aby se ve vysílání zmínil o mé babičce? Jmenuje se May Moleová, je diabetička a je jí šestasedmdesát.

Norsko

Norsko! Země obtížného pravopisu.

Skrýváš svou krásu za podivné samohlásky.

Země dlouhých nocí, krátkých dní a teček nad O.

Přežvykující, vznešení sobi

obezřetně našlapují na ledové kry.

Mají stále na paměti, co se stalo

s *Titanikem*.

Jednoho dne navštívím tvoje břehy.

Žiju ve střední Anglii,

jenomže!

Norsko! Má duše náleží tvým vodním zátočinám.

17.

Pondělí, 21. června

NEJDELŠÍ DEN ROKU. MĚSÍC V NOVU

Dneska ráno svolal ředitel Scruton celou školu do auly.

Byl jsem děsně nervózní. Už je to sice celá věčnost, co jsem naposledy porušil školní řád, ale před Scrutonem má člověk každou chvíli pocit, že se děsně provinil. Když se zavřely dveře a celá škola stála ve vyrovnaných řadách, kývl Scruton na paní Figgesovou u piána, aby začala hrát „Aleluja!“.

Někteří pátáci (a taky Pandora) na to zpívali jiná slova. Bylo to docela působivé. Ale měl jsem dojem, že je na čase, aby k tomu piánu zase jednou přivedli nějakého slepce.

Když dozněl zpěv a paní Figgesová přestala hrát, popošel pan Scruton ke svému řečnickému pultíku a po krátké pauze řekl: „Dnešní den se zapíše do historie.“ Udělal odmlku dost dlouhou, aby mohla řadami proběhnout zvěst o tom, že odstupuje, potom zařval: „Ticho!“ a pokračoval. „Dnes, tři minuty před devátou, se narodil budoucí král Anglie.“ Všechny holky kromě Pandory (je pro republiku) spustily: „Óóóó! Lady Diana už to má za sebou!“

Claire Neilsonová vykřikla: „Kolik váží?“

Pan Scruton vyloudil svůj ďábelský úsměv, ale jinak dělal, že ji neslyší.

Pandora vykřikla: „Kolik nás bude stát?“ a pan Scruton slyšel najednou náramně dobře a vykázal ji z auly.

Chudák Pandora. Když šla podél řad k východu, byla rudá jako ruská vlajka. Když mě míjela, měl jsem snahu se na ni povzbudivě usmát, ale asi to nevyšlo, protože zašeptala: „Pořád zatrpkej, Adriane?“

Pan Scruton nám udělal přednášku o tom, jak královská rodina napomáhá rozvoji britského exportu, a pustil nás domů.

Šel jsem si brzo lehnout; byl to dlouhý den.

18.

Sobota, 3. července

12.15: Vstal jsem v šest, abych se ještě procvičil na kolečkových bruslích. Pan O'Leary na mě ječel a proklínal mě, že dělám po ránu kravál, tak jsem šel trénovat na dětské hřiště, ale musel jsem to vzdát. Válela se tam všude taková

spousta rozbitého skla a psího sajrajtu, že jsem se bál, abych v bruslích nepoškodil kuličková ložiska. Počkal jsem, až otevřou v zelenině, koupil jsem kilo hroznů, šel domů, vykoupal se, umyl si hlavu, ostříhal nehty na nohou atd. Potom jsem rozložil veškerý obsah šatníku na postel a snažil se vymyslet, co si vzít na sebe.

Byla to ubohá přehlídka. Když jsem vyloučil školní uniformu, zbývaly mi: troje džíny do zvonu (ZVONÁČE! Brr! Brr! Zvonáče už nosí je ti největší imbecilové, jinak nikdo.), dvě košile, obě s dlouhým špičatým límcem (ŠPIČATÉ LÍMCE! Brr!!), čtyři ručně pletené svetry od babičky (RUČNĚ PLETENÉ! No fuj!). Jediné, co přicházelo v úvahu, byly lahvově zelené manšestráky a vojenský khaki svetr. Ale jaké boty? Maratonky jsem zapomněl ve škole. Přece si na kolečkové brusle nemůžu vzít svatební střevice!

V 10.30 jsem zavolal Nigelovi a zeptal se ho, v čem chodí dnešní mládež bruslit. Řekl: „Nosí většinou červený saténový kraťasy, tričko bez rukávů, bílý podkolenky, walkmana Sony a jednu zlatou náušnici.“ Poděkoval jsem, zavěsil a šel se na svou garderobu podívat novými očima.

Jediné, čím jsem se jeho popisu mohl aspoň trochu přiblížit, byly černé trenýrky na tělocvik, bílý dírkovaný nátělník a šedivé podkolenky. Jsem jediný člověk na světě, co ještě nemá walkmana, a nemám ani propíchnuté uši, takže tyhle dva body jsem musel vzdát, ale doufám, že to Sharon Bottsová nebude tak moc vadit. Mám jít v trenýrkách atd. už z domu, nebo se mám převléknout až tam? A jak vlastně poznám, která holka je Sharon Bottsová? Viděl jsem ji jen ve školní uniformě a mám už tu zkušenost, že v civilu jsou holky k nepoznání.

Musím končit, už je čas.

18.00: To bylo poprvé a naposled, co jsem šel bruslit. Sharon Bottsová je přebornice. Svištěla okolo šedesátkou, a když se občas na chvíli zastavila, tak jenom proto, aby udělala ve vzduchu roznožku.

Někdy trochu zpomalila a řekla: „Pusť se toho mantinelu, Dumbo,“ ale nezůstala nikdy na místě dost dlouho, abych ji mohl zatáhnout do delší konverzace. Když byl čas uvolnit okruh dětem do dvanácti let, přistála u mantinelu a pomohla mi dojít do kavárny. Dali jsme si kolu a já oddusal do šatny pro hrozny. Když jsem jí je dal, řekla: „Proč mi kupuješ hrozny, prosím tě? Copak jsem nějaká chudinka?“ Znalecky jsem začal okukovat její vnady pod přiléhavým trikotem a minisukní, abych jí naznačil, že vím své, vtom ale začala bruslařská diskotéka, a tak vyrazila

do víru divého disko-tance. Hned ji obklopila spousta obruslených dlouhánů v saténových kraťasech. Odpotácel jsem se do šatny.

Sotva jsem přišel domů, zavolal jsem Nigelovi. Stěžoval jsem si mu, že to s Sharon Bottsovou byla totální ztráta času. Řekl, že mu Sharon už volala a stěžovala si, že jsem jí dělal ostudu v hadrech na tělák.

Nigel řekl, že jako dohazovač končí.

19.

Sobota, 24. července

Dneska jsem si šel koupit oblečení na prázdniny u moře. Matka šla se mnou. U Markse a Spencera jsem si chtěl koupit šedou vestu na zip (ve Skegnessu fouká studený vítr). Vyzkoušel jsem si ji, matka ale řekla, že v ní vypadám jako sportovní komentátor Frank Bough, a odmítla ji zaplatit. Trochu jsme se pohádali na téma můj styl oblékání versus její styl oblékání. Když jsem se rozhlédl, uviděl jsem pěknou řádku svých vrstevníků, jak se hádají s rodiči.

Chvíli jsme beze slova procházeli další obchody a potom mě matka zatáhla do pankáčského kšeftu a snažila se vzbudit můj zájem o lahvově zelené tričko s potiskem leopardí kůže. Odmítl jsem si tu nevkusnou záležitost vyzkoušet, a tak si ho koupila pro sebe!

Sadisticky vyhlížející prodavač řekl: „Tvoje máma válí.“ Dělal jsem, že ho neslyším. Nebylo to tak těžké. Měli puštěný magneták a Sid Vicious zrovna zpíval oplzlou verzi písně „My Way“. Řvalo to tak, až se rozezvučely řetězy na bundách a cvoky a přezky na opascích.

Naše další zastávka byla v obchodě pro matku a dítě. Moje matka tam nakupovala jako šílená spoustu prťavých oblečků a stahovacích krémů. Doufal jsem, že si na to děsivé období, až jí ta boule začne být vidět, koupí hezké, důstojné mateřské šaty, ale matka mě informovala, že hodlá i nadále nosit své džíny s laclem. Ve škole budu terčem posměchu.

20.

Pátek, 30. července

Naše rodina šla k Braithwaiteům prodiskutovat vše potřebné ohledně péče o Berta, zatímco budeme na dovolené.

Bert celou tu dobu brblal. Nikdy není ani trochu vděčný za to, co pro něj člověk dělá. Někdy bych si přál, aby se vážně vrátil do Slunečného domova Aldermana Coopera.

Moje matka dala Pandořině matce tenhle seznam:

1. Nenapije se z ničeho jiného než z hrnku s obrázkem korunovace Jiřího V.
2. Do čaje chce tři vrchovaté lžice cukru.
3. Nenechte ho dívat se na Hitparádu; vždycky ho to příliš rozruší.
4. Sestra z obvodu mu každé úterý přichází změřit tlak.
5. Nejí *nic jiného* než chleba s červenou řepou, míchaná vajíčka, rýži s kari a kupované moučníky. Neplývejte energií ve snaze obohatit mu jídelníček. Zkoušela jsem to, ale marně.
6. Šavle potřebuje *nejméně* šestikilometrovou procházku, *každý den*. Když to ošidíte, je s ním naprosto k nevydržení.
7. Paní Singhová vám v případě nouze vypomůže, ale *musí* mít s sebou doprovod.
8. V noci může být sám, pokud dostal svou dávku piva (TŘI LÁHVE).
9. Obviní vás, že ho okrádáte o penzi. Nevšímejte si toho.
10. Mnoho britského štěstí!

21.

Neděle, 3. října

SEDMNÁCTÁ PO SVÁTKU SV. TROJICE. ÚPLNĚK

Matka dneska napsala následující odpověď:

Milá maminko a tatínku,

omlouvám se za krátké zpoždění, s kterým odpovídám na Váš úžasně uklidňující dopis, ale právě jsem se probrala z opilecké otupělosti. Adrian byl bez sebe štěstím, že dostal poukázku na 50 pencí, a hned se řítíl ven, aby mi koupil plechovku piva. Je ohromně pozorný.

Nic by mi neudělalo větší radost než zajet tam dolů k Vám a prohlédnout si obecní domek tetičky Marcie, ale obávám se, že se mi nepodaří utrhnout se z té nekonečné šňůry večírků, ze které se teď skládá můj život. Však víte, jak to s námi požitkáři chodí – žijeme jen po samé radovánky a nechodíme do kostela.

Ani přepečlivý průzkum celého domu bohužel nepomohl při pátrání po ztracené šedé ponožce. Vážím si úzkostných citů tetičky Marcie, a tak přikládám svou poslední libru, aby za ni mohla bratránkovi koupit nové ponožky a odpočívat v pokoji.

To, co říkáte o Georgovi, je celkem pravda, ale vzala jsem si ho proto, že se tehdy hodně smál. Pokud si vzpomínám, v naší chaloupce uprostřed brambořiště jsem si moc legrace neužila.

Srdečné pozdravy posílají

Vaše dcera Pauline

A vnuk Adrian

Prosil jsem jí, aby to neposílala. Řekla, že si to ještě rozmyslí, a strčila dopis za pikslu na pečivo.

22.

Sobota 8. ledna

Obě jednající strany vydaly následující memorandum:

Obě strany souhlasí s tím, že Pauline Monica Moleová a George Alfred Mole se pokusí žít ve vzájemné harmonii ve zkušebním období jednoho měsíce. Pokud během tohoto období Pauline Monica Moleová, dále jen P. M. M., a George Alfred Mole, dále jen G. A. M., poruší následující dohodu, dohoda bude prohlášena za neplatnou a bezpředmětnou a automaticky bude následovat rozvodové řízení.

Dohoda

1. G. A. M. bude s veselou myslí a bez nutnosti upomínání vykonávat spravedlivý díl domácích prací.
2. P. M. M. bude udržovat svou polovinu společné ložnice v čistotě a pořádku.
3. Obě strany budou chodit na nedělní oběd do hospody.
4. Dětem z tohoto manželství, Adrianovi a Rosie Moleovým, se bude dostávat rovnocenné pozornosti ze strany obou rodičů.
5. Finanční otázky se budou projednávat vždy v pátek v 19 hodin.
6. Bude otevřen samostatný bankovní účet pro P. M. M.

7. Žádná ze stran se nedopustí flirtování, svádění nebo nevěry s příslušníkem opačného pohlaví bez vědomí či výslovného souhlasu druhé strany.
8. P. M. M. bude po použití vracet čepičku na zubní pastu.
9. G. A. M. si bude prát vlastní kapesníky.
10. Obě strany mají neomezenou svobodu v realizování koníčků, politických zájmů, demonstrací a společenského styku mimo domov.
11. G. A. M. vyhodí oboje rajtky.
12. P. M. M. nebude neustále narážet na aféru s Doreen Slaterovou. G. A. M. se vyvaruje téhož na adresu aféry s Lucasem.

Podepsáno dne 8. ledna 1983

Pauline Moleová

George Mole

A. Mole, 1. svědek

Rosie Moleová, 2. svědek. Její značka: X

23.

Sobota, 15. ledna

Školou běží lavina nových vtipů. Podle mého názoru jsou tyhle takzvané vtipy poněkud dětinské. S úžasem sleduji, jak se mí spolužáci bezmocně válejí po chodbách v záchvatech smíchu a slzy jim tečou po tvářích, když si je navzájem vykládají.

1. *Otázka:* Jak se jmenuje člověk, co je u armády a řve jako tur?

Odpověď: Artur.

2. *Otázka:* Jak se jmenuje člověk, co si rád užívá?

Odpověď: Blahomil.

3. *Otázka:* Jak se jmenuje člověk, co se vším souhlasí?

Odpověď: Bajaja.

4. *Otázka:* Jak se jmenuje démon mezi kuřáky?

Odpověď: Nikodém.

5. *Otázka:* Jak se jmenuje ten, co se při oslavách drží při zdi?

Odpověď: Zdislav.

Oscare Wilde, vrať se. Tvá vlast tě potřebuje.

24.

Neděle, 20. března

ZAČÍNÁ BRITSKÝ LETNÍ ČAS

20.00: Celý den fest přšelo.

22.30: Jak může přšet „fest“? Jazyk je opravdu podivná milenka.

25.

Středa, 23. března

Připravuji se na útěk. Už jsem napsal dopisy na rozloučenou.

Pandoro,

budu možná nějaký čas pryč.

Adrian

Milá maminko a tatínku,

až budete číst tyto řádky, budu už daleko. Vím, že je to přestupek proti zákonu, když odcházím z domova před 16. narozeninami, ale docela upřímně, život uprchlíka je mně milejší než moje současné bezútěšné postavení.

Váš syn

A. Mole

Milý Berte,

uposlechl jsem Tvoji radu a vydal se poznat svět. Ted', když jsi obklopený zástupy dobrovolníků, mě už nepotřebuješ. Ale měj se na pozoru, Berte, jsi oblíbený, protože si zatím myslí, že máš charakter. Co nevidět přijdou na to, že jsi mrzout a sprostáák. Pošlu Ti pohled z některého koutu světa.

Adios Amigo

P.S.: Pozdravuj Šavli a nezapomeň ho pořádně krmit.

Milá babičko,

promiň, že Ti dělám starosti, ale na chvílku jsme zmizel. Prosím Tě, usmiř se s maminkou a s tatínkem. ‚Nevědí, co činí.‘ Rosie je ted' krásná, moc ráda by Tě viděla.

Tvůj milující vnuk

Adrian

*Milý pane řediteli Scrutone,
až budete číst tyto řádky, budu od Vaší prašivé školy na míle daleko. Nenamáhejte
se proto posílat za mnou naháněče záškoláků. Mám v úmyslu získat vzdělání ve
velké škole života. K Vám se nikdy nevrátím.*

A. Mole

*P.S. Věděl jste, že máte přezdívku „Vykulenej“? To kvůli těm Vaším děsným očím
maniaka, co Vám lezou z důlků. Všichni se Vám za zády posmívají, hlavně
tělocvikář pan Jones.*

*P.P.S. Myslím, že byste se měl stydět, že Barry Kent po pěti letech strávených ve
Vaší škole ještě pořád neumí číst.*

*Nejdražší Elizabeth,
je mi líto, že musím odjet právě teď, kdy začalo rašit poupě naší lásky. Ale kluk
musí udělat to, co musí udělat.*

Nečekej na mě, Elizabeth, než se vrátím, bude to možná nějaký čas trvat.

S lítostí a krásnými vzpomínkami

Aidy Mole

Bazi,

mizím z města. Budou se po mně shánět poldové. Snaž se je svést ze stopy, jo?

Mozek

Nigele,

*hodně štěstí ve tvém životě gaye. I já se odlišuji od davu; takže vím, jaké to je,
nedržet krok.*

Je na obyčejných lidech, aby se naučili nás brát.

Jak se v kraji říká, proti gustu žádný dišputát.

Šlapej dál, fešáku!

Tvůj starej kámo,

Aidy

26.

Sobota, 9. dubna

10.00: Přišla na mě recidiva, takže se tu stavil doktor Gray. Odevzdaně jsem ležel v peřinách a nechal ho, aby mi změřil tep atd.

Když odcházel, zamumlal: „Zatracenej hypouš.“

Mluvil o nějakém novém příznaku, který u mě odhalil?

Poledne: Požádal jsem matku, aby mi zatahla závěsy, protože sem šlo moc slunce.

27.

Úterý, 19. dubna

Narcisy

A. Mole

Na pohovce ležím

Tu koutkem oka vidím

Trs narcisů žlutavých, jak

Ohýbá se pod nákladůvek chvěním.

Statečné stonky zelené, oporou jsou žlutých květů,

Stejně jak žena je pro muže, autora Milostných sonetů.

28.

Úterý, 31. května

Dostal jsem dopis od Johna Tydemana.

Nepamatuji se na nic z toho, nač v dopisu naráží. Vážně jsem napsal báseň s názvem „Podzimní obnova“?

Musel jsem to psát někdy v dubnu, kdy byla rovnováha mé mysli vážně narušena.

*BBC, Londýn
30. května*

Milý Adriane Mole,

Myslím, že Tě nebudu oslovovat „Aidy“, a mám dojem, že je poněkud předčasné, abys Ty mne v tomto stadiu naší korespondence oslovoval „Johnny“. „Johnny“ mně vlastně neříká vůbec nikdo, když tak jedině „John“. Nechci, aby to znělo jako kázání škrobeného starce, ale když píšeš někomu v oficiální instituci, bylo by od osoby Tvého věku zdvořilé, oslovovat takovou osobu formálně – nemám však nic

proti tomu, abys mě v tomto stadiu naší korespondence oslovoval „Vážený Johne Tydemane“. Ale „Johnny“, to ne! Je pravda, že mám několik přezdívek, které užívají mí přátelé, nehodlám se Ti však s nimi svěřovat. Většinou jsou odvozeny od mého příjmení, nemají co dělat s mým křestním jménem.

Tvůj poslední dopis byl celý poněkud zvláštní. Nenavštívil jsi náhodou příruční bar Tvých rodičů? Nebo jsi dojel zbytky ovocňáku od večera? Upřímně doufám, že jsi zase nezkoušel čichat k lepidlu. Potěšilo mě, že ses aspoň letos nepokusil se zabít. Byla by to šokující ztráta. Básník může zemřít mlád jen poté, co napsal řadu úspěšných básní – viz Keats, Shelley, Chatterton a spol. Většina básníků píše žvásty, když zestárnou – viz Wordsworth a hodně věcí od Tennysona. Jsem si jistý, že své matce bys moc chyběl, takže bude lepší, když zůstaneš naživu.

Tvoje gramatika šla z nějakého důvodu ke dnu, tak např. jsi napsal: „Posílám vám některou.“ Tvoje báseň „Podzimní obnova“ ale rozhodně má několik pěkných míst. Líbila se mně ta slovní hříčka o tlamách. I když je trochu drsná. Květina fréza (sic) se ve skutečnosti jmenuje frézie, takže ji nemůžeš rýmovat se slovy „protéza“ nebo „pavéza“, ani kdyby ses přetrhl.

Nedělej si starosti s naším archivem. Bude skartován dřív, než by se k němu mohla dostat KGB. Tvá tajemství jsou v archivech ve Ware a Cavershamu v bezpečí.

Se srdečnými pozdravy a přáním dalších úspěchů při Tvých literárních pokusech

Tvůj

John Tydeman

SUMMARY

This bachelor thesis deals with a translation of a literary text from English to Czech and a subsequent thorough translation analysis. The source text has been chosen from the book *The Growing Pains of Adrian Mole* written by the contemporary British author Sue Townsend.

The translated text is 24 standard pages long and consists of 28 extracts which were selected on the basis of possible translation problems which may arise during the translation process. The target text is accompanied by the source text for better clarity and the published translation by Helena Hartlová is attached in the form of an appendix.

The thesis is divided into three main parts. The first part – Theoretical Introduction – consists of two sections and deals with the translation process and analysis in general. The purpose of the theoretical part is to examine different attitudes to the translation process and analysis which are then applied in the practical part.

In the first section, various translation theorists such as Jiří Levý, Christiane Nord, Eugene Nida, and Daniel Gouadec are introduced and quoted. However, not only theoretical and scientific aspects of the translation process are mentioned. For a comparison, a lay and practical point of view of the American writer Michael Cunningham is mentioned as well. The second section is devoted to a number of different models and approaches to the translation analysis.

The second part of the thesis is the translation itself. The third part – Translation Analysis – is based on Christiane Nord's model of translation analysis which she introduces in her book *Text Analysis in Translation*. This part consists of three sections – Extratextual Factors, Intratextual Factors and Published Translation. Each of them is further subdivided into numerous subsections and translation strategies which were applied in dealing with particular translation problems are mentioned.

In the section concerning extratextual factors, the main attention is given to the culture-specific elements, possible translation strategies for dealing with cultural differences and rendering cultural concepts. The strategies mentioned include substitution, adaptation, generalisation, explication and omission. In

connection with these strategies, the domestication and foreignization methods are shortly discussed. From my point of view, the subsection dealing with the audience is very important because on the basis of the target text readers and their presuppositions, the overall translation strategy has been chosen. This section also contains information about the sender – Sue Townsend – and her biography is included. Other subsections are focused on the purpose of the source text and sender's intention, audience, medium/channel, place and time of communication, text type, text function and motive for communication.

The second section dealing with intratextual factors consists of the following subsections: subject matter and content, style, communication in the text, non-verbal features, lexical features, phonetic features, morphological features, syntactical features, and text structure and composition. In this section, considerable attention is given to the communication in the text and register of the individual characters.

In both sections, various examples are taken from the source and target text and differences between English and Czech are described. In cases where the published translation differs substantially from my translation, it is included in the examples as well.

The last section – Published Translation – contains general information about the published translation and the translator, a comparison of the two translation versions, and a comment on outdated of translation. Successful as well as unsuccessful solutions in the published translation are mentioned. In the last subsection, various examples are introduced to demonstrate how quickly a translation can become obsolete.

Practical examples from all three sections of the analysis are supported mainly by statements from the book *Překlad a překládání* by Dagmar Knittlová. However, other translation theorists such as Jiří Levý, Zbyněk Fišer, Milan Hrdlička and Mona Baker are mentioned as well.

The main goal of this thesis is a production of a translation which is communicative and culturally acceptable in the Czech environment and which would also be more suitable for the contemporary reader than the published version.

BIBLIOGRAFIE

Primární literatura:

TOWNSEND, Sue. *The Growing Pains of Adrian Mole*. London : Penguin Books, 2002. 274 s. ISBN 0-141-01084-3.

TOWNSENDOVÁ, Sue. *Hořké zrání Adriana Molea*. Helena Hartlová. 2. vyd. Praha : Mladá fronta, 2003. 180 s. ISBN 80-204-1001-5.

Sekundární citované zdroje:

BAKER, Mona. *In Other Words : A Coursebook on Translation*. London : Routledge, 1992. x, 304 s. ISBN 0-415-03086-2 (pbk).

BELL, Roger T. *Translation and Translating : Theory and Practice*. 1st ed. London : Longman, 1991. xx, 298 s. ISBN 0-582-01648-7.

BLY, Robert. The Eight Stages of Translation : with a selection of poems and translations. *The Kenyon Review* [online]. Spring 1982, vol. 4, no. 2, [cit. 2011-02-14]. s. 68-89. Dostupné z WWW: <<http://www.jstor.org/stable/4335270>>. ISSN 0163075X.

DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 2. vyd. Praha : Academia, 1994. 673 s. ISBN 80-200-0486-6.

FIŠER, Zbyněk. *Překlad jako kreativní proces : Teorie a praxe funkcionalistického překládání*. 1. vyd. Brno : Host, 2009. 320 s. ISBN 978-80-7294-343-2.

GOUADEC, Daniel. *Translation as a Profession*. Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 2007. xv, 396 s. ISBN 978-90-272-1681-6.

GROMOVÁ, Edita. Teória a didaktika prekladu odborných textov. In *Antalogie teorie odborného prekladu : Výběr z prací českých a slovenských autorů*. Edita

Gromová, Milan Hrdlička, Vítězslav Vilímek. 3. aktualiz. a dopl. vyd. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2010. s. 316. ISBN 978-80-7368-801-1.

HATIM, Basil; MASON, Ian. *Discourse and the Translator*. 1st ed. London : Longman, 1990. xii, 258 s. ISBN 978-0-582-02190-7.

HORÁLEK, Karel. Co je nepřeložitelné. In *Antalogie teorie uměleckého překladu : Výběr z prací českých a slovenských autorů*. Milan Hrdlička, Edita Gromová. 1. vyd. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2004. s. 159 . ISBN 80-7042-667-5.

HOUSE, Juliane. *Translation Quality Assessment : A Model Revisited*. Tübingen : Gunter Narr, c1997. viii, 207 s. ISBN 3-8233-5075-7.

HRALA, Milan. Zastarávání překladů jako obecný problém. In *Antalogie teorie uměleckého překladu : Výběr z prací českých a slovenských autorů*. Milan Hrdlička, Edita Gromová. 1. vyd. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2004. s. 159 . ISBN 80-7042-667-5.

HRDLIČKA , Milan ml. K problematice zaměření uměleckého překladu na čtenáře. In *Antalogie teorie uměleckého překladu : Výběr z prací českých a slovenských autorů*. Milan Hrdlička, Edita Gromová. 1. vyd. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2004. s. 159 . ISBN 80-7042-667-5.

KNITTLOVÁ, Dagmar. *Překlad a překládání*. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. 291 s. ISBN 978-80-244-2428-6.

LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. Karel Hausenblas. 2. dopl. vyd.. Praha : Panorama, 1983. 396 s.

NEWMARK, Peter. *A Textbook of Translation*. New York : Prentice-Hall, 1988. xii, 292 s. ISBN 0-13-912593-0.

NIDA, Eugene A. *Language Structure and Translation : Essays by Eugene A. Nida*. Anwar S. Dil. Stanford : Stanford University Press, 1975. xiv, 283 s. ISBN 0-8047-0885-1.

NIDA, Eugene A.; TABER, Charles R. *The Theory and Practice of Translation*. Leiden : E.J. Brill, 1982. viii, 218 s. ISBN 90-04-06550-4.

NORD, Christiane. *Text Analysis in Translation : Theory, Methodology, and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis*. 2nd edition. Amsterdam; New York (N.Y) : Rodopi, 2005. ix, 274 s. ISBN 90-420-1808-9.

PYM, Anthony. Text and Risk in Translation. In SIDIROPOULOU, Maria; PAPACONSTANTINO, Anastasia. *Choice and Difference in Translation : The Specifics of Transfer* (eds) [online]. Athens : University of Athens, 2004, [cit. 2011-02-06]. s. 27-42. Dostupné z WWW: <<http://usuaris.tinet.cat/apym/publications/publications.html>>.

SNELL-HORNBY, Mary. *Translation Studies : An Integrated Approach*. Amsterdam; Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, c1995. 170 s. ISBN 90-272-2060-3.

ZEHNALOVÁ, Jitka. Překlad a hodnocení jeho kvality. In KNITTLOVÁ, Dagmar. *Překlad a překládání*. 1. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. s. 220-271. ISBN 978-80-244-2428-6.

Konzultované knižní zdroje:

FRONEK, Josef. *Velký anglicko-český slovník*. 1. vydání. Praha : LEDA, 2006. 1734 s. ISBN 80-7335-022-X.

CHAMBERS, Deborah; STEINER, Linda; FLEMING, Carole. *Women and Journalism*. London : Routledge, 2004. x, 279 s. ISBN 0-415-27445-1 (pbk).

PARTRIDGE, Eric. *A Dictionary of Catch Phrases : British and American, from the Sixteenth Century to the Present Day*. Paul Beale. 2nd edition. London : Routledge, 1986. xxv, 416 s. ISBN 0-415-05916-X.

WALFORD, Geoffrey. *Bullying in Public Schools : Myth and Reality*. In TATTUM, Delwyn P.; LANE, David A. *Bullying in Public Schools*. Stoke-on-Trent : Trentham Books, 1989. s. 81-88. ISBN 0-948080-22-1.

Oxford Guide to British and American Culture. Jonathan Crowther. 3rd edition. Oxford : Oxford University Press, 2001. 599 s. ISBN 0-19-431332-8.

Pravidla českého pravopisu. Věra Hartmannová a kolektiv. 4. vydání. Olomouc : Nakladatelství Olomouc, 2000. 351 s. ISBN 80-7182-073-3.

Internetové zdroje:

Adrian Mole [online]. c1995-2011 [cit. 2011-01-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.adrianmole.com/index.html>>.

BBC [online]. 2002-10-22 [cit. 2011-03-04]. *Adrian Mole - Fictional Diarist*. Dostupné z WWW: <<http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A820955>>.

Contemporary Writers [online]. 2009 [cit. 2011-01-05]. Sue Townsend. Dostupné z WWW: <<http://www.contemporarywriters.com/authors/?p=authC2D9C28A18dac23605uLr31DC862>>.

Databáze Knih [online]. c2008-2011 [cit. 2011-03-30]. Překladař – Veronika Volhejnová. Dostupné z WWW: <<http://www.databazeknih.cz/prekladatele/veronika-volhejnova-106>>.

Jednota tlumočnicků a překladatelů [online]. 2011 [cit. 2011-03-30]. Seznam slovníků 2011. Dostupné z WWW: <http://www.jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=2305>.

Litnotes [online]. c2006 [cit. 2011-01-21]. Adrian Mole 2.
Dostupné z WWW: <<http://www.litnotes.co.uk/mole2.htm>>.

Pranostika [online]. [200?] [cit. 2011-01-05]. Pranostiky pro měsíc květen.
Dostupné z WWW: <<http://www.pranostika.cz/kveten.html>>.

The Best of British : The American's Guide to Speaking British [online]. [2001]
[cit. 2011-04-05]. Slang. Dostupné z WWW:
<<http://www.effingpot.com/slang.shtml>>.

The Guardian [online]. 2009-11-07 [cit. 2011-01-05]. Sue Townsend Interviewed
by Alex Clark. Dostupné z WWW:
<<http://www.guardian.co.uk/books/2009/nov/07/sue-townsend-interview-alex-clark>>.

The New York Times [online]. 2010-10-02 [cit. 2011-03-04]. Found in
Translation. Dostupné z WWW:
<http://www.nytimes.com/2010/10/03/opinion/03cunningham.html?_r=2&pagewanted=all>.

The Phrase Finder [online]. c1996 - 2010 [cit. 2011-01-05]. Ne'er cast a clout till
May be out. Dostupné z WWW:
<<http://www.phrases.org.uk/meanings/till-may-is-out.html>>.

Typografie [online]. c2001 [cit. 2011-01-25]. Písmo. Dostupné z WWW:
<<http://typografie.unas.cz/pismo.html>>.

Ústav Českého národního korpusu FF UK : Český národní korpus [online]. Praha
: 2010 [cit. 2011-04-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.korpus.cz>>.

ANOTACE

Autor:	Jitka Grycová
Katedra:	Katedra anglistiky a amerikanistiky FF UPOL
Vedoucí práce:	Mgr. Jitka Zehnalová, Ph.D
Rok obhajoby:	2011
Název česky:	Analýza výchozího a cílového textu jako součást překladatelského procesu
Název anglicky:	Source and Target Text Analysis as a Part of Translation Process
Počet stran (včetně příloh):	113
Počet znaků (bez příloh):	100 128
Počet znaků (včetně příloh):	180 446
Počet příloh:	1
Počet titulů použité literatury:	21
Klíčová slova v ČJ:	překlad, překladatelský proces, překladatelská analýza, krásná literatura, kontextové parametry, textové parametry, kulturní rozdíly, kritika překladu
Klíčová slova v AJ:	translation, translation process, translation analysis, fiction, extratextual factors, intratextual factors, cultural differences, translation criticism
Anotace v ČJ:	Práce se zabývá překladem literárního textu z angličtiny do češtiny a následnou detailní překladatelskou analýzou kontextových a textových parametrů. Pro překlad bylo vybráno dvacet osm textových vzorků

z knihy *Hořké zranění Adriana Molea* od současné britské spisovatelky Sue Townsendové. Analýza vychází z modelu Christiany Nordové a obsahuje četné příklady z VT a CT. Velká pozornost je věnována kulturně specifickým prvkům a jejich převodu. Poslední část analýzy zahrnuje porovnání mé překladové verze s publikovaným překladem Heleny Hartlové.

Anotace v AJ:

The present bachelor thesis deals with a translation of a literary text from English to Czech and a subsequent thorough translation analysis of extratextual and intratextual factors. The 28 translated extracts have been chosen from the book *The Growing Pains of Adrian Mole* written by the contemporary British author Sue Townsend. The analysis is based on Christiane Nord's model of translation analysis and includes numerous examples from the ST and TT. Special attention is given to the culture-specific elements and their rendering. The last part of the analysis contains a comparison of my translation with the published version translated by Helena Hartlová.